

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Τεκμήρια Απόκτησης Περιουσιακών Στοιχείων και Διαβίωσης.

Ισχύον καθεστώς – Στόχοι – Συνέπεις

ΦΛΩΡΟΥ ΝΙΚ. ΕΙΡΗΝΗ

ΚΑΤΣΕΛΙ ΔΕΚ ΜΑΙΛΙΝΤΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΑΨΙΟΧΑΣ εργαστηριακός συνεργάτης

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2011

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Τεκμήρια Απόκτησης Περιουσιακών Στοιχείων και Διαβίωσης
Ισχύον καθεστώς – Στόχοι – Συνέπειες

ΦΛΩΡΟΥ ΝΙΚ. ΕΙΡΗΝΗ (ΑΜ: 13669)

ΚΑΤΣΕΛΙ ΔΕΚ ΜΑΙΛΙΝΤΑ (ΑΜ: 13746)

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΝΙΚΟΣ ΚΑΨΙΟΧΑΣ εργαστηριακός συνεργάτης

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2011

Επισήμανση

Οι διαπιστώσεις, τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι πιθανές προτάσεις της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτελούν προσωπικές θεωρητικές ή εμπειρικές διαπιστώσεις του σπουδαστή (σπουδάστριάς) ή της ομάδας των σπουδαστών που την επιμελήθηκαν και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τη γνώμη του εισηγητή εκπαιδευτικού, του Εκπαιδευτικού Προσωπικού του Τμήματος Λογιστικής ή του Α.Τ.Ε.Ι. Μεσολογίου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ.
ΙΣΧΥΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ – ΣΤΟΧΟΙ – ΣΥΝΕΠΕΙΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

05/03/2011

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΑΡ. ΜΗΤΡ.	E-mail
ΚΑΤΣΕΛΙ	ΜΑΙΛΙΝΤΑ	13746	
ΦΛΩΡΟΥ	ΕΙΡΗΝΗ	13669	

ΕΚΘΕΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Οι σπουδάστριες ασχολήθηκαν σε βάθος με τα τεκμήρια, τους στόχους και τις συνέπειες σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς. Έδωσαν βάση όσο αφορά τις αλλαγές της φορολογίας του 2011, τους τρόπους κάλυψης της φοροδιαφυγής και την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.

Η παρούσα πτυχιακή ελέγχθηκε στο μέτρο του δυνατού και κρίθηκε επαρκής για να προχωρήσει στην παρουσίασή της.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

12/4/2011

(Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής
δεν χρειάζεται υπογραφή)

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

Η.Π.Α.	=	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
Α.Ε.Π.	=	Ακκαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Ο.Ε.	=	Ομόρρυθμη Εταιρεία
Φ.Π.Α.	=	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Ε.Ε.	=	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
Ε.Π.Ε.	=	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
Δ.Σ.	=	Διοικητικό Συμβούλιο
Α.Ε.	=	Ανώνυμη Εταιρεία
Ε1	=	Φορολογική Δήλωση
Σ.Δ.Ο.Ε.	=	Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος
Ο.Τ.Α.	=	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Γ.Δ.Φ.Ε.	=	Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων
Ο.Δ.ΔΗ.Χ.	=	Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους
Ο.Α.Ε.Δ.	=	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Φ.Ε.Κ.	=	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
Δ.Ο.Υ.	=	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΕΛ.Γ.Α.	=	οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Προϊόντων
Ν.Δ.	=	Νομοθετικό Διάταγμα
Κ.Ε.Π.	=	Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων
Ε.Ι.Χ.	=	Επιβατικό Ιδιωτικής Χρήσεως
Α.Φ.Μ.	=	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	
1.1. Η φορολογία στη χώρα μας.....	14
1.2. Η φορολογία σήμερα	21
1.2.1. Αντικείμενα φόρου	23
1.2.2. Υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα.....	25
1.2.3. Μη υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα	26
1.2.4. Είδη φόρων.....	26
1.2.5. Κριτήρια των φόρων	27
1.3. Η ευρύτερη ανάλυση της φορολογίας	30
1.3.1. Φορολογικά κίνητρα.....	30
1.3.2. Ποσοστό βεβαίωσης ειδικών φόρων , σε περίπτωση άσκησης προσφυγής και ανώτατα ποσοστά πρόσθετων φόρων.....	31
1.4. Φορολογία Εισοδήματος	33
1.4.1. Φορολογία εισοδήματος στην Ελλάδα.....	34
1.4.2. Ανάλυση φορολογίας εισοδήματος Φυσικών Προσώπων.....	35
1.4.3. Ανάλυση φορολογίας εισοδήματος Νομικών Προσώπων.....	38
1.4.4. Η λειτουργία της φορολογικής διοίκησης.....	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	
2.1. Θεωρητική προσέγγιση τεκμηρίων	43
2.1.1. Είδη τεκμηρίων	43
2.1.2. Σκοπός των τεκμηρίων.....	44
2.1.3. Ανάλυση τεκμηρίων απόκτησης - διαβίωσης.....	44
2.1.4. Στοιχεία Πόθεν Έσχες / περιουσιακά στοιχεία που αν αποκτηθούν αποτελούν τεκμήριο.....	45
2.1.5. Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος.....	47
2.2. Εκτενή αναφορά στα άρθρα 16-19 του Ν. 2238/94.....	52
2.3. Εφαρμογές και εξαιρέσεις των τεκμηρίων	64

2.3.1. Εφαρμογές τεκμηρίων	64
2.3.2. Εξαιρέσεις τεκμηρίων.....	64
2.3.3. Μαχητό τεκμήριο δαπάνης	66
2.4. Τρόποι και μέσα κάλυψης τεκμηρίων.....	68
2.4.1. Μεταβολές και καλύψεις των τεκμηρίων	68
2.4.2. Περιπτώσεις δικαιολόγησης της διαφοράς μεταξύ δηλωμένου τεκμαιρομένου εισοδήματος.....	72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ

3.1. Συμπλήρωση των πινάκων 5 και 6 της φορολογικής δήλωσης.....	79
3.1.1. Πως δηλώνεται το εισόδημα.....	85
3.1.2 Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση Ε1.....	86
3.1.3. Φορολογία εισοδήματος συζύγων - ανήλικων άγαμων παιδιών.....	88
3.1.4. Υποβολή της δήλωσης ηλεκτρονικά	89
3.1.5. Υπολογισμός και καταβολή οφειλής	91
3.2. Αποδείξεις που μειώνουν τον φόρο 2011.....	93
3.2.1. Αποδείξεις τις οποίες μαζεύουμε.....	97
3.2.2. Ποιες αποδείξεις δεν λαμβάνονται υπόψη.....	98
3.2.3. Ποιοι δεν χρειάζονται να μαζέψουν αποδείξεις.....	99
3.3. Περί φορολογικού ελέγχου	100
3.4. Νέα φορολογικά μέτρα	103

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΜΕΤΡΑ

4.1. Η ύπαρξη παραοικονομίας και φοροδιαφυγής στην εποχή μας , φοροαποφυγή , ληξιπρόθεσμες οφειλές	112
4.1.1. Παραοικονομία.....	112
4.1.2. Φοροδιαφυγή	112
4.1.3. Φοροαποφυγή	116
4.1.4. Ληξιπρόθεσμες οφειλές	117
4.2. Δράσεις αντιμετώπισης φοροδιαφυγής	119
4.3. Στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διαταξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών	130
4.3.1. Βελτίωση ελεγκτικών δυνατοτήτων	130
4.3.2. Βελτίωση αποτελεσματικότητας συστήματος ελέγχων	133

4.3.3. Νομοσχέδια - Νόμοι Υπουργείου Οικονομικών 2011.....	138
4.4. Στόχοι του επιχειρησιακού προγράμματος και συνέπειες της φοροδιαφυγής...141	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	143

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στο να αποτελέσει ένα βοήθημα για τους αναγνώστες που ενδιαφέρονται να μάθουν τις αλλαγές που επέφερε το 2011 όσον αφορά τη φορολογία, τον τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος με βάση τον Νόμο 2238/94, τους τρόπους κάλυψης των τεκμηρίων και τον τρόπο αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής. Τα στοιχεία της εργασίας προέρχονται από βιβλιογραφική έρευνα, από άρθρα στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο και από ηλεκτρονικές πηγές. Στόχος της φορολογικής πολιτικής είναι ένα απλό και δίκαιο φορολογικό πλαίσιο με ενιαίους κανόνες, χωρίς αδικαιολόγητες εξαιρέσεις. Ένα πλαίσιο που ενθαρρύνει την ειλικρίνεια και μέσα σε αυτό κάθε πολίτης μπορεί να συνεισφέρει ανάλογα με τις πραγματικές του δυνατότητες και όλοι οι πολίτες γνωρίζουν ισότιμη μεταχείριση, ανάλογη της οικονομικής τους κατάστασης. Ο σκοπός των τεκμηρίων στην παρούσα πολιτική είναι η εμφάνιση των πραγματικών εισοδημάτων κάθε πολίτη, και με αυτό τον τρόπο πατάσσεται κατά κάποιον τρόπο η φοροδιαφυγή, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι σε όλες τις περιπτώσεις η εφαρμογή του τεκμηρίου εμφανίζει την πραγματική εισοδηματική κατάσταση του φορολογουμένου, με αποτέλεσμα άλλες φορές να υπάρχουν αδικίες, ενώ άλλες φορές, τα πραγματικά εισοδήματα που δεν δηλώνονται, να είναι πολλαπλάσια του τεκμαρτού. Με την εφαρμογή του τεκμηρίου, εφαρμόζεται αυτοτελώς ο έλεγχος του πόθεν έσχες σε κάθε φορολογούμενο, σε αντίθεση με το καθεστώς άλλων κρατών, όπου ο έλεγχος προχωράει σε μεγαλύτερο βάθος. Κάθε φυσικό πρόσωπο υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος (Ε1) εφόσον το αιτήσιο εισόδημα του υπερβαίνει τα 3000 ευρώ. Μέσω του «Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος των Ελεγκτικών Υπηρεσιών» («Elenxis»), θα διενεργούνται οι φορολογικοί έλεγχοι. Στόχος του συστήματος είναι να εντοπίζονται ευκολότερα όσοι χρησιμοποιούν στις συναλλαγές τους πλαστά και εικονικά τιμολόγια ή εμπλέκονται σε υποθέσεις φοροδιαφυγής. Όταν θα διαπιστώνεται φορολογική παράβαση, άμεσα θα εκτυπώνεται σημείωμα με το πρόστιμο της Εφορίας. Το νέο σύστημα θα επισπεύσει τις ελεγκτικές διαδικασίες και την επιβολή των προστίμων στους φοροπαραβάτες. Οι φοροφυγάδες δρουν με ολοένα διαφορετικούς τρόπους, ακολουθώντας την εξέλιξη της οικονομίας αλλά και τις εκάστοτε νομοθετικές διατάξεις. Παράλληλα η πολυνομία και η αναποτελεσματική διάρθρωση των ελεγκτικών μηχανισμών συμβάλλουν στη φοροδιαφυγή και αποτελούν βασικό στόχο της παρέμβασης για την καταπολέμησή της. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι ένα σχέδιο της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση

της φοροδιαφυγής σύμφωνα με το οποίο θα αντλήσει έσοδα ίσων με το 1,5% του ΑΕΠ την περίοδο 2011 – 2014 κυρίως μέσα από την πλήρη ενεργοποίηση όλων των ηλεκτρονικών συστημάτων διασταυρώσεων, ελέγχων και επεξεργασίας των πληροφοριών που σχετίζονται με την φορολογική βάση.

Λέξεις κλειδιά : Τεκμήρια, φορολογία ,Νόμος 2238/94 , δήλωση εισοδήματος , φοροδιαφυγή

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας που μας ανατέθηκε από το Τμήμα Λογιστικής και συγκεκριμένα από τον κ. Κασιώχα, επιβλέπων καθηγητής της πτυχιακής αυτής, αναλύσαμε παρακάτω τα θέματα σχετικά με την φορολογία, τον τεκμαρτό προσδιορισμό του εισοδήματος με βάση τον Νόμο 2238/94, τους τρόπους κάλυψης των τεκμηρίων και το φαινόμενο της φοροδιαφυγής καθώς και τους τρόπους αντιμετώπισής της.

Για την καλύτερη κατανόηση υπάρχουν:

1. παραδείγματα για τον υπολογισμό των τεκμηρίων,
2. συμπλήρωση των πινάκων 5 και 6 της φορολογικής δήλωσης (Ε1) και
3. αποικόνιση σε μορφή πίνακα η νέα μέθοδος μείωσης φόρου από την Ε1 δηλαδή με αποδείξεις.

Για την εκπόνηση αυτής της πτυχιακής εργασίας χρειάστηκε αρκετό διάστημα με ψάξιμο, διάβασμα και υπομονή. Ευχαριστούμε τον καθηγητή μας για την συνεργασία του και την βοήθειά του όποτε τη χρειαζόμασταν.

Στις μέρες μας, που διανύουμε το φαινόμενο της οικονομικής κρίσης, είναι δύσκολο να προσδιορίσουμε ακριβώς τα πραγματικά εισοδήματα του πολίτη.

Η φορολογία των φυσικών και νομικών προσώπων είναι το << εργαλείο>> που διαθέτει η κυβέρνηση ενός Κράτους, προκειμένου να συγκεντρώσει έσοδα και να μπορέσει να ασκήσει το κυβερνητικό της έργο. Από την άλλη μεριά βρίσκονται οι δαπάνες δηλαδή το κόστος εκτέλεσης του κυβερνητικού έργου οι οποίες στηρίζονται στους πόρους αποκομίζει το κράτος με την φορολογική πολιτική που αποφασίζει να εφαρμόσει. Ένας τρόπος για να προσδιορίσει το κράτος τα πραγματικά εισοδήματα του πολίτη είναι η χρήση των τεκμηρίων.

Προσδιορίζεται η δαπάνη διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου, της συζύγου και των προσώπων που, κατά τη φορολογία εισοδήματος, συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν.

Κυριότερος σκοπός αφορά την << Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής >> ο οποίος επέφερε σημαντικές αλλαγές εκτός των άλλων και στη φορολογία εισοδήματος Φυσικών Προσώπων. Στην παρούσα ανάλυσή μας, θα εστιάσουμε μόνο στις αλλαγές που αφορούν τις αντικειμενικές δαπάνες, δηλαδή τα παλιά Τεκμήρια Διαβίωσης.

Το νέο έντυπο φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων Ε1 οικονομικό έτος 2011 όπως ήταν φυσικό, εμπεριέχει όλες τις αλλαγές που επήλθαν μετά την ψήφιση του Νόμου 3842/2010.

Βασικός στόχος στη μελέτη μας έχει τη μορφή ενός εύχρηστου οδηγού για τις αντικειμενικές δαπάνες, προσπαθήσαμε αφενός μεν να καταγράψουμε και να σχολιάσουμε όλες αυτές τις αλλαγές, αφετέρου δε να παρουσιάσουμε αναλυτικά παραδείγματα και οδηγίες συμπλήρωσης του πίνακα 5 και 6 βήμα-βήμα, θα βοηθήσουμε τον αναγνώστη και τον επαγγελματία που καλείται να εφαρμόσει τις νέες διατάξεις, να έχει μια ξεκάθαρη εικόνα για το τι ισχύει φέτος κατά την περίοδο συμπλήρωσης των φορολογικών δηλώσεων Φυσικών Προσώπων.

«Το περιεχόμενο της Πτυχιακής εργασίας δεν απηχεί απαραίτητα τις απόψεις του Τμήματος ή της επιτροπής που την ενέκρινε».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

1.1 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Με την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη, η ένταξη του στις κοινωνικές ομάδες και η δημιουργία κρατών συνειδητοποίησε την ανάγκη ύπαρξης ορισμένων κανόνων. Οι κανόνες αυτοί που δημιουργήθηκαν ρύθμισαν τις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και τις σχέσεις Κράτους – Πολιτών. Οι κανόνες γίνονται σεβαστοί από όλους και οι παραβάτες υπόκεινται σε κυρώσεις.

Έτσι δημιουργήθηκε η φορολογία, η οποία ταυτίζεται με την έννοια του δώρου ή της βοήθειας του λαού προς το Μονάρχη – Ηγέμονα. Η φορολογία του προσωπικού συνολικού εισοδήματος εισάγεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα το έτος 1909 και ύστερα το 1917 έχουμε το φόρο εκτάκτων κερδών, όμως μέχρι τότε δεν υπήρχε σχετική νομοθεσία για τη φορολογία εισοδήματος. Μετά το 1919 και με το νόμο 1640 περί φορολογίας καθαρών προσόντων έχουμε για πρώτη φορά φορολογία όλων γενικά των εισοδημάτων. Έτσι με τον νόμο 1640 καθιερώνεται ο μικτός τύπος φορολογίας εισοδήματος. Το 1955 άλλαξε το μέχρι τότε ισχύον καθεστώς με την θέσπιση του νομοθετικού διατάγματος 3323/55 που αφορά τη φορολογία των φυσικών προσώπων, με το οποίο καθιερώνεται ο προσωπικός και προοδευτικός φόρος στο συνολικό καθαρό εισόδημα, ο καλούμενος ενιαίος φόρος. Με την φορολόγηση του εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων το κράτος εισπράττει σήμερα την κυριότερη πηγή των εσόδων του.

Έτσι, η Αρχαία Ελλάδα, η Αίγυπτος, η Μεγάλη Βρετανία και Αμερική έχουν διάφορες μορφές φορολογίας.

Στην Ελλάδα σε περιόδους πολέμου, οι Αθηναίοι επέβαλαν φόρο αναφέρεται ως *eisphora*. Κανείς δεν απαλλάσσεται από τον φόρο που χρησιμοποιήθηκε για να πληρώσει για τις ειδικές δαπάνες του πολέμου. Οι Έλληνες είναι μια από τις λίγες εταιρίες που ήταν σε θέση να άρει το φόρο μετά την κατάσταση έκτακτης ανάγκης πάνω. Όταν επιπλέον πόροι που έχει αποκτηθεί από την πολεμική προσπάθεια τους πόρους που χρησιμοποιήθηκαν για την επιστροφή του φόρου.

Οι Αθηναίοι που επιβάλλονται σε μηνιαία κεφαλικό φόρο για τους αλλοδαπούς, τους ανθρώπους που δεν έχουν τόσο αθηναϊκή Μητέρα και ο Πατέρας, από μία δραχμή για τους άνδρες και μισή δραχμή για τις γυναίκες. Ο φόρος αυτός αναφέρεται

ως *metoikion*.

Όσο αφορά τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, οι πρώτοι φόροι στη Ρώμη ήταν τελωνειακών δασμών για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές που ονομάζεται *portoria*. Αύγουστος Καίσαρας είχε εξετάσει από πολλούς ως η πιο λαμπρή στρατηγός φορολογική της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του ως "πρώτος πολίτης" της *publicani* ήταν ουσιαστικά εκλείπει ως φοροεισπράκτορες για την κεντρική κυβέρνηση. Κατά την περίοδο αυτή οι πόλεις είχαν την ευθύνη για την είσπραξη των φόρων. Caesar Augustus που έχει συσταθεί ένα φόρο κληρονομιάς για την παροχή κεφαλαίων συνταξιοδότησης για τους στρατιωτικούς. Ο φόρος ήταν 5 τοις εκατό σε όλες τις κληρονομίες, εκτός από τα δώρα στα παιδιά και τους συζύγους. Η αγγλική και την ολλανδική αναφέρεται ο φόρος κληρονομιάς του Αυγούστου στην ανάπτυξη των δικών τους φόρους κληρονομιάς τους. Κατά τη διάρκεια του Ιουλίου Καίσαρα το 1 τοις εκατό φόρος επί των πωλήσεων που επιβάλλονται. Κατά τη στιγμή της Caesar Augustus φόρου επί των πωλήσεων ήταν 4 τοις εκατό για τους σκλάβους και 1 τοις εκατό για όλα τα υπόλοιπα.

Άγιος Ματθαίος ήταν τελώνης (συλλέκτης φόρων) από την Καπερναούμ κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Καίσαρα Αυγούστου. Δεν ήταν από τα παλιά *publicani* αλλά προσληφθεί από την τοπική αυτοδιοίκηση για τη συλλογή των φόρων. Το 60 μ.Χ. Boadicea, βασίλισσα της East Anglia οδήγησε μια εξέγερση που μπορεί να αποδοθεί σε διεφθαρμένους φοροεισπράκτορες στις Βρετανικές Νήσους. Της εξέγερσης σκότωσαν όλους τους ισχυρισμούς Ρωμαίοι στρατιώτες μέσα σε 100 μίλια. Κατασχέθηκαν Λονδίνο και λέγεται ότι πάνω από 80.000 άνθρωποι σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια της εξέγερσης. Η βασίλισσα κατάφερε να μαζέψει στρατό από 230.000 ανθρώπων. Η εξέγερση καταπνίγηκε από τον αυτοκράτορα Νέρωνα και είχε ως αποτέλεσμα το διορισμό νέων διοικητικών υπαλλήλων για τις Βρετανικές Νήσους.

Στην Αίγυπτο, Κατά τη διάρκεια των διαφόρων ηνία της αιγυπτιακής φοροεισπρακτόρων Φαραώ ήταν γνωστοί ως *γραφείς*. Κατά τη διάρκεια μιας περιόδου οι γραμματείς επέβαλε φόρο στον μαγειρικό λάδι. Για να διασφαλίσετε ότι οι πολίτες δεν ήταν να αποφευχθεί η μαγειρική γραφείς φόρος πετρελαίου θα έλεγχος των νοικοκυριών να διασφαλίσουν ότι οι κατάλληλες ποσότητες του λαδιού μαγειρέματος καταναλώθηκαν και ότι οι πολίτες δεν χρησιμοποιούσαν απομεινάρια που παράγονται με άλλες μεθόδους μαγειρέματος ως υποκατάστατο για τη φορολογία του πετρελαίου.

Στη Μεγάλη Βρετανία, Το πρώτο φόρου που εξετάστηκε σε Αγγλία ήταν κατά τη διάρκεια της κατοχής από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

Η Lady Godiva ήταν μια αγγλοσαξονική γυναίκα που έζησε στην Αγγλία κατά τη διάρκεια του 11ου αιώνα. Σύμφωνα με το μύθο, Leofric σύζυγός Lady Godiva του, κόμης Mercia, υποσχέθηκε να μειώσει την υψηλή φορολογία που επιβάλλεται στους κατοίκους της Coventry όταν συμφώνησε να οδηγούν γυμνός στους δρόμους της πόλης.

Όταν η Ρώμη έπεσε, η Saxον βασιλιάδες επιβάλλονται φόροι, που αναφέρεται ως *Danegeld* στη γη και ακίνητα. Οι βασιλείς επέβαλε επίσης σημαντική δασμούς.

Οι 100 Πόλεμος χρόνια (η σύγκρουση μεταξύ της Αγγλίας και της Γαλλίας) άρχισε το 1337 και τελείωσε το 1453. Ένας από τους βασικούς παράγοντες που νέες μάχες στο 1369 ήταν η εξέγερση των ευγενών της Aquitaine πάνω από την καταπιεστική φορολογικές πολιτικές του Edward, το Black Prince.

Παντελής Στεφ. Αθανασιάδης , 'Οι φόροι της τουρκοκρατίας και οι σημερινοί φόροι' , 01/06/2011

Φόροι κατά τη διάρκεια του 14ου αιώνα ήταν πολύ προοδευτικό. Το 1377 κεφαλικό φόρο σημειωθεί ότι ο φόρος επί του Δούκα του Λάνκαστερ ήταν 520 φορές το φόρο για την κοινή αγροτική.

Σύμφωνα με τα πρώτα συστήματα φορολόγησης είναι φόρος εισοδήματος επιβλήθηκε των πλουσίων, αξιωματούχους, και ο κλήρος. Ένας φόρος επί κινητών αγαθών επιβλήθηκε στους εμπόρους. Οι φτωχοί που καταβάλλεται ελάχιστη ή καθόλου φόρους.

Charles ήμουν τελικά χρεώνονται με προδοσία και αποκεφαλίστηκε. Ωστόσο, τα προβλήματά του με το Κοινοβούλιο προέκυψε λόγω μιας διαφωνίας το 1629 για τα δικαιώματα της φορολογίας που προσφέρει ο βασιλιάς και τα δικαιώματα της φορολογίας που παρέχει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Ο βασιλιάς της Γραφής αναφέρεται ότι τα άτομα θα πρέπει να φορολογούνται ανάλογα με την κατάσταση και τα μέσα. Εξ ου και η ιδέα ενός προοδευτικού φόρου στα άτομα με τη δυνατότητα να πληρώσουν αναπτύχθηκε από πολύ νωρίς.

Άλλοι εξέχοντες οι φόροι που επιβάλλονται κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ήταν οι φόροι επί της γης και διάφορες ειδικούς φόρους κατανάλωσης. Για να πληρώσει για το στρατό με διοικητή τον Όλιβερ Κρόμγουελ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το 1643, που επιβάλλονται ειδικοί φόροι κατανάλωσης σε βασικά προϊόντα (σιτηρά, κρέας, κλπ.). Οι φόροι που επιβάλλονται από το Κοινοβούλιο

εξαχθεί ακόμη περισσότερα κεφάλαια από τους φόρους που επιβάλλονται από τον Charles I, ιδιαίτερα από τους φτωχούς.

Ο ειδικός φόρος ήταν πολύ οπισθοδρομική, την αύξηση του φόρου επί των φτωχών τόσο πολύ που οι ταραχές Smithfield συνέβη το 1647. Οι ταραχές συνέβησαν επειδή οι νέοι φόροι μείωσε την αγροτική εργάτες δυνατότητα να αγοράσουν το σιτάρι μέχρι το σημείο όπου μια τετραμελή οικογένεια θα λιμοκτονήσουν. Εκτός από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης, η κοινή γη που χρησιμοποιείται για κυνήγι με την αγροτική τάξη ήταν κλειστό και το κυνήγι χωρικός είχε απαγορευτεί (Ζήτω ο Ρομπέν των Δασών).

Προάγγελος του σύγχρονου φόρο εισοδήματος που γνωρίζουμε σήμερα εφευρέθηκε από τους Βρετανούς το 1800 να χρηματοδοτήσει τη συμμετοχή τους στον πόλεμο με τον Ναπολέοντα. Ο φόρος αυτός καταργήθηκε το 1816 και τους αντιπάλους του φόρου, ο οποίος σκέφτηκε ότι πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για τη χρηματοδότηση των πολέμων, ήθελε όλα τα αρχεία του φόρου καταστράφηκε μαζί με την κατάργησή της. Τα αρχεία ήταν δημόσια καί από τον Υπουργό Οικονομικών, αλλά αντίτυπα διατηρήθηκαν στο υπόγειο του δικαστηρίου φορολογικών.

Και τέλος στην Αμερική, Άποικοι να πληρώνουν φόρους στο πλαίσιο του νόμου Μελάσες που τροποποιήθηκε το 1764 να περιλαμβάνει εισαγωγικούς δασμούς για τις ξένες μελάσα, ζάχαρη, το κρασί και άλλα αγαθά. Η νέα πράξη ήταν γνωστό ως νόμος για τη ζάχαρη.

Επειδή ο νόμος Sugar δεν εγείρει σημαντικά ποσά των εσόδων, ο Νόμος της Σφραγίδος προστέθηκε το 1765. Ο νόμος Σφραγίδα επέβαλε άμεσου φόρου σε όλες τις εφημερίδες τυπώνονται στις αποικίες και πιο εμπορικά και νομικά έγγραφα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Το 1794 άποικοι δυτικά της Alleghenies, σε αντίθεση με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης Alexander Hamilton του 1791, ξεκίνησε αυτό που είναι τώρα γνωστή ως η "Εξέγερση του Ουίσκυ" Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης θεωρήθηκε διακρίσεις και οι έποικοι στασίασαν εναντίον των εφοριακών. Πρόεδρος της Ουάσιγκτον έστειλε τελικά στρατιώτες για να καταστείλει τις ταραχές. Αν και δύο έποικοι ήταν τελικά καταδικάστηκε για προδοσία, ο Πρόεδρος χορηγείται κάθε χάριτος.

Το 1798 το Κογκρέσο ψήφισε τον ομοσπονδιακό φόρου ακίνητης περιουσίας για να πληρώσουν για την επέκταση του Στρατού και του Ναυτικού, σε περίπτωση

πιθανού πολέμου με τη Γαλλία. Την ίδια χρονιά, ο John Fries ξεκίνησε αυτό που αναφέρεται ως η "Εξέγερση Fries», σε αντίθεση με το νέο φόρο. Κανείς δεν τραυματίστηκε ή σκοτώθηκαν στην εξέγερση και Fries συνελήφθη για προδοσία, αλλά τελικά δόθηκε χάρη από τον Πρόεδρο Ανταμς το 1800. Παραδόξως, Fries ήταν ο ηγέτης μιας μονάδας πολιτοφυλακής φώναζε να καταστείλει την «Εξέγερση ούισκυ."

Το πρώτο φόρου εισοδήματος πρότεινε στις Ηνωμένες Πολιτείες ήταν κατά τη διάρκεια του πολέμου του 1812. Ο φόρος που βασίζεται στο βρετανικό νόμο για τη φορολόγηση του 1798 και να εφαρμοστεί προοδευτικά τα ποσοστά με το εισόδημα. Τα ποσοστά ήταν 0,08% για τα εισοδήματα πάνω από £ 60 και 10 τοις εκατό για τα εισοδήματα πάνω από £ 200. Ο φόρος που αναπτύχθηκε το 1814, αλλά ποτέ δεν επιβλήθηκε διότι η Συνθήκη της Γάνδης υπεγράφη το 1815 που έληξε στις εχθροπραξίες και την ανάγκη για πρόσθετα έσοδα.

Ο νόμος περί φόρου του 1861 πρότεινε ότι "δεν πρέπει να εισπράττεται και καταβάλλεται, κατά το ετήσιο εισόδημα του κάθε πρόσωπο που κατοικεί στις ΗΠΑ, είτε απορρέουν από κάθε είδους ακινήτων, ή από οποιαδήποτε επαγγελματική εμπόριο, την απασχόληση, ή την κλίση που διεξάγεται στο Ηνωμένες Πολιτείες ή αλλού, ή από οποιαδήποτε οποιαδήποτε πηγή.

Το 1861 νόμο για τη φορολόγηση ψηφίστηκε αλλά ποτέ δεν τίθενται σε ισχύ. Οι τιμές σύμφωνα με το νόμο ήταν 3% για τα εισοδήματα πάνω από \$ 800 και 5% για το εισόδημα των ατόμων που ζουν έξω από τις ΗΠΑ

Ο νόμος περί φόρου του 1862 ψηφίστηκε και υπογράφηκε από τον Πρόεδρο Λίνκολν 1 Ιουλίου 1862. Τα ποσοστά ήταν 3% για τα εισοδήματα πάνω από \$ 600 και 5% για τα εισοδήματα πάνω από \$ 10.000. Η ενοικίαση ή μίσθωση αξία του σπιτιού σας θα μπορούσε να αφαιρεθεί από το εισόδημα για τον προσδιορισμό της φορολογικής υποχρέωσης. Ο Επίτροπος των εσόδων δήλωσε: «Ο λαός αυτής της χώρας την έχουν αποδεχθεί με κέφι, για να ικανοποιήσει προσωρινές κρίσιμη κατάσταση, και αυτό έχει ενθουσιάσει καμία σοβαρή καταγγελία στη διοίκηση της." Η αποδοχή αυτή οφειλόταν κυρίως στην ανάγκη για έσοδα για τη χρηματοδότηση του Εμφυλίου Πολέμου.

Παρά το γεγονός ότι οι άνθρωποι αποδεκτή χαρωπά ο φόρος, η συμμόρφωση δεν ήταν υψηλή. Τα στοιχεία που κυκλοφόρησαν μετά τον Εμφύλιο Πόλεμο έδειξαν ότι 276.661 άνθρωποι κατατεθεί στην πραγματικότητα φορολογικές δηλώσεις το 1870 (το έτος του υποβληθέντος υψηλότερες αποδόσεις), όταν ο πληθυσμός της

χώρας ήταν περίπου 38 εκατομμύρια ευρώ.

Ο νόμος περί φόρου του 1864 ψηφίστηκε για την άντληση πρόσθετων εσόδων για τη στήριξη του Εμφυλίου Πολέμου.

Ο γερουσιαστής Garret Davis, στη συζήτηση η κατευθυντήρια αρχή της φορολογίας, δήλωσε ότι «η αναγνώριση της ιδέας ότι οι φόροι πρέπει να καταβάλλονται σύμφωνα με τις ικανότητες του προσώπου να καταβάλει.»

Φόροι τιμές για το νόμο για τη φορολόγηση του 1864 ήταν 5% για τα εισοδήματα μεταξύ \$ 600 και \$ 5000? 7,5% για εισοδήματα μεταξύ \$ 5001 και \$ 10.000? 10% για εισόδημα πάνω από \$ 10.000. Η έκπτωση για την ενοικίαση ή μίσθωση αξία περιορίζεται σε \$ 200. Μια έκπτωση για τις επισκευές επιτράπηκε.

Με το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου αποδεκτή κέφι του κοινού όσον αφορά τη φορολογία εξασθένησε. Ο νόμος περί φόρου του 1864 τροποποιήθηκε μετά τον πόλεμο. Τα ποσοστά ήταν αλλάξει σε μια επίπεδη 5 τοις εκατό με το ποσό απαλλαγής raise στα \$ 1,000. Διάφορες προσπάθειες να καταστεί η φορολογική μόνιμη δικάστηκαν, αλλά από 1869 "δεν επιχειρηματίας θα μπορούσε να περάσει την ημέρα χωρίς να υποφέρει περισσότερο από τις επιβαρύνσεις" *The Times*. Από 1870 έως 1872 το ποσοστό ήταν μια επίπεδη 2,5 τοις εκατό και το ποσό απαλλαγής αυξήθηκε σε \$ 2.000.

Ο φόρος αυτός καταργήθηκε το 1872 και στη θέση του εγκαταστάθηκε σημαντική δασμολογικούς περιορισμούς που χρησίμευσε ως κύρια πηγή εσόδων για τις Ηνωμένες Πολιτείες μέχρι το 1913.

Το 1913 το 16ο τροποποίηση έλαβε χώρα, η οποία επέτρεψε το Κογκρέσο αρχή να φορολογήσει το σύνολο των πολιτών σχετικά με το εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή προέρχονται.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το νόμο για τη φορολόγηση του 1864 είχε αμφισβητηθεί πολλές φορές. Το Ανώτατο Δικαστήριο υποστήριξε ομόφωνα το φόρο. Μετά τον πόλεμο ο φόρος κηρύχθηκε αντισυνταγματικός από το ίδιο δικαστήριο, γιατί αντιπροσώπευε την άμεση φορολογία στο σύνολο των πολιτών που δεν επιτρέπεται από το σύνταγμα.

Κατά τη διάρκεια του ομοσπονδιακού ατομική τους φόρους εισοδήματος το 1930 δεν ήταν ποτέ περισσότερο από 1,4 τοις εκατό του ΑΕΠ. Εταιρικοί φόροι δεν ήταν ποτέ περισσότερο από 1,6 τοις εκατό του ΑΕΠ. Το 1990 οι ίδιες αυτές οι φόροι ως ποσοστό του ΑΕΠ ήταν 8,77 και 1,99 αντίστοιχα.

Η φορολογική νομοθεσία της χώρας μας κυρίως μετά τον β' Παγκόσμιο Πόλεμο για ταμειευτικούς λόγους, δηλαδή με σκοπό την αύξηση δημοσίων εσόδων, με ρητές διατάξεις διέυρνε τη φορολογητέα ύλη και ενέταξε στη έννοια του εισοδήματος και ορισμένα άλλα στοιχεία του ιδιωτικού πλούτου τα οποία δεν αποτελούν εισόδημα με την στενή του όρου έννοια αλλά έχουν χαρακτήρα είτε ωφελήματος είτε κεφαλαίου. Με τον τρόπο αυτό δημιουργήθηκε η ευρεία έννοια του φορολογικού εισοδήματος.

Όλα τα πρόσωπα φυσικά ή νομικά που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα, είναι, σε γενικές γραμμές υποχρεωμένα να υποβάλλουν τις ετήσιες δηλώσεις φόρου εισοδήματος και να φορολογηθούν με το αναλογούν στο εισόδημά τους φόρο. Ο νόμος κατατάσσει τους φορολογούμενους - φυσικά πρόσωπα σε δύο φορολογικές κλίμακες: μισθωτών - συνταξιούχων και μη μισθωτών - επαγγελματιών, ανάλογα με την κατηγορία εισοδημάτων που λαμβάνει ο φορολογούμενος. Πέραν του πραγματικού εισοδήματος που δηλώνεται από το φορολογούμενο, το συνολικό εισόδημά του προσδιορίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογουμένου και της οικογένειάς του, οι οποίες ορίζονται από το νόμο. Ο προσδιορισμός του εισοδήματος με βάση τις δαπάνες, βασίζεται στη λογική ότι ο κάθε φορολογούμενος καλύπτει τις δαπάνες που πραγματοποιεί με αντίστοιχα έσοδα.

Ο υπολογισμός του φόρου εισοδήματος των φυσικών προσώπων γίνεται με διαφορετικό τρόπο σε σχέση με τον υπολογισμό του αντίστοιχου φόρου των προσωπικών εταιρειών και των άλλων ενώσεων επιτηδευματιών. Ειδικότερα, για τον υπολογισμό του φόρου των φυσικών προσώπων εφαρμόζεται στο καθαρό συνολικό εισόδημα αυτών μια προοδευτική κλίμακα και λαμβάνονται υπόψη ορισμένα ποσά δαπανών που εκπίπτουν είτε από το εισόδημα είτε από τον αναλογούντα φόρο.

Για τον υπολογισμό του φόρου των ενώσεων επιτηδευματιών, από το οικονομικό έτος 1993 και εφεξής εφαρμόζεται στο συνολικό εισόδημα αυτών ένας αναλογικός συντελεστής φόρου, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι τυχόν δαπάνες των φυσικών προσώπων των εταίρων, με εξαίρεση την επιχειρηματική αμοιβή των τριών ομορρύθμων εταίρων και των τριών κοινωνών με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής στην ΟΕ και κοινωνία.

Τέλος, Για τη νέα καταίγδα φόρων, που μας ετοιμάζει η κυβέρνηση, χωρίς μάλιστα αναπτυξιακή προοπτική, με το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα, έχετε διαβάσει. Δεν είναι η πρώτη φορά, που ο λαός εξουθενώνεται με την επιβολή φόρων.

Οι Οθωμανοί στα χρόνια της σκλαβιάς, είχαν συλλάβει και είχαν εφαρμόσει ένα σχέδιο οικονομικής εξόντωσης των υπόδουλων, ώστε να τους εξαναγκάσουν ή να εξισλαμισθούν ή να μην έχουν δυνατότητα "να σηκώσουν κεφάλι" παραμένοντας ραγιάδες.

Η επιβολή ενός πλέγματος απίστευτων σε έμπνευση φόρων, όπως ο κεφαλικός φόρος, οι φόροι για τα τζαμιά, για τα χαρέμια, για τη συντήρηση των οχυρών κ.λπ. επιβάρυναν κυρίως τον υπόδουλο ελληνικό πληθυσμό και υπογράμμιζαν έτσι με τον πιο έντονο και αυταρχικό τρόπο τις εθνικές διαφορές ανάμεσα στους κατακτητές και τους ραγιάδες, ιδιαίτερα κατά τα χρόνια της πρώιμης Τουρκοκρατίας. Κάθε οικογένεια κατέβαλλε επίσης πολλά άλλα "χαράτσια" (φόρους) για τα παραγόμενα προϊόντα, για τα κτήματα. Ο βασικός φόρος ήταν αυτός της δεκάτης. Δηλαδή σε κάθε δέκα ίσα μέρη παραγωγής αγροτοκτηνοτροφικού προϊόντος, το ένα μέρος το έπαιρνε ο εκπρόσωπος της Οθωμανικής εξουσίας. Το κράτος υπενοικίαζε συνήθως το δικαίωμα εισπραξής της δεκάτης σε τοπικούς άρχοντες.

1.2. Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Η **φορολογία** είναι η διαδικασία συγκέντρωσης κρατικών εσόδων μέσω των υποχρεωτικών εισφορών των φυσικών προσώπων (πολιτών) και νομικών προσώπων. Αντικειμενικός σκοπός της φορολογίας είναι η χρηματοδότηση των κρατικών δαπανών (το κόστος εκτέλεσης του κυβερνητικού έργου) που στηρίζονται στους πόρους που αποκομίζει το κράτος με τη φορολογική πολιτική που αποφασίζει να εφαρμόσει. Οι υποχρεωτικές εισφορές ονομάζονται συνήθως φόροι.

Ο λεγόμενος **Φόρος Προστιθέμενης Αξίας** (αρκτικόλεξο **ΦΠΑ**, προφέρεται Φι-Πι-Α) είναι έμμεσος φόρος που επιβλήθηκε από το "Παράγωγο Δίκαιο" του Κοινοτικού Δικαίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόμοιος όμως φόρος υφίσταται και σε περίπου 30 κράτη εκτός Κοινότητας σε διάφορες ηπείρους. Κατά την επιστήμη της Δημοσίας Οικονομίας, φόρος είναι η αναγκαστική εισφορά που καταβάλλεται από το φορολογούμενο, χωρίς ειδική αντιπαροχή και την εισπράττει το Κράτος για να αντιμετωπίσει τις δημόσιες ανάγκες του. Με άλλα λόγια φόρος είναι το ποσοστό που παίρνει το Κράτος από την ιδιωτική περιουσία.

Με βάση τον ως άνω ορισμό (έννοια) φαίνεται ότι οι φόροι έχουν δύο βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα: α) αποτελούν αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό τομέα στο δημόσιο και β) αποτελούν μονομερές μέσο, δηλαδή μέσο που

συνεπάγεται μόνο παροχή από τους ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους (φορείς) χωρίς αντίστοιχη ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους.

Οι διάφοροι φόροι που υπάρχουν σε κάθε χώρα σε δεδομένη στιγμή (φορολογικό σύστημα), αποτελούν ένα αναγκαστικό μέσο μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο φορέα, ώστε να μπορούν οι δημόσιοι φορείς να χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο κοινωνικό σύνολο δωρεάν. Η λειτουργία αυτή των φόρων είναι γνωστή ως ταμειευτική λειτουργία. Είναι ίσως η σπουδαιότερη λειτουργία των φόρων, αλλά όχι και η μοναδική. Εκτός από αυτήν, οι φόροι επιτελούν και άλλες λειτουργίες, δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται από τους δημόσιους φορείς ως μέσα για την άσκηση οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Άλλες λειτουργίες των φόρων είναι: η οικονομική και η κοινωνική λειτουργία των φόρων. Η οικονομική λειτουργία των φόρων αναφέρεται στη χρησιμοποίησή τους ως μέσων άσκησης οικονομικής πολιτικής, όπως ανακατανομής των πόρων, καταπολέμησης του πληθωρισμού, της ανεργίας, κ.λπ. Η κοινωνική λειτουργία των φόρων αναφέρεται στη χρησιμοποίησή τους ως μέσων άσκησης κοινωνικής πολιτικής, δηλαδή βελτίωσης της διανομής του εισοδήματος και του πλούτου. Πρέπει να γίνει πράξη η δίκαιη διανομή του κοινωνικού πλούτου. Η διανομή του εισοδήματος απασχολεί όλα τα πολιτισμένα κράτη του κόσμου τόσο θεωρητικά όσο και στην πράξη. Άμεσα μπορούν να επιδράσουν οι φόροι επί της εισοδηματικής ανισότητας.

Η φορολογία αποτελεί μια σημαντική δραστηριότητα των δημόσιων φορέων σε όλες τις χώρες του κόσμου, και ιδιαίτερα στις περισσότερο ανεπτυγμένες, αφού εξασφαλίζει συνήθως περισσότερο από το 90% των εσόδων τους.

Για το λόγο αυτό αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό αντικείμενο μελέτης, με το οποίο ασχολούνται τόσο η οικονομική, όσο και άλλες επιστήμες, όπως π.χ. η νομική επιστήμη, η πολιτική επιστήμη, η διοικητική επιστήμη κ.ά.

ΠΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ:

Οι φόροι έχουν δύο βασικά γνωρίσματα:

- Αποτελούν **αναγκαστικό μέσο** μετάθεσης πόρων από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα.
- Αποτελούν **μονομερές μέσο**, δηλαδή συνεπάγονται μόνο παροχή από τους

ιδιωτικούς φορείς προς τους δημόσιους φορείς χωρίς αντίστοιχα ειδική αντιπαροχή των τελευταίων προς τους πρώτους.

1.2.1. Αντικείμενα του φόρου

Αντικείμενο του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας είναι:

- Η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιείται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα.

- Η εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας.

- Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο , ο οποίος ενεργεί με αυτή την ιδιότητα, ή από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, όταν ο πωλητής είναι υποκείμενος στο φόρο, εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και ενεργεί με αυτή την ιδιότητα και δεν απαλλάσσεται από το φόρο λόγω ύψους πραγματοποιηθέντος ετήσιου κύκλου εργασιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του, ούτε υπάγεται στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 13 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Οι διατάξεις αυτές αναφέρουν πως σε περίπτωση παράδοσης αγαθών μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, ως τόπος παράδοσης θεωρείται ο τόπος όπου γίνεται η εγκατάσταση ή η συναρμολόγηση. Επιπλέον, η παράδοση αγαθών θεωρείται πως πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον πρόκειται για αγαθά, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον προμηθευτή ή από άλλον που ενεργεί για λογαριασμό του από άλλο κράτος-μέλος στο εσωτερικό της χώρας και πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- η παράδοση των αγαθών γίνεται προς υποκείμενο στο φόρο ή προς νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο, που καλύπτονται από την παρέκκλιση της παραγράφου 2 του άρθρου 11 ή προς οποιοδήποτε άλλο μη υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο και

- δεν πρόκειται για καινούργια μεταφορικά μέσα, ούτε για αγαθά που παραδίδονται μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, από τον προμηθευτή ή για λογαριασμό του.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 11 αναφέρει πως κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, που ορίζει τι θεωρείται ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, *δε θεωρείται ενδοκοινοτική απόκτηση η κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 (δηλαδή οι προαναφερθείσες διατάξεις σχετικά με το αντικείμενο του φόρου)* απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται:

- από υποκείμενο στο φόρο που υπάγεται στο ειδικό καθεστώς των αγροτών του άρθρου 41

- από υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, εφόσον το ύψος των συναλλαγών αναχώρησης της αποστολής

ή της μεταφοράς, δεν υπερβαίνει κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το ποσό των 10.000 ευρώ και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό

Αν πρόκειται για καινούργια μεταφορικά μέσα και προϊόντα που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης τότε θεωρείται ενδοκοινοτική απόκτηση. Τα πρόσωπα που εμπíπτουν σε αυτή την περίπτωση μπορούν να επιλέγουν τη φορολόγησή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 (βλέπε ενδοκοινοτικές αποκτήσεις).

Το ειδικό καθεστώς των αγροτών (άρθρο 41) προβλέπει πως:

- Οι αγρότες, για την παράδοση αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και για την παροχή αγροτικών υπηρεσιών, υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού και δικαιούνται να ζητήσουν την επιστροφή του φόρου του παρόντος νόμου που επιβάρυνε τις αγορές αγαθών ή λήψεις υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποίησαν για την άσκηση της εκμετάλλευσής τους.

- Σε περίπτωση όμως παράδοσης αγροτικών προϊόντων ή παροχής αγροτικών υπηρεσιών σε άλλους αγρότες, που υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού ή σε μη υποκείμενους στο φόρο δε δικαιούνται να ζητήσουν επιστροφή του φόρου. Επίσης, δεν μπορούν να ζητήσουν επιστροφή οι αγρότες οι οποίοι:

- ασκούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και παρέχουν τις αγροτικές υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 42, με τη μορφή εταιρίας οποιουδήποτε τύπου ή αγροτικών συνεταιρισμών (το άρθρο 42 εξηγεί ποιοι θεωρούνται αγρότες),

- πωλούν αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους, ύστερα από επεξεργασία που μπορεί να προσδώσει σε αυτά χαρακτήρα βιομηχανικών ή βιοτεχνικών προϊόντων

- ασκούν παράλληλα και άλλη οικονομική δραστηριότητα, για την οποία έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας του Κώδικα

Βιβλίων και Στοιχείων.

- παραδίδουν προϊόντα παραγωγής τους από δικό τους κατάστημα, καθώς και αυτοί που πραγματοποιούν εξαγωγές ή παραδόσεις προϊόντων παραγωγής τους προς άλλο κράτος μέλος, θεωρούνται ότι ασκούν δύο οικονομικές δραστηριότητες και ότι διενεργούν παράδοση αγροτικών προϊόντων από την αγροτική εκμετάλλευση στην εμπορική επιχείρησή τους

1.2.2. Υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα

Πρόσωπο υποκείμενο στο φόρο για σκοπούς ΦΠΑ θεωρείται:

- κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί *κατά τρόπο ανεξάρτητο* οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής

- κάθε πρόσωπο, το οποίο πραγματοποιεί *περιστασιακά* παράδοση ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται προς άλλο Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- το Ελληνικό Δημόσιο, οι Δήμοι, οι Κοινότητες, και τα λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κατά το μέτρο που η μη υπαγωγή στο φόρο των δραστηριοτήτων τους οδηγεί σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού, ή εφόσον ασκούν τις παρακάτω δραστηριότητες:

- τηλεπικοινωνίες
- διανομή αερίου, ηλεκτρισμού, θερμικής ενέργειας
- μεταφορά αγαθών
- παροχή λιμενικών και αερολιμενικών υπηρεσιών
- μεταφορά προσώπων
- παράδοση καινούργιων αγαθών που κατασκευάστηκαν για πώληση
- εργασίες γεωργικών μεσολαβητικών οργανισμών για αγροτικά προϊόντα, οι οποίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονισμούς που καθορίζουν την κοινή οργάνωση της αγοράς των προϊόντων αυτών

- εκμετάλλευση πανηγυριών(τοπικών εορτών) και εκθέσεων εμπορικού χαρακτήρα

- εναποθήκευση
- δραστηριότητες εμπορικών διαφημιστικών γραφείων
- δραστηριότητες πρακτορείων ταξιδιών

- εργασίες λεσχών και κυλικείων επιχειρήσεων, πρατηρίων και παρόμοιων καταστημάτων
- δραστηριότητες οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης εμπορικού
- χαρακτήρα

1.2.3. Μη υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα

Ένα πρόσωπο θεωρείται μη υποκείμενο στο φόρο για σκοπούς ΦΠΑ όταν:

- δε θεωρούμε πως ασκεί οικονομική δραστηριότητα κατά τρόπο ανεξάρτητο όπως π.χ. οι μισθωτοί και λοιπά φυσικά πρόσωπα τα οποία συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, όσον αφορά τους όρους εργασίας ή τη αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη.

- Το Ελληνικό Δημόσιο, οι Δήμοι, οι Κοινότητες και τα λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου για τις πράξεις παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών που ενεργούν κατά την εκπλήρωση αποστολής τους, ακόμα και αν εισπράττουν τέλη, δικαιώματα ή εισφορές. Δηλαδή τα πρόσωπα αυτά εξαιρούνται από το φόρο μόνο για τις πράξεις κατά τις οποίες ενεργούν ως δημόσια εξουσία, ενώ για τις λοιπές πράξεις υπόκεινται στο φόρο.

1.2.4. Είδη των φόρων

Οι φόροι διακρίνονται αρχικά σε 2 είδη, ανάλογα με το συσχετισμό τους με το εισόδημα του φορολογούμενου.

Συγκεκριμένα αναφερόμαστε σε άμεση φορολόγηση δηλαδή άμεσους φόρους, όταν τα έσοδα του κράτους λαμβάνονται βάσει κλίμακας εισοδήματος, φορολογώντας πιο επιθετικά όσους λαμβάνουν μεγάλα εισοδήματα και πιο συντηρητικά όσους λαμβάνουν μικρά.

Ενώ όταν αναφερόμαστε σε έμμεση φορολόγηση, τα έσοδα λαμβάνονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες ανεξαρτήτως εισοδήματος εφόσον δεν είναι εύκολη η διάκριση στο εισόδημα ή για πολλούς άλλους λόγους.

ΠΙΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ:

- Άμεση φορολόγηση είναι ο πιο καθιερωμένος και αξιοκρατικός τρόπος

φορολόγησης φυσικών και νομικών προσώπων.Όσο πιο υψηλό είναι το ποσοστό συγκέντρωσης εσόδων τόσο πιο υγιείς και αξιοκρατικό είναι το φορολογικό σύστημα μιας χώρας.Αυτό συμβαίνει διόρι η άμεση φορολόγηση ασκείται με βάση κάποιες κλίμακες που καθορίζονται κάθε χρόνο από το Υπουργείο Οικονομικών κάθε χώρας και ανάλογα με αυτές τις κλίμακες οφείλει να φορολογεί πιο ήπια τις χαμηλές εισοδηματικές τάξεις και πιο επιθετικά τις ανώτερες.

- Αντίθετα η έμμεση φορολόγηση στηρίζεται στο σκεπτικό άντλησης εσόδων σε περιπτώσεις που δεν είναι αυτό εφικτό ή εύκολο μέσω των κλιμάκων της άμεσης.Παραδείγματα έμμεσης φορολόγησης είναι ο φόρος προστιθέμενης αξίας(ΦΠΑ), ο φόρος κύκλου εργασιών πλην του ΦΠΑ,ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων,τέλη χαρτοσήμου,φόρος μεταβίβασης ακινήτων και φόρος μεγάλης ακινήτου περιουσίας.Όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό της έμμεσης φορολόγησης τόσο πιο αδύναμο είναι το φορολογικό σύστημα της χώρας.

1.2.5. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ

Η ταξινόμηση των φόρων μπορεί να γίνει με διάφορα κριτήρια:

Το κριτήριο που έχει επικρατήσει είναι αυτό που αναφέρεται στην φορολογική βάση, γιατί έτσι γίνεται ευκολότερη η συγκριτική αξιολόγηση των διαφόρων κατηγοριών φόρων. Λέγοντας φορολογική βάση εννοούμε το οικονομικό μέγεθος (εισόδημα, περιουσία, τιμή προϊόντος) επί του οποίου υπολογίζεται ο φόρος, φορολογική βάση είναι δηλαδή το οικονομικό μέγεθος επί του οποίου η πολιτεία θα υπολογίσει ένα φόρο με βάση το φορολογικό συντελεστή που κατά περίπτωση ισχύει.

Με κριτήριο τη φορολογική βάση, οι φόροι ταξινομούνται σε "τέσσερις" 4 κατηγορίες και συγκεκριμένα:

Φόροι σταθερού ποσού κατά το φορολογούμενο

Με τους φόρους αυτούς όλα τα άτομα υφίστανται στην ίδια φορολογική επιβάρυνση, ανεξάρτητα από τις προσωπικές τους συνθήκες, το μέγεθος της περιουσίας τους και του εισοδήματός τους. Κάθε φορολογούμενος δηλαδή πληρώνει ορισμένο ποσό φόρου, κοινό σε όλους, το οποίο ισούται με το πηλίκο της διαίρεσης των απαιτούμενων φορολογικών εσόδων προς τον αριθμό των φορολογούμενων.

Αυτός ο φόρος ήταν στο παρελθόν ο γνωστός κεφαλικός φόρος , οι περισσότερες όμως σύγχρονες νομοθεσίες τον έχουν αντικαταστήσει με τις πιο

εκλεπτυσμένες μορφές φόρων που αξιοποιούν ορισμένους δείκτες οικονομικής Ευημερίας των ατόμων και συνεπώς είναι δικαιότερη από κοινωνική άποψη.

Αν και οι φόροι σταθερού ποσού κατά φορολογούμενο έχουν μηδαμινή πρακτική αξία γιατί κατά κανόνα δεν χρησιμοποιούνται η συμβολή τους στη διερεύνηση των Οικονομικών επιδράσεων των διαφόρων κατηγοριών φόρων είναι σημαντική. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι φόροι σταθερού ποσού κατά φορολογούμενο είναι ουδέτεροι με την έννοια ότι δεν επηρεάζουν την κατανομή των παραγωγικών μέσων, δηλ. δεν επηρεάζουν τις επιλογές των φορολογούμενων μεταξύ των κατά ίδια αγαθών, μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης, μεταξύ εργάσιμου και ελεύθερου χρόνου.

Φόροι εισοδήματος

Οι φόροι εισοδήματος που λέγονται και άμεσοι φόροι, υπολογίζονται με βάση το εισόδημα του φορολογούμενου προσώπου, που μπορεί να είναι κάποιο φυσικό πρόσωπο, δηλ κάποιος άνθρωπος, ή νομικό πρόσωπο, δηλ μια εταιρία ή επιχείρηση. Η φορολογική βάση στο φόρο εισοδήματος είναι γενικά το εισόδημα που πραγματοποιούν οι ιδιωτικοί φορείς σε ορισμένη χρονική περίοδο που συνήθως είναι ετήσια.

Φόροι κατανάλωσης

Η φορολογική βάση των φόρων κατανάλωσης είναι γενικά η δαπάνη των ιδιωτικών φορέων για την προμήθεια διαφόρων υπηρεσιών και αγαθών. Ονομάζονται επίσης και φόροι δαπάνης. Φόροι δαπάνης είναι ποσά που πληρώνει ο αγοραστής, όταν αγοράζει το προϊόν στο οποίο επιβάλλεται ο φόρος και έτσι η τιμή του προϊόντος αυξάνεται. Στους φόρους αυτούς, που λέγονται και έμμεσοι, περιλαμβάνονται και οι δασμοί που είναι φόροι επί εισαγόμενων προϊόντων. Σε πολλά εισαγόμενα προϊόντα, τα χαρακτηριζόμενα ως πολυτελή, ο δασμός είναι πολύ μεγάλος.

Υπάρχουν πολλά είδη φόρων κατανάλωσης, τα κυριότερα είδη είναι τρία:

1.0 προσωπικός φόρος επί της δαπάνης:

ο φόρος αυτός επιβάλλεται επί της συνολικής ετήσιας δαπάνης του φορολογούμενου. Η δαπάνη αυτή υπολογίζεται είτε ως άθροισμα των επιμέρους

κονδυλίων για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών κατά τη διάρκεια του έτους είτε με βάση τις αποδείξεις λιανικής πώλησης είτε ως διαφοράς της αποταμίευσης και του εισοδήματος.

2.Οι φόροι που επιβάλλονται σε ένα μόνο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας:

Οι φόροι αυτοί πλήττουν τη συνολική αξία του προϊόντος που έχει επιλεγεί για την επιβολή του φόρου. Τα στάδια, τα οποία συνήθως επιλέγονται για την επιβολή του φόρου, είναι τρία: πρώτον την παραγωγή, δεύτερον του χονδρικού εμπορίου και τρίτον του λιανικού εμπορίου..

3.Οι φόροι που επιβάλλονται σε δύο ή περισσότερα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας:

Οι φόροι αυτοί πλήττουν είτε τη συνολική είτε την προστιθέμενη αξία σε κάθε ένα από τα στάδια που έχουν επιλεγεί για την επιβολή του φόρου , διακρίνονται δε σε δύο υποκατηγορίες:

- Σωρευτικού φόροι επί της δαπάνης, οι οποίοι επιβάλλονται επί της συνολικής αξίας του προϊόντος, που έχει δημιουργηθεί μέχρι το κάθε φορολογούμενο στάδιο και
- Φόρος επί της προστιθέμενης αξίας, ο οποίος επιβαρύνει μόνο στην αξία του προϊόντος, που δημιουργείται ή προστίθεται σε κάθε ένα φορολογούμενο στάδιο.

Φόροι περιουσίας

Οι φόροι περιουσίας έχουν ως φορολογική βάση το σύνολο ή ένα μέρος μόνο της αξίας των περιουσιακών στοιχείων των ιδιωτικών φορέων. Αυτός ο φόρος καταβάλλεται επί της καθαρής αξίας της περιουσίας.

Οι φόροι αυτοί μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες:

- Οι φόροι που επιβάλλονται στην κατοχή της περιουσίας.

Το γεγονός ότι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο κατέχει ορισμένη περιουσία σε ορισμένο χρόνο, ανεξάρτητα από τον τρόπο απόκτησής της, δημιουργεί στο πρόσωπο αυτό την υποχρέωση να μεταβιβάσει στο Δημόσιο ένα μέρος της με την μορφή φόρου.

Ανάλογα με το αν εκπίπτουν ή όχι από την αξία της περιουσίας τα χρέη και τα λοιπά βάρη της, ο φόρος που επιβάλλεται στην κατοχή περιουσίας διακρίνεται σε 2

υποκατηγορίες:

- Φόρος καθαρής περιουσίας, ο οποίος επιβαρύνει συνήθως τα φυσικά πρόσωπα και έχει ως φορολογική βάση την αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου μειωμένη κατά το ποσό των οφειλών του.
- Ο ονομαστικός φόρος περιουσίας, ο οποίος επιβάλλεται επί της αξίας όλων των περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου φυσικού ή νομικού προσώπου, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις οφειλές του ή τις προσωπικές του συνθήκες.
- Φόρους κληρονομιών, όταν η περιουσία μεταβιβάζεται κατά κληρονομιά ή κληροδοσία ως φορολογική βάση μπορεί να ορισθεί είτε ολόκληρη η καταλειπόμενη περιουσία του κληρονομούμενου πριν διανεμηθεί στους κληρονόμους, είτε οι κατά ιδίαν κληρονομικές μερίδες ενός έκαστου φορολογούμενου.
- Φόρος δωρεών, όταν μεταβιβάζονται περιουσιακά στοιχεία με δωρεές εν ζωή η αιτία θανάτου και
- Φόρους γονικών παροχών, όταν μεταβιβάζονται περιουσιακά στοιχεία από τους γονείς στα παιδιά τους.

1.3. Η ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1.3.1: Φορολογικά κίνητρα

Η επιστροφή των χαμένων χρήσεων και η εγκατάσταση νέων κατοίκων στις περιοχές “Γεράνι” και Κεραμεικός- Μεταξουργείο, του ιστορικού κέντρου της Αθήνας, είναι ο επιδιωκόμενος στόχος των φορολογικών και οικονομικών μέτρων, που θεσμοθέτησαν το υπουργείο Οικονομικών και το υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας .

Τα κίνητρα αποβλέπουν αφενός στην **αποκατάσταση κτιρίων** και αφετέρου στην **υποστήριξη των ιδιοκτησιών** όσων επιθυμούν να παραμείνουν ή να εγκατασταθούν στις περιοχές αυτές.

Συγκεκριμένα, για την περιοχή “Γεράνι” το υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε ότι παρέχεται φορολογική απαλλαγή για το κόστος αποκατάστασης των κατοικιών.

Για έργα κόστους μέχρι **600 ευρώ** ανά τετραγωνικό μέτρο, θα εκπίπτει, επί μία δεκαετία, από τον οφειλόμενο φόρο εισοδήματος το **80%** της συνολικής δαπάνης

αποκατάστασης και εκσυγχρονισμού του ακινήτου με χρήση κατοικίας.

Ρύθμιση γίνεται και για τον εκσυγχρονισμό και την αποκατάσταση διατηρητέων κτιρίων.

Επιπλέον, προβλέπεται η χορήγηση κινήτρου για τις αγοροπωλησίες ακινήτων που θα γίνουν στην περιοχή αυτή για χρονικό διάστημα 2 ετών.

Σχετικά με φορολογική απαλλαγή για το κόστος αποκατάστασης των κατοικιών στην περιοχή Κεραμεικός- Μεταξουργείο, το υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε έκπτωση, επί μία δεκαετία, από τον οφειλόμενο φόρο εισοδήματος του 80% της συνολικής δαπάνης αποκατάστασης και εκσυγχρονισμού του ακινήτου με χρήση κατοικίας, για έργα κόστους μέχρι 500 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο, αυτή τη φορά.

Όπως και για στην περίπτωση της περιοχής “Γεράνι” και στην περιοχή Κεραμεικός-Μεταξουργείο προβλέπονται αντίστοιχες ρυθμίσεις, αλλά με διαφορετικά ποσοστά κόστους ανά τετραγωνικό μέτρο, για τα ισόγεια καταστήματα, τους κοινόχρηστους χώρους και τις όψεις των οικοδομών καθώς και για ακίνητα που χρησιμοποιούνται ως γραφεία.

1.3.2: Ποσοστό βεβαίωσης ειδικών φόρων, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής και ανώτατα ποσοστά πρόσθετων φόρων».

Αναφορικά με ορισμένες διατάξεις του ν. 3943/2011 (ΦΕΚ Α΄ 66/31.3.2011), ο οποίος κοινοποιήθηκε με την ΠΟΛ.1062/1.4.2011 και αφορούν σε αντικείμενα αρμοδιότητάς μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 21 του ως άνω νόμου, αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 74 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2238/1994 και ορίζεται ότι, σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκηθεί από το φορολογούμενο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου,

πρόσθετου φόρου και λοιπών συμβεβαιομένων με αυτόν φόρων και τελών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 14 του άρθρου 27 του ίδιου νόμου, αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 53 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2859/2000 και ορίζεται ότι, αν δεν επιτευχθεί διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκηθεί από τον υπόχρεο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου.

Οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν και στις ειδικές φορολογίες για τις οποίες, κατά κανόνα, γίνεται παραπομπή ως προς τη διαδικασία βεβαίωσης στη φορολογία εισοδήματος ή του Φ.Π.Α.

Ενόψει των ανωτέρω, σε περίπτωση άσκησης εμπρόθεσμης προσφυγής, βεβαιώνεται ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου, πρόσθετου φόρου, κ.λ.π. και στις παρακάτω ειδικές φορολογίες:

1. Τέλη χαρτοσήμου.
2. Φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων.
3. Εισφορά υπέρ ΕΛ.Γ.Α. και εισφορά δακοκτονίας.
4. Φόρος Κύκλου Εργασιών.
5. Φόρος ασφαλιστρών.
6. Ειδικός φόρος τηλεοπτικών διαφημίσεων.
7. Τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και τέλος συνδρομητών καρτοκινητής τηλεφωνίας.
8. Δικαίωμα του Δημοσίου στα εισιτήρια εισόδου στα καζίνο.
9. Ειδικός φόρος εισιτηρίων κινηματογράφων.
10. Εισφορά επί των εισιτηρίων των δημοσίων θεαμάτων.
11. Πρόστιμο για εγκατάσταση ειδικά διασκευασμένων τραπεζιών χωρίς την καταβολή του νόμιμου τέλους (παρ. 7, άρθρου 8 του ν. 2515/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3037/2002).
12. Ειδικός φόρος σε είδη πολυτελείας.
13. Ειδικός φόρος ιδιωτικών πλοίων αναψυχής.
14. Κάθε άλλη περίπτωση για την οποία γίνεται παραπομπή στη φορολογία εισοδήματος ή του Φ.Π.Α.

Ειδικά, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης επιβολής προστίμου λόγω διεξαγωγής ή εγκατάστασης απαγορευμένου παιγνίου (αρ. 5, ν. 3037/2002), δεν εφαρμόζεται η ανωτέρω ρύθμιση αλλά το πρόστιμο βεβαιώνεται ολόκληρο, καθόσον οι σχετικές διατάξεις για την επιβολή του, δεν παραπέμπουν, ως προς τη διαδικασία βεβαίωσης, στη φορολογία εισοδήματος ή του Φ.Π.Α.

Οι ανωτέρω ρυθμίσεις εφαρμόζονται για προσφυγές που ασκούνται και κατά συνέπεια για βεβαιώσεις που γίνονται από την 31η Μαρτίου 2011, ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Β. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 26, γίνεται αντικατάσταση της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ν. 2523/1997, που αφορά στα πρόσθετα ποσά φόρων σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης, υποβολής ανακριβούς δήλωσης ή παράλειψης υποβολής δήλωσης.

Συγκεκριμένα, με τις νέες διατάξεις τα ποσοστά πρόσθετων φόρων δεν μπορούν να υπερβούν:

-το εξήντα τοις εκατό (60%) για την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης.

-το εκατόν είκοσι τοις εκατό (120%) για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολή δήλωσης, του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφευγε ο υπόχρεος.

Οι ως άνω διατάξεις έχουν εφαρμογή για δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα και για φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού που εκδίδονται μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δηλαδή μετά την 31η Μαρτίου 2011, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3943/2011.

1.4 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Οι φόροι εισοδήματος, που λέγονται και άμεσοι φόροι, υπολογίζονται με βάση το εισόδημα του φορολογούμενου προσώπου, που μπορεί να είναι κάποιο φυσικό πρόσωπο, δηλαδή κάποιος άνθρωπος, ή κάποιο νομικό πρόσωπο, δηλαδή μια επιχείρηση, εταιρεία.

Οι φόροι εισοδήματος διακρίνονται σε 2 μεγάλες υποκατηγορίες:

- **Οι φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων** όπου η φορολογική βάση συμπίπτει με το ετήσιο εισόδημα των φυσικών προσώπων (στα οποία περιλαμβάνονται και οι ιδιοκτήτες των προσωπικών εταιρειών) μετά την αφαίρεση των εξόδων πραγματοποίησης του εισοδήματος ορισμένων απαλλαγών και εξαιρέσεων (ελάχιστο όριο συντήρησης, οικογενειακά βάρη του φορολογούμενου, και οι κοινωνικές παροχές εξαιρέσεις από το νόμο και όπου το καθεξής),

- **Οι φόροι εισοδήματος νομικών προσώπων** ή πιο ειδικά οι φόροι επί των κερδών των ανωνύμων εταιρειών, που σε αυτή εδώ την περίπτωση η φορολογική βάση του φόρου που συμπίπτει με το σύνολο των ετήσιων συνήθως καθαρών κερδών των νομικών προσώπων η πιο ειδικά των ανωνύμων εταιρειών.

1.4.1. Φορολογία Εισοδήματος στην Ελλάδα

Όλα τα πρόσωπα φυσικά ή νομικά που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα είναι υποχρεωμένα να υποβάλλουν τις ετήσιες δηλώσεις φόρου εισοδήματος και να φορολογηθούν με το αναλογούν στο εισόδημά τους φόρο. Ο νόμος κατατάσσει τους φορολογούμενους – φυσικά πρόσωπα σε δύο φορολογικές κλίμακες : μισθωτών – συνταξιούχων και μη μισθωτών – επαγγελματιών, ανάλογα με την κατηγορία εισοδημάτων που λαμβάνει ο φορολογούμενος. Συγκεκριμένα, προϋπόθεση για να ενταχθεί ένα φυσικό πρόσωπο στην κατηγορία των μισθωτών – συνταξιούχων είναι το εισόδημά του από μισθωτές υπηρεσίες που υπερβαίνει το 50% του συνολικού τους εισοδήματος.

Για την εξεύρεση του καθαρού εισοδήματος κάθε κατηγορίας από το ακαθάριστο εισόδημα της, αφαιρούνται ορισμένες δαπάνες, που συνήθως είναι οι δαπάνες που έγιναν για την απόκτηση του εισοδήματος της συγκεκριμένης κατηγορίας. Λαμβάνεται, επίσης, υπόψη και το εισόδημα που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων για τον προσδιορισμό του εισοδήματος με βάση την τεκμαρτή ή πραγματική δαπάνη (δαπάνη για αγορά αυτοκινήτου, ανέγερση ακινήτου στην Ελλάδα, κ.λ.π.).

Για τους κατοίκους αλλοδαπής, στο ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στο πρώτο κλιμάκιο των δύο φορολογικών κλιμάκων (ποσό για το οποίο δεν επιβάλλεται φόρος), επιβάλλεται φόρος που προκύπτει για την εφαρμογή αναλογικού συντελεστή 5%.

Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα, εκτός από το απαλλασσόμενο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση κατοικίας στην Ελλάδα, το ακαθάριστο ποσό αυτού, υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο με συντελεστή 1.5%. Εάν η επιφάνεια καθεμιάς από τις κατοικίες αυτές ξεπερνά τα 300 τετραγωνικά μέτρα, επιβάλλεται αυξημένος συμπληρωματικός φόρος 3% επί του ακαθάριστου εισοδήματος από ακίνητα. Σε καμία όμως περίπτωση, το ποσό του συμπληρωματικού φόρου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό του κύριου φόρου που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογούμενου.

Προβλέπονται, επίσης, μειώσεις του φόρου, ανάλογα με τον αριθμό των τέκνων που βαρύνουν τον κάθε φορολογούμενο, μειώσεις για ιατρικές δαπάνες και δαπάνες περίθαλψης, μειώσεις του φόρου για κάλυψη στεγαστικών αναγκών του τέκνου, δαπανών φροντιστηρίων τους, κ.τ.λ. Τις μειώσεις αυτές του φόρου δεν δικαιούνται οι κάτοικοι του εξωτερικού, παρά μόνο αν κατοικούν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 90% και μεγαλύτερο του παγκοσμίου εισοδήματός τους. Για να αποκτήσει το δικαίωμα αυτό ο κάτοικος αλλοδαπού κράτους μέλους, πρέπει να υποβάλλει στην Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδια για την φορολογία του εισοδήματός του στην Ελλάδα, πιστοποιητικό για το ύψος του συνολικού παγκοσμίου εισοδήματός του, από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία της χώρας που έχει την κατοικία του.

Πέραν του πραγματικού εισοδήματος που δηλώνεται από τον φορολογούμενο, το συνολικό εισόδημά του προσδιορίζεται με βάση τις δαπάνες διαβίωσης του φορολογούμενου και της οικογένειάς του, οι οποίες ορίζονται από τον νόμο. Ο προσδιορισμός του εισοδήματος με βάση τις δαπάνες, βασίζεται στη λογική ότι ο κάθε φορολογούμενος καλύπτει τις δαπάνες που πραγματοποιεί με αντίστοιχα έσοδα .¹

1.4.2: Ανάλυση Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων

Αναφορικά με τα θέματα αρμοδιότητας φορολογίας εισοδήματος, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010 ορίζεται η διαδικασία

¹ Μπάρμπας Ι. Νικόλαος, 2011, 'Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων', Αθήνα

τακτοποίησης των ημιυπαίθριων χώρων των οικοδομών, των χώρων που έχουν μετατραπεί σε χώρους κύριας χρήσης, καθώς και της προσθήκης χώρων εντός του όγκου των κτιρίων καθ' υπέρβαση των όρων και των περιορισμών δόμησης αυτών.

2. Επίσης, με τις διατάξεις των περ. α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 22 του ν. 3897/2010, με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι διατάξεις του ν. 3843/2010, ορίζεται ότι:

α) Για τους χώρους που διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010 δεν οφείλεται αναδρομικά οποιοσδήποτε φόρος. Τυχόν ήδη καταβληθέντες φόροι δεν αναζητούνται.

β) Οι χώροι που διατηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010 δεν λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων της κείμενης ασφαλιστικής νομοθεσίας. Ειδικά ως προς το φόρο ακίνητης περιουσίας και για την υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων, οι τακτοποιούμενοι χώροι συνεχίζουν να λαμβάνονται φορολογικά υπόψη όπως ήταν προ της τακτοποίησης τους.

3. Με το 1082538/1624/A0012/5-9-2007 έγγραφό μας έγινε δεκτό ότι η επιφάνεια των ημιυπαίθριων χώρων οικοδομής, μετά τη μετατροπή τους σε χώρο κύριας χρήσης, λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του τεκμηρίου απόκτησης ακινήτου της περ. γ' του άρθρου 17 του ΚΦΕ

4. Σε όλες τις προαναφερόμενες περιπτώσεις τακτοποίησης ημιυπαίθριων κλπ χώρων ακινήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010, οι τακτοποιημένοι χώροι λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της απαλλασσόμενης ή φορολογούμενης κατά περίπτωση επιφάνειας των ακινήτων αυτών για την εφαρμογή των διατάξεων φορολογίας εισοδήματος.

5. Ειδικότερα, η επιφάνεια των τακτοποιημένων χώρων υπολογίζονται στον προσδιορισμό της επιφάνειας των ακινήτων κατά την εφαρμογή των ακόλουθων διατάξεων:

α) Των διατάξεων της περ. α' & β' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ΚΦΕ (Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος του ακαθάριστου εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση γενικά, καθώς και του τεκμαρτού εισοδήματος από δωρεάν παραχώρηση μιας κύριας κατοικίας μέχρι 200 τ.μ. από γονείς σε παιδιά και αντίστροφα).

β) Των διατάξεων της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 8 του ΚΦΕ (Εκπτώση από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου του ποσού των δεδουλευμένων τόκων στεγαστικού δανείου που καταβάλλονται για απόκτηση α' κατοικίας μέχρι 120 τ.μ. και αφορούν δάνεια που συνάφθηκαν μέχρι 31.12.2002) .

γ) Των διατάξεων της περ. γ' της παρ. 2 άρθρου 9 του ΚΦΕ (Μείωση φόρου ίση με το 20% του ποσού που καταβάλλεται για δεδουλευμένους τόκους στεγαστικού δανείου απόκτησης α' κατοικίας μέχρι 120 τ.μ. και αφορούν δάνεια που συνάφθηκαν από 1.1.2003 και μετά).

δ) Των διατάξεων των περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 16 του ΚΦΕ (Προσδιορισμός του αντικειμενικού εισοδήματος με βάση την ετήσια αντικειμενική δαπάνη της ιδιοκατοικούμενης ή μισθούμενης ή δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας, καθώς και μιας ή περισσότερων δευτερευουσών κατοικιών, ανάλογα με τα τετραγωνικά μέτρα της επιφάνειάς τους).

ε) Των διατάξεων της περ. γ' του άρθρου 17 του ΚΦΕ (Προσδιορισμός της ετήσιας δαπάνης με βάση και τα ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών).

Ειδικά, η εφαρμογή των διατάξεων αυτών έχει ανασταλεί για δαπάνη απόκτησης α' κατοικίας επιφανείας μέχρι 120 τ.μ. και συνολικής αξίας μέχρι 200.000 ευρώ από 17.12.2010 μέχρι 31.12.2012, με τις διατάξεις της παρ. 1 άρθρου 8 του ν.3899/2010 και

στ) Των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 20 του ΚΦΕ (Προσδιορισμός του εισοδήματος από ακίνητα).

Για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από ακίνητα, (εκμίσθωση, ιδιοχρησιμοποίηση και δωρεάν παραχώρηση) συμπληρώνεται και συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος η «Αναλυτική Κατάσταση για τα Μισθώματα Ακινήτων» (έντυπο Ε2). Στους πίνακες του εντύπου αυτού υπάρχουν ενδείξεις που αφορούν την επιφάνεια των ακινήτων.

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων φορολογίας εισοδήματος, ως χρόνος τακτοποίησης των χώρων αυτών θεωρείται η τοποθέτηση από την πολεοδομία της σφραγίδας για τη βεβαίωση της πληρότητας του φακέλου στο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης τακτοποίησης.

7. Οι χώροι που τακτοποιούνται σύμφωνα με τα ανωτέρω, πρέπει για πρώτη φορά να συμπεριληφθούν στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλεται το οικον. έτος 2012.

Στη δήλωση αυτή θα περιληφθούν οι χώροι που έχουν τακτοποιηθεί μέσα στο 2010, καθώς και όσοι έχουν τακτοποιηθεί μέσα στο 2011.

Διευκρινίζεται ότι οι χώροι που τακτοποιούνται μέσα στο έτος 2011, ανεξάρτητα από την ημερομηνία τακτοποίησής τους, πρέπει να δηλωθούν

διορθωμένοι για όλη τη χρήση του 2011, στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικον. έτους 2012 και έτσι θα συνεχίζουν να δηλώνονται και τα επόμενα οικον. έτη. Ομοίως, οι χώροι που τακτοποιούνται μέσα στο έτος 2012, ανεξάρτητα από την ημερομηνία τακτοποίησής τους, πρέπει να περιληφθούν διορθωμένοι για όλη τη χρήση 2012, στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικον. έτους 2012 και των επομένων οικον. ετών.

8. Σε περίπτωση, που παρά την υποχρέωση δήλωσής τους, διαπιστωθεί ότι οι τακτοποιημένοι χώροι δεν δηλώνονται ή δηλώνονται ανακριβώς στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται μετά την τακτοποίησή τους, επιβάλλονται οι νόμιμες κυρώσεις.

Ειδικά, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. α' της παρ. 5 του άρθρου 22 του ν. 3897/2010, δεν επιβάλλεται αναδρομικά φόρος εισοδήματος, προσαύξηση ή πρόστιμο, για τους χώρους που τακτοποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 3843/2010, αν διαπιστωθεί ότι δεν δηλώθηκαν ή ότι δηλώθηκαν ανακριβώς κατά τα προγενέστερα της τακτοποίησής τους οικον. έτη.

Επίσης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περ. α' της παρ. 5 του άρθρου 22 του ν. 3897/2010, φόρος εισοδήματος που έχει καταβληθεί για τους χώρους αυτούς κατά τα προηγούμενα της τακτοποίησής τους οικον. έτη (οικον. Έτη 2011 και προγενέστερα), δεν συμψηφίζεται ούτε επιστρέφεται στο φορολογούμενο.

1.4.3. Ανάλυση Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων

Τη φορολόγηση εισοδήματος νομικών προσώπων προέβλεψε για πρώτη φορά στη Χώρα μας ο Ν. 1640/1919 (Κώδικας Καθαρών Προσόδων). Ο νόμος αυτός όμως δεν εισήγαγε ιδιαίτερο τρόπο φορολόγησης στα εισοδήματα των νομικών προσώπων.

Απλώς τα εισοδήματα αυτών επιβαρύνονταν μόνο με τον αναλυτικό φόρο που προέβλεπε το σύστημα εκείνο που επιβαλλόταν σε κάθε μια χωριστά από τις κατηγορίες εισοδήματος του νομικού προσώπου. Ειδικότερα είναι γνωστό ότι το νομοθέτημα αυτό είχε υιοθετηθεί για την φορολόγηση του εισοδήματος των φυσικών προσώπων το μικτό σύστημα. Δηλαδή, σε πρώτο στάδιο, κάθε μια κατηγορία εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογούνταν χωριστά με έναν αναλογικό φορολογικό συνταλεστή και όταν το αλγεβρικό άθροισμα αυτών υπερέβαινε ένα ποσό, στο σύνολό τους επιβαλλόταν ένας προοδευτικός φόρος.

Τα εισοδήματα των νομικών προσώπων επιβαρύνονταν μόνο με τον αναλογικό φόρο που έπληττε κάθε κατηγορία εισοδήματος χωριστά. Το παραπάνω σύστημα φορολόγησης των νομικών προσώπων ίσχυσε μέχρι την έναρξη του Ν.Δ. 3843/1958 το οποίο υιοθέτησε το σύστημα του ενιαίο φόρου. Δηλαδή σύμφωνα με το σύστημα

αυτό στο συνολικό καθαρό εισόδημα των νομικών προσώπων, ανεξάρτητα από την πηγή προέλευσή τους, επιβάλλεται ένας αναλογικός συντελεστής φόρου.

Σταθμό στην εξέλιξη του νομικού καθεστώτος της φορολογίας του εισοδήματος νομικών προσώπων αποτέλεσε ο Ν 3843/1958 και από το οικονομικό έτος 1993 τα συνολικά κέρδη των νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δηλαδή τόσο τα διανεμόμενα όσο και τα αδιανεμήτα, φορολογούνται στο όνομα των νομικών προσώπων. Στη συνέχεια, το 1994 οι διατάξεις του Ν.Δ. 3843/1958 περιλήφθηκαν μαζί με τις διατάξεις του Ν.Δ. 3323/1955 περί φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων στον Ενιαίο Νόμο 2238 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος).Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σημαντικές αλλαγές στο νομικό καθεστώς στη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων επέφερε ο πρόσφατος Ν. 3091/2002. Στόχος των αλλαγών αυτών ήταν η προσαρμογή της σχετικής Ελληνικής νομοθεσίας περί φορολογίας εισοδήματος προς το αυξημένης τυπικής ισχύος κοινοτικό δίκαιο, όπως έχει ερμηνευτεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ, το νομικό καθεστώς της φορολογίας του εισοδήματος νομικών προσώπων είναι δυνατόν να διακριθεί στις εξής δύο κατηγορίες:

- Στη φορολογία του εισοδήματος των νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα και
- Στη φορολογία του εισοδήματος των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Η κατάταξη των νομικών προσώπων στις δύο αυτές κατηγορίες φορολογικών διατάξεων, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, έχει σπουδαία σημασία, γιατί τα μεν νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα κατά κανόνα φορολογούνται για το σύνολο των εισοδημάτων τους και κατ' εξαίρεση απαλλάσσονται για ορισμένα από αυτά, τα δε νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κατά κανόνα απαλλάσσονται από την φορολογία για τα εισοδήματά τους και κατ' εξαίρεση φορολογούνται για ορισμένα από αυτά.

Νέα φορολογική κλίμακα

Εισάγεται μια νέα φορολογική κλίμακα χωρίς διακρίσεις ως προς την πηγή προέλευσης των εισοδημάτων, με περισσότερα κλιμάκια για πιο δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών και με πρόβλεψη για ανά διετία αναπροσαρμογή των κλιμακίων βάσει του τιμαριθμού. Το αφορολόγητο όριο για όλους τους φορολογούμενους είναι τα 12.000 Ευρώ. Η νέα κλίμακα διαμορφώνεται ως εξής:

Ισχύων Νόμος (μισθωτοί)		Νέος Νόμος (όλα τα εισοδήματα)	
Ύψος εισοδήματος	Συντελεστής	Ύψος εισοδήματος	Συντελεστής
0 – 12.000	0 %	0 – 12.000	0 %
12.001 – 30.000	25%	12.001 – 16.000	18%
30.001 – 75.000	35%	16.001 – 22.000	24%
Άνω των 75.000	40%	22.001 – 26.000	26%
		26.001 – 32.000	32%
		32.001 – 40.000	36%
		40.001 – 60.000	38%
		60.001 – 100.000	40%
		Άνω των 100.000	45%

Με τη νέα κλίμακα υπάρχει μετατόπιση βάρους από τα χαμηλά και μεσαία στα υψηλά εισοδήματα. Συγκεκριμένα, υπάρχει φοροελάφρυνση σε εισοδήματα μέχρι 40.000 Ευρώ. Ενδεικτικά, εισόδημα 25.000 Ευρώ έχει μείωση φόρου 310 Ευρώ (-10%), εισόδημα 35.000 Ευρώ έχει μείωση φόρου 50 Ευρώ (-1%), ενώ εισόδημα 100.000 Ευρώ έχει αύξηση φόρου 1.350 Ευρώ (7%).

1.4.4. Η Λειτουργία της Φορολογικής Διοίκησης

Η Φορολογική Διοίκηση επιδιώκει να αποσαφηνίσει επιχειρήσεων που διεξάγονται από την Ειδική Ομάδα εκτέλεσής της στο φως των εκθέσεων ότι ένας κυβερνητικός αξιωματούχος είχε παρέμβει στην περίπτωση μιας παραβατικής φορολογούμενο.

Ο MERIS Haughton, διευθυντής επικοινωνίας στο φορολογικής διοίκησης, δήλωσε τυποποιημένη διαδικασία λειτουργίας ακολουθήθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Ο Haughton δεν απάντησε ευθέως στα ερωτήματα, αν ένας υπάλληλος της κυβέρνησης είχε κάνει μια κλήση στη φορολογική διοίκηση για να σταματήσει η λειτουργία.

Ωστόσο, σημείωσε ότι η ομάδα δεν θα λειτουργούν αυτόνομα και αναμένεται να ανταποκριθεί σε όλες τις εύλογες οδηγίες από την ανώτερη διοίκηση.

Αυτή αποκάλυψε ότι μια φορά ένας φορολογούμενος έρχεται προς τα εμπρός για να προβεί σε πληρωμή τότε η πράξη δεν θα προχωρήσει.

Ο Haughton Σημειώνεται επίσης η Ειδική Ομάδα επιβολή διατηρεί το δικαίωμα να προβεί σε μετέπειτα λειτουργία εάν η παραβατική παραβιάσεις φορολογούμενο οποιαδήποτε διαπραγμάτευση γραπτή συμφωνία πληρωμής. Οποιοδήποτε φορολογικό σύστημα δεν είναι αποτελεσματικό χωρίς αξιόπιστο φορολογικό μηχανισμό και αξιόπιστες φορολογικές υπηρεσίες. Η λειτουργία της φορολογικής διοίκησης πρέπει να αντιμετωπιστεί με ολοκληρωμένο σχεδιασμό και να εντάσσεται σαν τμήμα στο σχεδιασμό του φορολογικού θεσμικού πλαισίου.

Πρέπει πρώτα να αποσαφηνιστεί τι φορολογικό σύστημα θέλουμε και μετά να καταλήξουμε στη μορφή της οργάνωσης των υπηρεσιών που θα το υλοποιήσουν.

Οι ελεγκτές ολοκληρώνουν ελέγχους επιχειρήσεων χωρίς να διαδετούν όλες τις φορολογικές διασταυρώσεις μηχανογραφικών στοιχείων για τα σχετικά έτη.

Πληροφορίες πάνω σε θέματα του Κώδικα Βιβλίου Στοιχείου (Κ.Β.Σ.):

Υποβολή φορολογικών στοιχείων για διασταύρωση. Μεταβολές στον τρόπο υποβολής των καταστάσεων πελατών – προμηθευτών.

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ.1114/18.8.2005 (ΦΕΚ 1191/Β'/26.8.2005) οι υπόχρεοι σε υποβολή των καταστάσεων της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του π.δ. 186/1992 (Κ.Β.Σ.), για τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται από 1/1/2005 και εφεξής, υποχρεούνται να υποβάλλουν τις αρχικές εμπρόθεσμες καταστάσεις αποκλειστικά και μόνο με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, στο δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) www.gsis.gr, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων του Κ.Β.Σ. που τηρούν και ανεξάρτητα από τον τρόπο ενημέρωσής τους (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα).

Οι καταστάσεις μπορούν να υποβάλλονται και μέσω των ΚΕΠ προσκομιζόμενες σ' αυτά σε χειρόγραφη – έντυπη ή ηλεκτρομαγνητική μορφή. Στην περίπτωση της χειρόγραφης – έντυπης μορφής, ο συνολικός αριθμός εγγραφών (πελατών και προμηθευτών) δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις δέκα (10) καταχωρήσεις. Ο ανωτέρω περιορισμός των εγγραφών δεν αφορά τις καταστάσεις που υποβάλλονται προσκομιζόμενες σε ηλεκτρομαγνητική μορφή στα ως άνω ΚΕΠ.

2. Ο εκμεταλλευτής αποθηκευτικού χώρου που τηρεί πρόσθετο βιβλίο αποθήκευσης, οι κλινικές ή τα θεραπευτήρια που τηρούν πρόσθετο βιβλίο μεριδολογίου γιατρών καθώς και οι εκμεταλλευτές τουριστικών λεωφορείων, υποβάλλουν τριπλότυπες καταστάσεις αλφαβητικά των επιτηδευματιών αποθετών ή των γιατρών ή των αντισυμβαλλομένων επιτηδευματιών κατά περίπτωση, με βάση τα δεδομένα των βιβλίων αυτών ή των δελτίων κίνησης.

Οι καταστάσεις αυτές υποβάλλονται στη Δ.Ο.Υ. σε έντυπη μορφή όταν τα βιβλία αυτά τηρούνται χειρόγραφα ή σε ηλεκτρομαγνητικά μέσα όταν τηρούνται μηχανογραφικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

2.1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Η λέξη τεκμήριο είναι παράγωγο της λέξης << τεκμαίρεται>> που σημαίνει συμπεραίνεται. Με άλλα λόγια τα περιουσιακά στοιχεία οδηγούν στο συμπέρασμα πόσα χρήματα κατ' ελάχιστον κερδίζει θεωρητικά ετησίως ο φορολογούμενος.

Καθ' όλη τη διάρκεια του εκάστοτε έτους, ακόμα περισσότερο όμως κατά την περίοδο φορολογικών δηλώσεων, τα εγκόλπια των φορολογούμενων κάνουν εκτενείς αναφορές σε ζητήματα που αφορούν τα τεκμήρια.

Ο προσδιορισμός του εισοδήματος και κατ' επέκταση ο προσδιορισμός του φόρου γίνεται με βάση τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων(πόθεν έσχες) όταν το καθαρό εισόδημα που δηλώνεται συνολικά από τον φορολογούμενο και τα μέλη της οικογένειας που τον βαρύνουν είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει με βάση τα τεκμήρια.

Συγκεκριμένα τα τεκμήρια αφορούν μόνο τα φυσικά πρόσωπα και όχι τις εταιρείες και τα λοιπά νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα εμπίπτουν στις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας περί τεκμηρίων ακόμη και αν δεν έχουν τυπικά φορολογητέο εισόδημα, εντούτοις διατηρούν συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή αγοράζουν τέτοια και γενικά εμφανίζουν έκδηλο πλούτο.

Δεν εξετάζεται αν τα φυσικά πρόσωπα είναι ενήλικα ή ανήλικα, αλλοδαπά ή ημεδαπά, αρκεί όταν πρόκειται για αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα να έχουν την διαμονή ή την κατοικία τους στην Ελλάδα.

Με τα τεκμήρια, προσδιορίζεται η δαπάνη διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογούμενου, της συζύγου και των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν και ως ποσοτικό μέγεθος συγκρίνεται με τα δηλωθέντα εισοδήματα για τον προσδιορισμό της φορολογητέας βάσης και την επιβολή του φόρου.

Τα τεκμήρια εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση σοβαρής δυσαναλογίας μεταξύ του δηλωθέντος και προσδιορισθέντος εισοδήματος. Το τεκμήριο δεν εφαρμόζεται όταν η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο, την σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής

δαπάνης αυτών, είναι μικρότερη από το ποσοστό 20% του εισοδήματος που δηλώθηκε με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωσή τους το ίδιο έτος.

2.1.2. Είδη Τεκμηρίων

Γενικά τα τεκμήρια (ή αλλιώς “**δαπάνες που καθορίζουν το εισόδημα**”) διακρίνονται σε δυο κατηγορίες:

(α) τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης (του τρόπου ζωής), και

(β) τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (πόθεν έσχες).

Τα τεκμήρια διαβίωσης, συνίστανται στην κατοχή κάποιου περιουσιακού στοιχείου, και εφαρμόζονται όσο διαρκεί η κατοχή του περιουσιακού στοιχείου.

Τέτοιου είδους τεκμήριο είναι η κατοχή ΕΙΧ ή μικτής χρήσης αυτοκινήτου, μοτοσυκλέτας, σκάφους αναψυχής, ελικοπτέρου, αεροσκάφους, δεξαμενής κολύμβησης (πισίνας), ή χρήση δευτερεύουσας κατοικίας και η διατήρηση οικιακού προσωπικού και πληρώματος σκαφών αναψυχής. Συγκεκριμένα αυτού του είδους τα τεκμήρια σημαίνουν ότι η κατοχή των ανωτέρω περιουσιακών στοιχείων, συνεπάγεται και την πραγματοποίηση ορισμένης δαπάνης τόσο για την συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου, όσο και για οικογενειακά έξοδα.

Τα υπόλοιπα τεκμήρια συνίστανται, στην πραγματοποίηση μιας περιστασιακής πράξης, κατά την περίοδο για την οποία υπάρχει η υποχρέωση υποβολής δήλωσης, όπως είναι το ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά ενός αυτοκινήτου, ενός ακινήτου, μιας επιχείρησης, το ποσό που πληρώσαμε σε μία πιστωτική κάρτα ή για την πληρωμή των δόσεων ενός δανείου.

2.1.3. Σκοπός των Τεκμηρίων

Σκοπός των τεκμηρίων δεν είναι η άσκηση φοροεισπρακτικής πολιτικής από το κράτος, αλλά η εμφάνιση των πραγματικών εισοδημάτων κάθε πολίτη, και με αυτό τον τρόπο πατάσσεται κατά κάποιον τρόπο η φοροδιαφυγή, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι σε όλες τις περιπτώσεις η εφαρμογή του τεκμηρίου εμφανίζει την πραγματική εισοδηματική κατάσταση του φορολογουμένου, με αποτέλεσμα άλλες φορές να υπάρχουν αδικίες, ενώ άλλες φορές, τα πραγματικά εισοδήματα που δεν δηλώνονται, να είναι πολλαπλάσια του τεκμαρτού. Με την εφαρμογή του τεκμηρίου, εφαρμόζεται αυτοτελώς ο έλεγχος του πόθεν έσχες σε κάθε φορολογούμενο, σε

αντίθεση με το καθεστώς άλλων κρατών, όπου ο έλεγχος προχωράει σε μεγαλύτερο βάθος.

Οι διατάξεις που διέπουν τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης με βάση τις δαπάνες περιέχονται στο βασικό νόμο 2238/94 (φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων) στα άρθρα 16 έως και 19 που θα ακολουθήσουν.

Νομοθετικό πλαίσιο

Οι διατάξεις που διέπουν τον προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης με βάση τις δαπάνες περιέχονται στο βασικό νόμο 2238/94 'Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων', στο κεφάλαιο Γ' και ειδικότερα στα άρθρα 15 έως 19.

Οι αγρότες για την τοκοχρεολυτική εξόφληση δανείου δεν έχουν τεκμήριοι αγρότες για την αγορά οποιουδήποτε εξοπλισμού. Αλλά και τα ποσά που καταβάλλονται για οικοχρεωλυτική απόσβεση δανείου, για αγορά οικοπέδου από επιτηδευματίες που απασχολούνται επαγγελματικά με την ανέγερση και πώληση οικοδομών δεν αποτελούν τεκμήρια.

2.1.4. Ανάλυση των Τεκμηρίων Απόκτησης και Διαβίωσης

Σύμφωνα με τον Νόμο 2238/94 ορίζονται τα **τεκμήρια δαπανών διαβίωσης**. Πρόκειται κατ' ουσίαν για τεκμαρτά (υποθετικά) ποσά που έχουν οριστεί με το φορολογικό νόμο, επί τη βάση της κυριότητας ή κατοχής ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, και με αυτά προσδιορίζεται ένα επίπεδο εισοδήματος το οποίο λογίζεται ότι αποκτά ο φορολογούμενος.

Επίσης, ορίζονται τα **τεκμήρια απόκτησης** περιουσιακών στοιχείων. Πρόκειται για ποσά που κατέβαλε ο φορολογούμενος, η σύζυγος του και τα πρόσωπα που (κατά την φορολογία εισοδήματος) συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν, για να αποκτήσουν ορισμένα περιουσιακά στοιχεία.

Τα στοιχεία που συνθέτουν το τεκμήριο των δαπανών διαβίωσης αποτελούν η κυριότητα ή κατοχή από το φορολογούμενο ορισμένων ρητώς αναφερομένων από το νόμο στοιχείων του ιδιωτικού πλούτου, που λαμβάνονται υπόψη από τη φορολογούσα αρχή για τον προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής δαπάνης διαβίωσης του φορολογούμενου, της συζύγου του και των προσώπων που συγκατοικούν με

αυτούς και τους βαρύνουν. Με βάση τα στοιχεία αυτά γίνεται ο προσδιορισμός του ελάχιστου ετήσιου εισοδήματος του φορολογούμενου και της συζύγου του.

Τα στοιχεία που συνθέτουν το τεκμήριο αυτό είναι τα εξής:

Α) Το διπλάσιο του ετήσιου τεκμαρτού μισθώματος για ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη κατοικία έκτασης άνω των 200 τ.μ. και για δευτερεύουσα κατοικία γενικά έκτασης άνω των 150τ.μ. Το τεκμαρτό μίσθωμα μιας ή περισσότερων εξοχικών κατοικιών υπολογίζεται σε κάθε μία από αυτές για τρεις μήνες. Κατ' εξαίρεση για την εφαρμογή του τεκμηρίου αυτού δεν λαμβάνεται υπόψη η τεκμαρτή δαπάνη για δευτερεύουσα κατοικία με επιφάνεια μέχρι 150τ.μ. που βρίσκεται σε χωριό ή πόλη με πληθυσμό κάτω των 5.000 κατοίκων και η οποία περιήλθε στο φορολογούμενο ή τη σύζυγο του από κληρονομιά, προίκα ή γονική παροχή, εκτός από τις κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές που χαρακτηρίζονται κατά την κείμενη νομοθεσία ως τουριστικοί τόποι. Παρατηρείται ότι με τη διάταξη του Ν.2238/94 προβλέπεται τεκμήριο δαπανών διαβίωσης μόνο για δευτερεύουσα κατοικία και όχι για κύρια κατοικία όπως προβλέπεται έως σήμερα.

Β) Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης και κυκλοφορίας ενός επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης. Όταν είναι άνω των 14 φορολογήσιμων ίπων, που αποκτήθηκε από 1.1.1993, εφ' όσον η εργοστασιακή τιμολογιακή αξία του έτους κυκλοφορίας υπερβαίνει το ποσό των 50.000 ευρώ, προσδιορίζεται με βάση μια κλίμακα που λαμβάνει υπόψη τους φορολογήσιμους ίπους του κινητήρα του αυτοκινήτου και την παλαιότητα αυτού.

Σε περίπτωση κατοχής περισσότερων του ενός αυτοκινήτων από τον ίδιο κάτοχο, τα αυτοκίνητα αυτά αποτελούν τεκμήριο ανεξάρτητα από τους φορολογήσιμους ίπους ή την τιμολογιακή αξία τους. Π.χ. ένα επιβατικό αυτοκίνητο μιας πενταετίας με ισχύ του κινητήρα μέχρι 7 φορολογήσιμους ίπους τεκμαίρει για τον κύριο ή κάτοχο αυτού ετήσια τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης 4.800 ευρώ.

Γ) Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης και κυκλοφορίας σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης που ανήκουν στην κυριότητα ή κατοχή του φορολογούμενου ή της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν και η οποία προσδιορίζεται και υπολογίζεται με βάση το μήκος του σκάφους καθώς και η ετήσια δαπάνη αμοιβών πληρωμάτων σκαφών αναψυχής (πραγματική και όχι τεκμαρτή).

Δ) Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη για τους κυρίους ή κατόχους αεροσκαφών και ελικοπτέρων κυριότητας η κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των

προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν καθώς και η τεκμαρτή δαπάνη των ανεμόπτερων.

Ε) Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη συντήρησης και χρήσης πισίνας (δεξαμενής κολύμβησης).

2.1.5. Στοιχεία ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ/ περιουσιακά στοιχεία που αν αποκτηθούν αποτελούν τεκμήριο

Τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων είναι τα ακόλουθα:

Α) Η δαπάνη για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) αυτοκινήτων Ε.Ι.Χ. ή τύπου Jeep, καθώς και κάθε δίτροχου ή τρίτροχου.

Β) Η δαπάνη για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων ή σκαφών αναψυχής καθώς και αεροσκαφών.

Γ) Η δαπάνη για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 5.000 ευρώ.

Δ) Η δαπάνη για αγορά ακινήτων και ανέγερση οικοδομών (απαλλάσσεται η πρώτη κατοικία έως 120τ.μ.), η κατασκευή πισίνας, η χρηματοδοτική και χρονομεριστική μίσθωση ακινήτων.

Ε) Η χορήγηση δανείων ή διευκολύνσεων σε οποιονδήποτε, εκτός αυτών προς εταιρίες ή κοινωνίες ή κοινοπραξίες από τα μέλη τους ή τους μετόχους τους.

ΣΤ) Η δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές (άτυπες δωρεές) ή χορηγίες χρηματικών ποσών πάνω από 300 ευρώ (υπό προϋποθέσεις, δεν ισχύει το χρηματικό όριο για χορηγίες προς δημόσιο, δήμους, κοινότητες κλπ.).

Ζ) Η δαπάνη για απόσβεση(εξόφληση) δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής(εξαιρείται η απόκτηση δανείου αγοράς εξοπλισμού γεωργικής εκμετάλλευσης).

Διευκρινίσεις περι «ποθεν εσχες»

- Δεν αποτελεί τεκμήριο αγοράς η απόκτηση αυτοκινήτου από εταιρία.
- Σε αυτοκίνητα που έχουν αγοραστεί με δόσεις, τεκμήριο αγοράς αποτελεί μόνο το ποσό των δόσεων που καταβλήθηκε εντός του έτους.
- Σε αγοραπωλησία αυτοκινήτων μεταξύ ιδιωτών, συμπληρώνονται και υποβάλλονται υπεύθυνες δηλώσεις που χρησιμοποιούνται αναλόγως από τον καθένα.

- Όσον αφορά τα ακίνητα, ισχύει απαλλαγή για αγορά πρώτης κατοικίας με επιφάνεια μέχρι 120 τετραγωνικά μέτρα και η οποία αποκτάται από ενήλικο. Για ακίνητα μεγαλύτερων επιφανειών λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό του τεκμηρίου μόνο τα επιπλέον μέτρα.
- Πρέπει να τονιστεί ότι η αγορά οικοπέδου για την ανέγερση κατοικίας (ακόμα και στην περίπτωση της πρώτης κατοικίας) δεν απαλλάσσεται και υπόκειται κανονικά στο «πόθεν έσχες».
- Στην αγορά ακινήτου επισυνάπτεται αντίγραφο του συμβολαίου ή περίληψή του.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ:

Με σχόλια, υποδείξεις και παρατηρήσεις 7.000 φορολογούμενοι συμμετείχαν μέχρι στιγμής στον διάλογο για τις αλλαγές στους φόρους << Πόθεν έσχες>> για όλους, αλλαγή στη φορολογική κλίμακα αλλά με διατήρηση του αφορολόγητου ορίου, νέου τύπου τεκμήρια τα οποία θα βασίζονται στο πραγματικό κόστος χρήσης των περιουσιακών στοιχείων, επαναφορά του Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας και εφαρμογή αντικειμενικών κριτηρίων για τον υπολογισμό των εισοδημάτων ελεύθερων επαγγελματιών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι τα << αιτήματα >> χιλιάδων πολιτών όπως καταγράφονται στη δημόσια διαβούλευση για το φορολογικό σύστημα.

Όμως έμμεση κατάργηση του πόθεν έσχες και των τεκμηρίων της Φορολογίας Εισοδήματος συνεπάγεται η απόφαση 849/2008 του β' τμήματος του Συμβουλίου της Επικράτειας.

Με την απόφαση αυτή επιτρέπεται σε όλους τους φορολογούμενους να αποφεύγουν τον έλεγχο της προέλευσης των χρημάτων σε όλους τους τομείς.

Δίνεται πλέον το δικαίωμα σε κάθε φορολογούμενο να επικαλείται το σύνολο των ποσών που έλαβε από την πώληση τίτλων του Δημοσίου

Η από πώληση μετοχών υπό την προϋπόθεση ότι η ρευστοποίηση έγινε σε διαφορετικό έτος από το έτος της απόκτησης, για να καλύπτει το πόθεν έσχες της αγοράς ακινήτων, αυτοκινήτων, σκαφών αναψυχής και άλλων περιουσιακών στοιχείων μεγάλης αξίας καθώς επίσης και τα τεκμήρια διαβίωσης για τα περιουσιακά αυτά στοιχεία.

2.1.6. ΤΕΚΜΑΡΤΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Το τεκμαρτό εισόδημα προκύπτει από υπολογισμούς που γίνονται βάσει δεδομένων, όπως είναι οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες, η απόκτηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή ακόμα και η κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου. Αναδιαστέλλεται λοιπόν με το πραγματικό εισόδημα.

Το εισόδημα κάθε φορολογούμενου διακρίνεται σε δύο είδη, το πραγματικό εισόδημα και το τεκμαρτό. Πραγματικό είναι το εισόδημα που πραγματικά απόκτησε ο φορολογούμενος, κατά την περίοδο για την οποία υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης, και προσδιορίζεται βάσει πραγματικών στοιχείων, όπως οι βεβαιώσεις αποδοχών, το εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται, οι τόκοι καταθέσεων, η πρόσδοδος από ενοίκια ακινήτων, και κάθε άλλο εισόδημα, το οποίο προκύπτει από πραγματικά στοιχεία. Σε αντίθεση με το πραγματικό εισόδημα, το τεκμαρτό προκύπτει από υπολογισμούς που γίνονται βάσει άλλων δεδομένων, όπως είναι οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες, η απόκτηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή ακόμα και η κατοχή ενός περιουσιακού στοιχείου.

Ως τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος θεωρείται εκείνος σύμφωνα με τον οποίο το φορολογητέο εισόδημα των φυσικών προσώπων δεν προκύπτει άμεσα από τα στοιχεία εκείνα που εκδηλώνουν το πραγματικό ύψος αυτού, όπως είναι τα ακαθάριστα έσοδα και οι παραγωγικές δαπάνες, αλλά προκύπτει με βάση τα στοιχεία που εκδηλώνουν κατά τρόπο έμμεσο, δηλαδή τεκμαρτό, το ύψος του εισοδήματος.

Τέτοια στοιχεία είναι π.χ. η κατοχή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, όπως π.χ. πολυτελής κατοικία, ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, σκάφος αναψυχής κτλ.

Πρόκειται για τα αποκαλούμενα από τη δημοσιονομική επιστήμη «εξωτερικά φορολογικά τεκμήρια» .

Κατά το παρελθόν, ο τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος ήταν πολύ συνήθης στα ευρωπαϊκά κράτη, γιατί δεν ήταν από τεχνική άποψη εφικτός ο αποτελεσματικός έλεγχος και η σύλληψη της πραγματικής φορολογητέας ύλης του φορολογούμενου.

Σε ένα σύγχρονο φορολογικό σύστημα όμως κατά κανόνα αρμόζει ο πραγματικός προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος φυσικών προσώπων και μόνο κατ'εξάιρεση, όταν ο έλεγχος για τον πραγματικό προσδιορισμό δεν είναι

δυνατό να πραγματοποιηθεί μέσα στο οικονομικό έτος που φορολογείται το εισόδημα, και αυτό συμβαίνει κυρίως για όσους αποκτούν εισοδήματα από εμπορικές επιχειρήσεις ή ελευθέρια επαγγέλματα, ενδείκνυται να προσδιορίζεται ένα ελάχιστο ποσό εισοδήματος του φορολογούμενου κατά τρόπο τεκμαρτό. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται το φαινόμενο του ετεροχρονισμού της είσπραξης του φόρου σε σχέση με τις δαπάνες του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους στο οποίο ανήκουν. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι με την καταβολή του φόρου που αντιστοιχεί στο τεκμαρτό εισόδημα συνήθως δεν εξαντλείται και η φορολογική υποχρέωση του φορολογούμενου. Δηλαδή, ανεξάρτητα από το ποσό του φόρου που προκύπτει βάσει των τεκμηρίων, κανονικά θα πρέπει να γίνει στη συνέχεια έλεγχος από την αρμόδια δημοσιονομική υπηρεσία προκειμένου να εξευρεθεί το πραγματικό εισόδημα του υπόχρεου.

Στη σύγχρονη εποχή ο τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος ενδείκνυται και κατ' εφαρμογή του κλασικού κανόνα της οικονομικότητας ή ευθυνίας του φόρου, δηλαδή της μείωσης του κόστους βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου.

Πάντως, μετά τη χρήση σύγχρονων μεθόδων ελέγχου του πραγματικού εισοδήματος των φορολογουμένων, που πραγματοποιείται κυρίως με τη χρήση της πληροφορικής, ο τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος τείνει να εξαφανισθεί από τα φορολογικά συστήματα των σύγχρονων κρατών.

Υπολογισμός του τεκμαρτού εισοδήματος.

Το τεκμαρτό εισόδημα, όπως και το πραγματικό εφαρμόζεται κατ' αρχήν για κάθε φορολογούμενο ξεχωριστά. Έτσι τα τεκμήρια του συζύγου δεν επηρεάζουν την φορολόγηση της συζύγου, και αντίστροφα. Δεύτερον, λαμβάνεται υπ' όψιν το άθροισμα των τεκμηρίων, και όχι όπως νομίζουν ορισμένοι το μεγαλύτερο από αυτά, θυμηθείτε όμως τι είπαμε πριν, για κάθε φορολογούμενο ξεχωριστά.

Τρίτον, το ποσό των τεκμηρίων κάθε φορολογούμενου, και στην περίπτωση ζευγαριού, προσαυξάνεται κατά 10%, για κάθε περιουσιακό στοιχείο πέραν του δεύτερου, για το οποίο εφαρμόζεται τεκμήριο διαβίωσης. Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια της ίδιας οικονομικής χρήσης, στο ίδιο υποκείμενο της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων συμπέσουν και τα δύο εκμήρια, δηλαδή τόσο το τεκμήριο δαπανών διαβίωσης όσο και το τεκμήριο δαπάνης για την απόκτηση

νέων περιουσιακών στοιχείων, τότε για τον προσδιορισμό του συνολικού ετήσιου τεκμαρτού εισοδήματος του υποκειμένου αυτού προστίθενται τα ποσά των ανωτέρω δύο τεκμαρτών δαπανών.

Δηλαδή, αν κάποιος κατά τη διάρκεια μιας χρήσης αγοράσει ένα ΙΧΕ αυτοκίνητο αλλά κατά τη διάρκεια της ίδιας χρήσης κατέχει και κυκλοφορήσει ένα ή και περισσότερα ΙΧΕ αυτοκίνητα, στο τεκμήριο της δαπάνης για την απόκτηση του νέου αυτοκινήτου προστίθεται το τεκμήριο της δαπάνης διαβίωσης για την κατοχή και την κυκλοφορία του ενός ή και περισσότερων αυτοκινήτων. Το συνολικό ποσό αποτελεί το τεκμαιρόμενο ετήσιο εισόδημα.

Μειονεκτήματα τεκμαρτού προσδιορισμού

- Ένα μειονέκτημα του τεκμαρτού προσδιορισμού του εισοδήματος είναι ότι στρεβλώνει τις αποφάσεις και τις ενέργειες των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να στρεβλώνεται η οικονομική δραστηριότητα και κυρίως να παρεμποδίζονται οι επενδύσεις, με δυσμενείς συνέπειες στην απασχόληση και την ανάπτυξη της οικονομίας. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στην περίπτωση ορισμένων τεκμηρίων αγοράς περιουσιακών στοιχείων, όπως λ.χ. την αγορά επιχειρήσεων ή τη σύσταση ή την αύξηση του κεφαλαίου επιχειρήσεων που λειτουργούν ατομικώς ή με τη μορφή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης ή περιορισμένης ευθύνης εταιρείας ή κοινωνίας ή κοινοπραξίας ή αστικής εταιρείας ή την αγορά εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων. Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης η εφαρμογή των τεκμηρίων στην αγορά ή την κατασκευή ακινήτων, επειδή η εφαρμογή τους είναι επόμενο να παρεμποδίζει την οικοδομική δραστηριότητα, με δυσμενείς συνέπειες στην καθόλου οικονομική δραστηριότητα στη χώρα.

- Ένα άλλο μειονέκτημα των τεκμηρίων είναι ότι διοχετεύουν τα εισοδήματα της παραοικονομίας στο εξωτερικό, ενώ παρεμποδίζουν την επανεισαγωγή παρανόμως εξαχθένων από τη χώρα κεφαλαίων στο παρελθόν. Το θέμα αυτό είναι εξόχως σημαντικό και είναι ενδεχόμενο να δημιουργεί σημαντικά προβλήματα στην κίνηση κεφαλαίων από και προς τη χώρα μας, εν όψει της ελεύθερης κυκλοφορίας τους στο πλαίσιο της Ε.Ε

2.2. Εκτενή αναφορά στα άρθρα 16-19 του Ν. 2238/94

Άρθρο 16 (Τεκμάρτιο Δαπανών Διαβίωσης)

Για το προσδιορισμό της ετήσιας δαπάνης διαβίωσης του φορολογούμενου, της συζύγου του και των προσώπων που συνοικούν και τους βαρύνουν λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- Το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη κύρια κατοικία άνω των διακοσίων (200) τετραγωνικών μέτρων και για δευτερεύουσα κατοικία άνω των εκατό πενήντα (150) τετραγωνικών μέτρων όπως αυτό βρίσκεται με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 22 το οποίο πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 2. Το τεκμαρτό μίσθωμα μιας ή περισσότερων εξοχικών κατοικιών υπολογίζεται σε κάθε μια από αυτές για τρεις (3) μήνες το έτος. Αν ο φορολογούμενος, η σύζυγος του και τα πρόσωπα που συνοικούν σε αυτόν και τον βαρύνουν έχουν στην κατοχή ή στην κυριότητα τους ή έχουν μισθώσει περισσότερα ακίνητα με συνολική επιφάνεια άνω των 150 τετραγωνικών μέτρων, τα οποία χρησιμοποιούνται από αυτούς σαν δευτερεύουσα κατοικία, τότε για τον υπολογισμό τεκμαρτού μισθώματός τους λαμβάνονται υπόψη όλες οι μισθούμενες ή ιδιοκατοικούμενες δευτερεύουσες κατοικίες. Για την εφαρμογή του προηγούμενου δεν λαμβάνεται υπόψη η τεκμαρτή δαπάνη για δευτερεύουσα κατοικία με επιφάνεια μέχρι 150 τετραγωνικά μέτρα που βρίσκεται σε χωριό ή σε πόλη με πληθυσμό κάτω από πέντε χιλιάδες (5000) κατοίκους και η οποία περιήλθε στο φορολογούμενο ή τη σύζυγό του από κληρονομιά, προίκα ή γονική παροχή, εκτός από κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές οι οποίες χαρακτηρίζονται κατά την κείμενη νομοθεσία ως τουριστικοί τόποι. Τα ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης αυτής, περιορίζονται κατά ποσοστό 50% στις περιπτώσεις όπου οι κατοικίες, κύριες και δευτερεύουσες, που προσδιορίζουν την τεκμαρτή δαπάνη αποκτήθηκαν από κληρονομιά ή δωρεά ή γονική παροχή, καθώς και αυτές που αποκτήθηκαν από επαχθή αιτία από συνταξιούχο πριν από την συνταξιοδότησή του.

- Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη που υπολογίζεται με βάση το ύψος των ετήσιων εξόδων συντήρησης και κυκλοφορίας επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης που προσδιορίζεται ανάλογα με τους φορολογήσιμους ίππους του αυτοκινήτου και της συμμετοχής της τεκμαρτής αυτής δαπάνης στους οικογενειακούς προϋπολογισμούς:

Φορολογήσιμοι ίπποι αυτοκινήτου διαβίωσης(Ε)	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη
Μέχρι 7	4800
<< 8	6100
<< 9	8000
<< 10	9900
<< 11	11800
<< 12	14200
<< 13	16700
<< 14	20500
<< 15	26500
<< 16	33600
<< 17	41300
<< 18	49500
<< 19	57800
<< 20	66600
<< 21	75700
<< 22-23	85300
<< 24-25	95900
<< 26-27	107900
<< 28 και άνω	112900

Η τεκμαρτή αυτή δαπάνη από κάθε επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητά του, η οποία υπολογίζεται από το έτος της πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα.

Επίσης αφορά την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τις βαρύνουν κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 17 (Τεκμήριο Απόκτησης Περιουσιακών Στοιχείων)

Ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογούμενου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για :

- Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής,

αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των 5000 ευρώ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων.

- Αγορά ή χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων ή ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενής κολύμβησης. Ως τίμημα αγοράς λαμβάνεται η αξία που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του Ν. 1249/1982. Αν το τίμημα που καθορίζεται στα οικεία πωλητήρια συμβόλαια είναι μεγαλύτερο από την πιο πάνω αξία, ως καταβαλλόμενη δαπάνη λαμβάνεται το καθοριζόμενο σ' αυτά τα συμβόλαια τίμημα.

- Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε, εκτός αυτών προς εταιρίες ή κοινοπραξίες ή κοινωνίες από τα μέλη ή τους μετόχους τους.

- Η ετήσια δαπάνη για δωρεές, γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών εφόσον αυτά υπερβαίνουν ετησίως τα 300 ευρώ, εκτός από τις δωρεές προς το δημόσιο, τους Δήμους και τις κοινότητες του Κράτους, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα Κρατικά και Δημοτικά Νοσηλευτικά Ιδρύματα και τα νοσοκομεία, που αποτελούν νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου και επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό καθώς και τα προνοιακά ιδρύματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα των οποίων οι εν γένει δαπάνες λειτουργίας καλύπτονται τουλάχιστον κατά 70% με επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Εξαιρούνται οι δωρεές, χορηγίες προς τα κοινοφελή ιδρύματα, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

- Απόσβεση δανείων ή πιστώσεων οποιασδήποτε μορφής. Στο πόσο της δαπάνης αυτής περιλαμβάνεται και το ποσό των οικείων τόκων στους οποίους περιλαμβάνονται και οι τυχόν τόκοι υπερημερίας.

-

Αυτοκίνητα Ο.Ε., Ε.Ε. κ.λπ.

Για την ετήσια αντικειμενική δαπάνη που βαρύνει το φορολογούμενο από τα αυτοκίνητα εταιρίας ή εταιριών ή κοινωνιών ή κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση

ή επάγγελμα, θα συμπληρώνεται ανάλογη κατάσταση, στην οποία θα αναλύεται η δαπάνη από τα αυτοκίνητα της εταιρίας, η ιδιότητα των εταίρων (ομόρρυθμος, διαχειριστής Ε.Π.Ε., κ.λπ.), το ποσοστό συμμετοχής των ομόρρυθμων εταίρων, κ.λπ.

Επίσης, για την αντικειμενική δαπάνη που βαρύνει το φορολογούμενο από τα αυτοκίνητα εταιρίας της οποίας όλα τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα, λόγω της συμμετοχής του σε νομικό πρόσωπο που είναι μέλος της, θα συμπληρώνεται ανάλογη κατάσταση στην οποία εκτός των παραπάνω, θα αναλύεται και η αντικειμενική δαπάνη της εταιρίας της οποίας είναι μέλος λόγω της συμμετοχής της στην άλλη εταιρία, καθώς και της δαπάνης που τον βαρύνει. Το ποσό της αντικειμενικής δαπάνης που αντιστοιχεί στο φορολογούμενο θα μεταφερθεί στους κωδικούς 851-858, κατά περίπτωση, με αναφορά στις οικείες στήλες "ως συνημμένη Κατάσταση Νο 1" ή "ως συνημμένη κατάσταση Νο 2" κ.λπ. κατά περίπτωση.

Ανάλογη κατάσταση θα συμπληρώνεται για τη δαπάνη που βαρύνει το φορολογούμενο από τα αυτοκίνητα από τις ατομικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, τις επιχειρήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων. Για τις ανώνυμες εταιρίες, ο υπόχρεος θα συμπληρώνει όμοια κατάσταση αν έχει την ιδιότητα του Προέδρου των διοικητικών συμβουλίων τους ή του Διοικητή αυτών ή είναι εντεταλμένος ή διευθύνων σύμβουλος τους.

Πιο συγκεκριμένα:

Αν Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή αστική εταιρία, καθώς και κοινωνία ή κοινοπραξία που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, έχει ένα ή περισσότερα αυτοκίνητα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη αυτών μερίζεται μεταξύ των ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρρυθμων, εταίρων ή των μελών της κοινωνίας ή κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, την κοινωνία κτλ. Η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο για κάθε εταιρία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας και βαρύνει αυτά τα πρόσωπα, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους. Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τα φυσικά πρόσωπα που:

α) είναι ταυτόχρονα διαχειριστές και εταίροι Ε.Π.Ε.,

β) είναι εταίροι Ε.Π.Ε. και εφόσον κανείς από τους διαχειριστές της Ε.Π.Ε. δεν είναι εταίρος αυτής,

γ) είναι εντεταλμένοι σύμβουλοι, διευθύνοντες σύμβουλοι, διοικητές και πρόεδροι Α.Ε.. Ειδικά στην περίπτωση αυτή η κατανομή της τεκμαρτής δαπάνης γίνεται ισομερώς με ανάλογη εφαρμογή βέβαια του προηγούμενου (δεύτερου) εδαφίου.

Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκαταστάσεις στην Ελλάδα αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του αν. ν.89/1967, του αν. ν.378/1968 και του άρθρου 25 του ν.27/1975, το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο, την αλλοδαπή επιχείρηση ή προϊόντα του οικείου γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

- Προκειμένου για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτόν περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Και στην περίπτωση όμως αυτή οι υπόχρεοι πρέπει να αναγράψουν όλα τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνται γι' αυτόν το σκοπό, αλλά στους κωδικούς 851-858 θα συμπεριλάβουν μόνο τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της υπόψη επιχείρησης που χρησιμοποιείται γι' αυτόν το σκοπό.

Παραδείγματα για εταιρείες Ο.Ε., Ε.Ε. κ.λπ.:

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, στις περιπτώσεις Ο.Ε., Ε.Ε. και αστικών εταιριών που έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους Ε.Ι.Χ. ή Μ.Χ. αυτοκίνητα η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη,

προκειμένου για Ο.Ε. και Ε.Ε., των ομόρρυθμων μόνο εταίρων φυσικών προσώπων και προκειμένου για αστικές εταιρίες των μελών τους, μεριζομένη κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός. Η αντικειμενική αυτή δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταίρο δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας (σχετ. αποφ. ΠΟΛ.1094/23.3.1989 και ΠΟΛ.1042/8.2.1993).

Παράδειγμα 1ο:

Έστω ομόρρυθμη εταιρεία «X» που αποτελείται από τρία ομόρρυθμα μέλη το φυσικό πρόσωπο «Α» με ποσοστό συμμετοχής 30%, το φυσικό πρόσωπο «B» με ποσοστό 35% και το φυσικό πρόσωπο «Γ» με ποσοστό συμμετοχής 35% και έχει στην κυριότητα ή κατοχή της 2 Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα, με αντικειμενική δαπάνη 3.600,00 και 5.400,00 αντίστοιχα. Η συνολική αντικειμενική δαπάνη αυτών των αυτοκινήτων (9.000,00) θα βαρύνει τους ομόρρυθμους εταίρους ως εξής:

Φυσικό πρόσωπο «Α» : $9.000,00 \times 30\% = 2.700,00$

Φυσικό πρόσωπο «B» : $9.000,00 \times 35\% = 3.150,00$

Φυσικό πρόσωπο «Γ» : $9.000,00 \times 35\% = 3.150,00$

Παράδειγμα 2ο:

Έστω ότι η ετερόρρυθμη εταιρεία «X» έχει ομόρρυθμα μέλη το φυσικό πρόσωπο «Α» με ποσοστό συμμετοχής 10%, το φυσικό πρόσωπο «B» με ποσοστό 25%, την Ο.Ε. «Γ» με ποσοστό 35% και ως ετερόρρυθμα μέλη το φυσικό πρόσωπο «Δ» με ποσοστό 10% και την Α.Ε. «Ε» με ποσοστό 20%. Η εταιρεία «X» έχει στην κυριότητα 3 Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα με αντικειμενική δαπάνη 5.100,00, 5.400,00 και 7.400,00 αντίστοιχα. Η συνολική αντικειμενική δαπάνη αυτών των αυτοκινήτων είναι 17.900,00 και θα βαρύνει μόνο τα φυσικά πρόσωπα «Α» και «B». Για την εξεύρεση του ποσού της δαπάνης που αναλογεί στον «Α» και στον «B» θα θεωρηθεί ότι το άθροισμα των ποσοστών της συμμετοχής τους στην ετερόρρυθμη εταιρεία «X», αντιστοιχεί στο άθροισμα της αντικειμενικής δαπάνης όλων των αυτοκινήτων, δηλαδή ότι στο ποσοστό 35% (10%+25%) αντιστοιχεί αντικειμενική δαπάνη 17.900,00. Η συνολική αντικειμενική δαπάνη αυτών των αυτοκινήτων (17.900,00) θα βαρύνει τους ομόρρυθμους εταίρους ως εξής:

Φυσικό πρόσωπο «Α»:

$(10 / 17900,00) \times 35 / 100 \times 100 = 5.114,29$

Φυσικό πρόσωπο «B»:

$(25 / 17900,00) \times (35 / 100) \times 100 = 12.785,71$

Η αντικειμενική δαπάνη όμως του «B» περιορίζεται στο ποσό των 7.400,00 διότι δεν μπορεί να υπερβεί τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από τα αυτοκίνητα της εταιρείας ήτοι 7.400,00 (σχετ. αποφ. ΠΟΛ.1238/31.10.1994).

Παράδειγμα 3ο:

Έστω ότι στην ομόρρυθμη εταιρεία «X» συμμετέχουν η Ο.Ε. «Α» με ποσοστό συμμετοχής 20% και η Α.Ε. «B» με ποσοστό συμμετοχής 80% και η εταιρεία αυτή

(δηλαδή η Ο.Ε. «X») έχει στην κυριότητα ή κατοχή της 3 Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα με αντικειμενική δαπάνη 3.600,00, 4.200,00 και 5.400,00 ευρώ αντίστοιχα. Η συνολική αντικειμενική δαπάνη αυτών των αυτοκινήτων είναι 13.200,00. Στην περίπτωση αυτή θα γίνει κατ' αρχήν κατανομή της συνολικής δαπάνης στα νομικά πρόσωπα ομόρρυθμα μέλη της εταιρίας με βάση τα ποσοστά συμμετοχής τους στην εταιρία, χωρίς σε αυτό το στάδιο να γίνεται η σύγκριση του ποσού που αναλογεί σε κάθε νομικό πρόσωπο μέλος της εταιρίας με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρία με τη μεγαλύτερη δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας. Συνεπώς έχουμε :

α) Στην Ο.Ε. «Α» $13.200,00 \times 20/100 = 2.640,00$ ευρώ

β) Στην Α.Ε. «Β» $13.200,00 \times 80/100 = 10.560,00$ ευρώ

Στη συνέχεια θα κατανεμηθεί η δαπάνη που αναλογεί σε κάθε εταιρία στα φυσικά πρόσωπα μέλη της που ανάλογα με την μορφή της εταιρίας βαρύνονται με τη δαπάνη των αυτοκινήτων της εταιρίας. Σε αυτό το στάδιο γίνεται σύγκριση της δαπάνης που αναλογεί σε κάθε μέλος της εταιρίας με τη μεγαλύτερη δαπάνη που προκύπτει με βάση τα αυτοκίνητα της εταιρίας στην οποία συμμετέχει η παρούσα εταιρία, δηλαδή στο παράδειγμα αυτό θα γίνεται σύγκριση με τη δαπάνη των 5.400,00 ευρώ. Με βάση τα παραπάνω:

α) Αν μέλη της Ο.Ε. «Α» είναι τα φυσικά πρόσωπα «ΑΑ» και «ΑΒ» με ποσοστό συμμετοχής 70% και 30% αντίστοιχα, τότε: αα) στο φυσικό πρόσωπο «ΑΑ» αναλογεί αντικειμενική δαπάνη $2.640,00 \times 70\% = 1.848,00$ και ββ) στο φυσικό πρόσωπο «ΑΒ» αναλογεί αντικειμενική δαπάνη $2.640,00 \times 30\% = 792,00$.

β) Αν πρόεδρος του Δ.Σ. της Α.Ε. «Β» είναι ο «Ψ» και διευθύνων σύμβουλος αυτής ο «Ω», στους «Ψ» και «Ω» αντιστοιχεί στον καθένα δαπάνη $10.560,00 / 2 = 5.280,00$.

Περαιτέρω αν η Α.Ε. «Β» έχει στην ιδιοκτησία της 2 Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα με αντικειμενική δαπάνη 1.200,00 και 10.400,00 αντίστοιχα, στον πρόεδρο του Δ.Σ. «Ψ» και στον διευθύνοντα σύμβουλο «Ω» αναλογεί αντικειμενική δαπάνη $(1.200,00 + 10.400,00) : 2 = 5.800,00$ ευρώ.

Συνολικά στον πρόεδρο του Δ.Σ. «Ψ» και στον διευθύνοντα σύμβουλο «Ω» αντιστοιχούν στον καθένα $5.280,00 + 5.800,00 = 11.080,00$ ευρώ.

Τα φυσικά πρόσωπα βαρύνονται και με την αντικειμενική δαπάνη των αυτοκινήτων της εταιρίας στην οποία άμεσα συμμετέχουν και με την αντικειμενική δαπάνη των αυτοκινήτων της εταιρίας κ.λπ. στην οποία έμμεσα συμμετέχουν, εφόσον

βέβαια όλα τα μέλη αυτής της τελευταίας εταιρίας είναι νομικά πρόσωπα (σχετ. αποφ.ΠΟΛ1238/31.10.1994).

Σημείωση: Στην περίπτωση που όλα τα μέλη μιας ελληνικής Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή αστικής εταιρίας. ή κοινοπραξίας ή κοινωνίας που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα είναι νομικά πρόσωπα και όλα τα μέλη των νομικών αυτών προσώπων είναι επίσης νομικά πρόσωπα, δεν θα πρέπει να συνεχιστεί και η εξέταση των μελών και αυτών των νομικών προσώπων μέχρι να ανευρεθεί φυσικό πρόσωπο που να βαρύνεται με την αντικειμενική δαπάνη με βάση τα αυτοκίνητα της αρχικής εταιρίας κ.λπ.Τούτο βέβαια με την προϋπόθεση ότι κανένα από τα μέλη της αρχικής ελληνικής Ο.Ε. Έ.Ε. ή κοινοπραξίας ή κοινωνίας κ.λπ. δεν είναι Α.Ε.

Στην περίπτωση που όλα τα μέλη μιας ελληνικής Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή κοινοπραξίας ή κοινωνίας που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα είναι νομικά πρόσωπα:

α) εάν μεταξύ αυτών των νομικών προσώπων περιλαμβάνονται και αλλοδαπές Α.Ε. ή μόνο αλλοδαπές Α.Ε., βαρύνονται με την υπόψη τεκμαρτή δαπάνη και οι διευθύνοντες και εντεταλμένοι σύμβουλοι, οι διοικητές των Α.Ε. και πρόεδροι των Δ.Σ., ανεξάρτητα από το εάν αυτοί κατοικούν στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό,

β) εάν ορισμένα από αυτά τα νομικά πρόσωπα είναι ημεδαπά και ορισμένα αλλοδαπά, κατά την αναζήτηση των φυσικών προσώπων που τελικά θα βαρύνονται με την υπόψη τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης με βάση τα Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα της ημεδαπής εταιρίας θα ληφθούν υπόψη και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα,

γ) εάν όλα αυτά τα νομικά πρόσωπα είναι αλλοδαπά, θα ελεγχθούν τα μέλη και αυτών των αλλοδαπών νομικών προσώπων, για να βρεθεί φυσικό πρόσωπο που να βαρύνεται με ποσά της υπόψη τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης (σχετ. αποφ. ΠΟΛ.1290/26.11.1998).

2.2.2. Αυτοκίνητα Ε.Π.Ε.

Στις περιπτώσεις των εταιριών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) που έχουν στην **κυριότητά** τους ή στην κατοχή τους Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα, η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων που είναι διαχειριστές της εταιρείας και συγχρόνως μέλη της εταιρείας ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία. Στην περίπτωση που κανείς διαχειριστής της Ε.Π.Ε. δεν είναι μέλος της, η δαπάνη αυτή λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων που είναι μέλη της Ε.Π.Ε. ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στην Ε.Π.Ε.

Παραδείγματα για εταιρείες Ε.Π.Ε.:

Παράδειγμα 1ο

Έστω η Ε.Π.Ε.«X» στην οποία συμμετέχουν το φυσικό πρόσωπο «εταίρος Α» με ποσοστό συμμετοχής 30%, το φυσικό πρόσωπο «εταίρος Β» με ποσοστό 35% και το φυσικό πρόσωπο «εταίρος Γ» με ποσοστό συμμετοχής 35% και έχει στην κυριότητα ή κατοχή της 2 Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητα, με αντικειμενική δαπάνη 3.600,00 και 5.400,00 αντίστοιχα. Τα παραπάνω φυσικά πρόσωπα είναι και διαχειριστές της Ε.Π.Ε. Η συνολική αντικειμενική δαπάνη αυτών των αυτοκινήτων 9.000,00 θα βαρύνει τους εταίρους-διαχειριστές ως εξής:

«εταίρος Α»: $9.000,00 \times 30\% = 2.700,00$

«εταίρος Β»: $9.000,00 \times 35\% = 3.150,00$

«εταίρος Γ»: $9.000,00 \times 35\% = 3.150,00$

Συμπλήρωση Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος Νομικών Προσώπων μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα (έντυπο Φ.01.012)

1. Υποχρέωση υποβολής-τρόπος υποβολής

Η υποχρέωση υποβολής δηλώσεων για τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπάρχει ανεξάρτητα αν τα εισοδήματά τους αυτά υπόκεινται ή όχι σε φορολογία. Τρόπος υποβολής. Η δήλωση υποβάλλεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ σε έντυπη μορφή ή ηλεκτρονικά (ΠΟΛ 1020/2011 και εγκ. 103388/1-3-2011).

2. Αρμόδιος προϊστάμενος Δ.Ο.Υ για την παραλαβή της δήλωσης είναι:

α) Για τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ της περιφέρειας της έδρας τους.

β) Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ της περιφέρειας που είναι στην Ελλάδα, η κύρια μόνιμη εγκατάσταση. Επίσης για αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, αρμόδιος είναι ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ ΦΑΕΕ Αθηνών για το σύνολο των εισοδημάτων τους στην Ελλάδα από κάθε πηγή.

Χρόνος Υποβολής

Με τις διατάξεις της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 107 του Ν. 2238/1994 ορίζεται, ότι η δήλωση φόρου εισοδήματος υποβάλλεται από τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 101 του ίδιου νόμου (μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου) μέχρι τις 12 Απριλίου του

οικείου οικονομικού έτους, για τα εισοδήματα που απέκτησαν μέσα στο αμέσως προηγούμενο έτος, ανεξάρτητα εάν τα εισοδήματα αυτά υπόκεινται ή όχι σε φορολογία. Όταν δηλώνεται εισόδημα από την εκμίσθωση ή δωρεάν παραχώρηση γεωργικής γης ή αν τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας Κ.Β.Σ., η δήλωση υποβάλλεται μέχρι τις 15 Απριλίου του οικείου οικονομικού έτους (εγκ.1070685/11032/Β0012/30-9-2008).

Άρθρο 18 (μη εφαρμογή του τεκμηρίου)

Το τεκμήριο προσδιορισμού της ετήσιας δαπάνης δεν εφαρμόζεται:

- Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει βάση επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

- Προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δε διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 του άρθρου 25 του Ν. 27/1975, για το ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης η οποία προκύπτει βάση του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή του ενοικίου.

- Προκειμένου για αλλοδαπές επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 και α.ν. 378/1968 του άρθρου 25 του Ν. 27/1975, για το ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάση επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης.

- Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη, η οποία προκύπτει βάση ενός επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ιδιοκτησίας προσώπου που το εισήγαγε με μειωμένους δασμούς, φόρους ή τέλη λόγω μετοικεσίας του από την αλλοδαπή εφόσον ο δικαιούχος της απαλλαγής εξακολουθεί και κατά τα έτη αυτά να κατοικεί στην Ελλάδα.

- Προκειμένου οι επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί

στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 36^α του Ν. 1642/1986, για την τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει βάση των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγοραστεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 36^α του Ν. 1642/1986, εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη Δ.Ο.Υ. στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης από αυτήν σε τρίτον και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό διάστημα αυτό δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Κατά τις μεταπωλήσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 10 και 14 του άρθρου 81. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια φορολογική δήλωση να συνυποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πούλησαν μέσα στο έτος.

- Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει με βάση ένα ή περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης μέχρι και 14 φορολογήσιμους ίππους, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του και προσώπων που τους βαρύνουν.

- Το τεκμήριο με βάση την ετήσια συνολική δαπάνη, που υπολογίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17, δεν εφαρμόζεται όταν η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο, την σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν και της ετήσιας συνολικής τεκμαρτής δαπάνης αυτών είναι μικρότερη από ποσοστό 20% του εισοδήματος που δηλώθηκε με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωσή τους στο ίδιο έτος.

Άρθρο 19 (Διαφορά εισοδήματος και υπολογισμός του φόρου αυτής)

- Η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από τον φορολογούμενο, την σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν ή προσδιορίστηκε από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης τους, των άρθρων 16 και 17, προσαυξάνει τα εισοδήματα που δηλώνονται ή προσδιορίζονται από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά το ίδιο οικονομικό έτος, του φορολογούμενου ή της συζύγου του κατά περίπτωση, από εμπορικές επιχειρήσεις ή από την άσκηση ελευθέρων επαγγελματιών και αν δε δηλώνεται εισόδημα από τις κατηγορίες αυτές η διαφορά αυτή λογίζεται εισόδημα της παρ. 3 του άρθρου 48.

- Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούται να λάβει υπόψη του τα αναγραφόμενα στη δήλωση χρηματικά ποσά, τα οποία αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά στοιχεία και με τα οποία καλύπτεται ή περιορίζεται η διαφορά που προκύπτει.

Στις περιπτώσεις αυτές ο φορολογούμενος φέρνει το βάρος της απόδειξης. Τα ποσά αυτά είναι:

- Πραγματικά έσοδα τα οποία αποκτήθηκαν από τον ίδιο ή την σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν και τα οποία απαλλάσσονται από τον φόρο ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- Χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις.
- Χρηματικά ποσά που προέρχονται από την διάθεση περιουσιακών στοιχείων.
- Εισαγωγή συναλλάγματος, που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτησή του την αλλοδαπή.
- Προκειμένου προσδιορισμού του εισοδήματος με βάση την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του παρόντος άρθρου, η ζημία του ίδιου οικονομικού έτους ή και των προηγούμενων δεν εκπίπτει και ούτε μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα οικονομικά έτη.
- Οι υπόχρεοι που δεν αναγράφουν ή ανακριβώς αναφέρουν στη δήλωση τα στοιχεία, τα σχετικά με τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και τον προσδιορισμό της ετήσιας συνολικής δαπάνης διαβίωσης, υπόκεινται σε πρόστιμο που ορίζεται στο άρθρο 87. Επίσης, όσοι δεν αναγράφουν στη δήλωση την δαπάνη αγοράς ή ανέγερσης ακινήτων υπόκεινται στις κυρώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 88.
- Με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται με την δήλωση φόρου εισοδήματος και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

2.3. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

2.3.1: Εφαρμογή των Τεκμηρίων

Τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης εφαρμόζονται εάν ο φορολογούμενος κατέχει ή διατηρεί δευτερεύουσα κατοικία, μη εξοχική ή εξοχική, με επιφάνεια μεγαλύτερη των 100τ.μ., επιβατικό ή ιδιωτικής χρήσεως αυτοκίνητο, αυτοκίνητου τύπου jeep, μοτοσικλέτα από 500 κ.ε. και άνω, σκάφος αναψυχής ανοιχτού τύπου χωρίς καμπίνα που διαθέτει μηχανή, σκάφος αναψυχής κλειστού τύπου με καμπίνα, αεροσκάφος, ανεμόπτερο, ελικόπτερο ή δεξαμενή κολύμβησης πισίνα. Επίσης εάν διατηρεί προσωπικό στην οικία του(οικιακοί βοηθοί, κηπουροί, οδηγοί αυτοκινήτων κ.α.) ή μόνιμο πλήρωμα στο σκάφος αναψυχής που διατηρεί.

Τεκμήριο εφαρμόζεται και στην περίπτωση πραγματοποίησης ορισμένων δαπανών και συγκεκριμένα για το συνολικό ποσό που πληρώθηκε για την εξόφληση υποχρεώσεων σε πιστωτικές κάρτες και κάρτες πληρωμών. Για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) ΙΧ αυτοκινήτων, μοτοσικλετών, σκαφών αναψυχής, ακινήτων και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας. Για την αγορά ή την ίδρυση ατομικής επιχείρησης, εταιρειών (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, κοινοπραξιών κλπ), εταιρικών μεριδίων και χρεογράφων (μετοχές, ομόλογες κλπ). Για την ανέγερση οικοδομών ή δεξαμενών κολύμβησης. Για το ποσό που χορήγησε ο φορολογούμενος ως δάνειο σε τρίτους ή σε εταιρίες καθώς και οι προσωρινές καταθέσεις στο ταμείο εταιριών που συμμετέχει. Το ποσό που δωρήθηκε, εφόσον υπερβαίνουν οι δωρεές αθροιστικά 2.93^E και τέλος το ποσό που δαπανήθηκε για την εξόφληση τοκοχρεωλυτικών δόσεων δανείων.

2.3.2: Εξαιρέσεις Τεκμηρίων

Μη εφαρμογή του τεκμηρίου.

Το τεκμήριο δεν εφαρμόζεται στις κατωτέρω περιπτώσεις:

Το τεκμήριο ενός μόνο ΕΙΧ αυτοκινήτου μέχρι 14 ίππους, για φορολογούμενο που τον βαρύνουν τέσσερα τουλάχιστον τέκνα.

Το τεκμήριο ΕΙΧ αυτοκινήτου που κατέχει ανάπηρος, εφόσον το αυτοκίνητο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

Το τεκμήριο ΕΙΧ αυτοκινήτου και δευτερεύουσας κατοικίας που κατέχει αλλοδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα, ή ημεδαπό προσωπικό που

διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό, και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν.89/1967, α.ν.378/1968 και του άρθρου 25 του ν.27/1975.

Το τεκμήριο ενός μόνο ΕΙΧ αυτοκινήτου, προσώπου που το εισήγαγε με μειωμένους δασμούς, φόρους ή τέλη λόγω μετοικεσίας του, για το έτος εισαγωγής, και τα 2 επόμενα έτη, εφόσον ο φορολογούμενος συνεχίζει να κατοικεί αυτά τα έτη στην Ελλάδα.

Το τεκμήριο δευτερεύουσας κατοικίας, εφόσον αυτή βρίσκεται σε περιοχή με πληθυσμό μικρότερο των 3.100 κατοίκων. Το τεκμήριο αγοράς ομολόγων ή εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρειών που συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο κατά 50% τουλάχιστον, μετοχών εισηγμένων στο ΧΑΑ.

Το τεκμήριο αγοράς ΙΧ αυτοκινήτων, μοτοσικλετών, σκαφών αναψυχής και ανέγερσης οικοδομής που αποτελούν άμεσο αντικείμενο εμπορικής δραστηριότητας.

Το τεκμήριο διαβίωσης για επαγγελματικά σκάφη.

Το τεκμήριο αγοράς έτοιμης ή της ανέγερσης πρώτης κατοικίας, για το μέχρι τα 120τ.μ. ποσό.²¹

Τέλος το τεκμήριο της πληρωμής δόσεων δανείων για απόκτηση πρώτης κατοικίας, για το μέχρι τα 120τ.μ. ποσό (προσοχή απαλλάσσεται μόνο το ποσό του κεφαλαίου που περιλαμβάνεται στις δόσεις, ενώ το τεκμήριο για το ποσό των τόκων υφίσταται).

Τα τεκμήρια με βάση την ετήσια συνολική δαπάνη, που υπολογίζεται, σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17, δεν εφαρμόζονται όταν η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε από το φορολογούμενο, τη σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν, και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης αυτών είναι μικρότερη από ποσοστό 20% του εισοδήματος που δηλώθηκε με την αρχική εμπρόθεσμη δήλωση το ίδιο έτος.

Απλές συμβουλές για την αντιμετώπιση των τεκμηρίων

Αφού έχουμε κατανοήσει πως ακριβώς λειτουργούν τα τεκμήρια, θα δώσουμε και κάποιες χρήσιμες συμβουλές για την αντιμετώπιση του τεκμηρίου.

²¹ Τεκμήρια απόκτησης και διαβίωσης, 16/04/2011, Καθημερινή portal.kathimerini.gr/udcgi/_w_articles_mc3_1_30/03/2010_330884, 29/05/2011, 16:20

Όλες οι συμβουλές είναι τεκμηριωμένες με βάση τα ανωτέρω περιγραφόμενα. Είναι καλό να αγοράζουμε αυτό που θέλουμε στο όνομα και των δύο συζύγων, εφόσον δεν μας βαραίνει άλλο τεκμήριο ή έχουμε ακολουθήσει αυτή την τακτική σε όλα τα τεκμήρια που μας βαραίνουν. Με αυτή την λύση, καταφέρνουμε να μειώσουμε στο μισό το τεκμήριο που βαραίνει κάθε σύζυγο, και έτσι σε περίπτωση φορολόγησης, ο φόρος θα υπολογιστεί βάση μικρότερου συντελεστή. Εάν δεν ακολουθήσουμε την προηγούμενη συμβουλή, στην περίπτωση που και οι δύο σύζυγοι δεν βαρύνονται με τεκμήρια, και ο ένας εκ των συζύγων δεν έχει καθόλου εισοδήματα, τότε η αγορά να γίνει στο όνομα αυτού που δεν έχει εισόδημα. Με αυτό τον τρόπο καταφέρνουμε να μειώσουμε το τεκμήριο κατά το ποσό του πραγματικού εισοδήματος. Εάν ο ένας σύζυγος βαρύνεται με τεκμήριο, ενώ ο άλλος όχι, η αγορά να γίνει στο όνομα αυτού που δεν βαρύνεται. Έτσι αποφεύγουμε την υπερβολική αύξηση του φορολογητέου εισοδήματος για τον ένα φορολογούμενο, που θα είχε ως αποτέλεσμα την φορολόγηση με μεγαλύτερο συντελεστή. Πραγματοποιούμε την αγορά με κάποιον τρίτο της αμέσου εμπιστοσύνης σας. Με αυτό τον τρόπο μειώνουμε το τεκμήριο. Αυτό ισχύει τόσο για τους άγαμους, όσο και για τους έγγαμους που ήδη βαρύνονται με κάποιο τεκμήριο, χωρίς όμως να ξεχνάμε και αυτά που είπαμε στις προηγούμενες συμβουλές. Επίσης, είναι καλό να επικαλεστούμε ανάλωση κεφαλαίου που έχει σχηματιστεί από προηγούμενα έτη.

2.3.3: Μαχητό Τεκμήριο Δαπάνης

Το τεκμήριο δαπανών διαβίωσης (προσοχή μόνο των δαπανών διαβίωσης), μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο. Αυτό όμως γίνεται σε ειδικές μόνο περιπτώσεις, και εφόσον αποδεικνύεται από πραγματικά στοιχεία. Αυτοί που δικαιούνται να αμφισβητήσουν το τεκμήριο δαπανών διαβίωσης είναι όσοι

- α) υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία,
- β) είναι φυλακισμένοι,
- γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,
- δ) είναι άνεργοι επιδοτούμενοι από τον ΟΑΕΔ, αλλά μόνο για το χρονικό διάστημα της επιδοτήσεως τους,
- ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού, και έχουν μειωμένες δαπάνες επειδή συμβάλλουν οι συγγενείς
- στ) είναι ορφανοί ανήλικοι, για τα ΕΙΧ αυτοκίνητα που έχουν αποκτήσει από

κληρονομιά του πατέρα τους ή της μητέρας τους και

ζ) όσοι προσκομίσουν στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει ότι λόγω ανωτέρας βίας, πραγματοποίησαν μικρότερη δαπάνη.

Όσοι έχουν τις προϋποθέσεις για να αμφισβητήσουν την τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης, θα πρέπει να απευθυνθούν πρώτα στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., μαζί με τα δικαιολογητικά, και να συζητήσουν για τον καθορισμό της δαπάνης. Κατόπιν θα υποβάλλουν την δήλωση μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Το τεκμήριο δαπάνης διαβίωσης είναι μαχητό υπό την έννοια ότι είναι δυνατό να αμφισβητηθεί από το φορολογούμενο στον οποίο εφαρμόζεται. Οι περιπτώσεις όμως που η ισχύουσα νομοθεσία προβλέπει τη δυνατότητα αμφισβήτησης αυτού είναι περιορισμένες, για το λόγο αυτό το τεκμήριο δαπάνης διαβίωσης θεωρείται εν μέρει μαχητό.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 3 ΚΦΕ, το ετήσιο συνολικό ποσό της τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης είναι δυνατό να αμφισβητηθεί από το φορολογούμενο, αν αυτός επικαλούμενος ορισμένα πραγματικά περιστατικά αποδεικνύει ότι το ποσό της πραγματικής ετήσιας δαπάνης διαβίωσης του είναι μικρότερο από το τεκμαιρόμενο. Οι λόγοι που έχουν τη δυνατότητα να επικαλεσθούν οι ενδιαφερόμενοι προκειμένου να αποκρούσουν την εφαρμογή του τεκμηρίου είναι οι εξής:

- Υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία στις Ένοπλες Δυνάμεις.
- Είναι φυλακισμένοι.
- Νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική.
- Είναι άνεργοι για το χρονικό διάστημα που δικαιούνται βοήθημα ανεργίας.
- Συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, γιατί αποδεικνύεται ότι στις δαπάνες τους συμβάλλουν οι συγγενείς αυτοί, οι οποίοι πραγματοποιούν εισόδημα από εμφανείς πηγές.

Στις περιπτώσεις των στρατευμένων και των συγκατοικούντων με συγγενείς πρώτου βαθμού, η διαφορά μεταξύ της τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης και της πραγματικής λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής τεκμαρτής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Αν πρόκειται για γονείς, η δαπάνη καταλογίζεται σ' εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα. Δηλαδή, στις περιπτώσεις αυτές το ποσό της τεκμαρτής δαπάνης επιρρίπτεται από τον υπόχρεο στο γονέα ή το τέκνο αντίστοιχα.

- Είναι ορφανοί ανήλικοι και έχουν στην κυριότητα τους ΙΧΕ αυτοκίνητα από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους.

- Προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι από γεγονότα ανωτέρας βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την τεκμαρτή.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις παραπάνω περιπτώσεις, ο φορολογούμενος για την απόδειξη αυτών υποχρεούται να προσκομίσει μαζί με τη δήλωση του τα αναγκαία δικαιολογητικά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. με βάση τα δικαιολογητικά αυτά ελέγχει την ακρίβεια των ισχυρισμών του φορολογούμενου και μειώνει ανάλογα την τεκμαρτή δαπάνη. Στην περίπτωση που ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. απορρίπτει τους ισχυρισμούς του φορολογούμενου, αυτός είχε το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή κατά της απορριπτικής πράξης στα διοικητικά δικαστήρια.

2.4. ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΙ ΜΕΣΑ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Η κυριότερη πηγή εσόδων που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τον φορολογούμενο προς κάλυψη τεκμηρίων είναι τα πραγματικά εισοδήματα απαλλασσόμενα ή φορολογούμενα ειδικώς. Τέτοια εισοδήματα που μειώνουν τη διαφορά δαπάνης, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που έχει παρακρατηθεί ή τα βαρύνει είναι π.χ. οι τόκοι καταθέσεων τραπεζών, τόκοι έντοκων γραμματίων του Δημοσίου, εισοδήματα από πράξεις Repros, αμοιβές και μισθοί μελών Δ.Σ. Α.Ε., μερίσματα από ημεδαπές Α.Ε. κ.λπ.

2.4.1. Μεταβολές και καλύψεις των τεκμηρίων

Το συνολικό ποσό των τεκμηρίων μειώνεται με το ποσό που προέρχεται από την πώληση οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου (αυτοκινήτου, ακινήτου κλπ), την εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος εφόσον δικαιολογείται η απόκτηση και φορολόγηση του στο εξωτερικό, και από την είσπραξη οποιουδήποτε άλλου ποσού που δεν αποτελεί εισόδημα όπως κέρδη από λαχεία, γονικές παροχές - δωρεές, αποζημίωση ασφαλιστικού οργανισμού, εφάπαξ, δάνεια κλπ. Τέλος το ποσό των τεκμηρίων μπορεί να μειωθεί επικαλούμενοι σχηματισμένα κεφάλαια προηγούμενων ετών.

Μετά την ανάλυση στο τελευταίο τεύχος των στοιχείων, που συνιστούν τεκμήρια διαβίωσης και του «πόθεν έσχες», θα αναλύσουμε τους τρόπους κάλυψής

τους που αποτελεί έναν από τους συνήθεις «πονοκεφάλους» των φορολογούμενων. Για να διαπιστώσουμε αν πληρούνται οι προϋποθέσεις κάλυψης, ακολουθούμε την παρακάτω μεθοδολογία. Από τη μια πλευρά λογίζονται τα ήδη δηλωμένα εισοδήματα. Από την άλλη προσπαθούμε να αντλήσουμε όσο γίνεται περισσότερα εισοδήματα από άλλες πηγές. Πιο συγκεκριμένα, οι πηγές που μπορεί να επικαλεστεί ο φορολογούμενος, για να δικαιολογήσει το «πόθεν έσχες» και τα τεκμήρια, είναι οι παρακάτω:

- Εισοδήματα που αποκτήθηκαν εντός του εκάστοτε έτους και είτε απαλλάσσονται από το φόρο είτε φορολογούνται με ειδικό τρόπο. Τα πλέον σημαντικά είναι τα ποσά από μερίσματα Α.Ε. και οι βεβαιώσεις τόκων καταθέσεων. Αν δεν έχουν χρησιμοποιηθεί βεβαιώσεις τόκων καταθέσεων και από παρελθούσες χρήσεις, μπορείτε να τις ζητήσετε από την τράπεζα και να τις συμπεριλάβετε. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών γίνεται επιμερισμός μεταξύ των δικαιούχων.

- Χρηματικά ποσά τα οποία δεν θεωρούνται εισόδημα. Εδώ συμπεριλαμβάνονται οι αποζημιώσεις, οι επιδοτήσεις και οι οικονομικές ενισχύσεις και το εφάπαξ από ασφαλιστικό οργανισμό.

- Χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων. Ενδεικτικά, στα περιουσιακά στοιχεία μπορούμε να αναφέρουμε οικόπεδα, σπίτια, διαμερίσματα, αγροτεμάχια, παραχώρηση επικαρπίας ακινήτου, πώληση υψηλής κυριότητας ακινήτου, πώληση εταιρικών μεριδίων, επιχείρησης, φήμης και πελατείας κλπ.

- Εισαγωγή συναλλάγματος. Το συνάλλαγμα αυτό δεν είναι υποχρεωτικό να έχει εκχωρηθεί σε τράπεζα. Οι πιο συνηθισμένες περιπτώσεις, όπου δικαιολογείται η απόκτηση συναλλάγματος, είναι κέρδη από επιχείρηση, η οποία φορολογείται στο εξωτερικό, καθώς και πώληση ακινήτου στο εξωτερικό. Μεταξύ των άλλων, λαμβάνονται υπόψη και τα ποσά από εισαγωγή ελεύθερου συναλλάγματος (μη υποχρεωτικά εκχωρητέο στην Τράπεζα της Ελλάδος). Για την αναγνώριση απαιτείται βεβαίωση της αρμόδιας Τράπεζας ή των ΕΛΤΑ, καθώς και επίσημα στοιχεία από τα οποία προκύπτει η απόκτηση του συναλλάγματος στο εξωτερικό. Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις για να ληφθεί υπόψη η εισαγωγή συναλλάγματος προς κάλυψη της διαφοράς δαπάνης τεκμηρίων απαιτείται να δικαιολογείται η απόκτησή του στην αλλοδαπή, από μόνιμο κάτοικο της Ελλάδος.

Με βάση το παραπάνω δεν μπορεί να γίνει επίκληση εισαγωγής συναλλάγματος που προέρχεται από υπερτιμολογήσεις ή υποτιμολογήσεις σε εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών, καθώς και η εισαγωγή συναλλάγματος στο όνομα διαφορετικού προσώπου από τον πραγματικό κάτοχο του συναλλάγματος, για την κάλυψη ή τον περιορισμό του τεκμηρίου. Δεν μπορεί, επίσης, να γίνει επίκληση εισαγωγής του αχρησιμοποίητου από το δικαιούμενο τουριστικό ή επαγγελματικό συνάλλαγμα, που εμφανίζουν ορισμένοι φορολογούμενοι κατά την επάνοδο τους από τα ταξίδια τους στο εξωτερικό, όπως δεν μπορεί να εμφανισθεί ως εισαγωγή συναλλάγματος το εισόδημα που αποκτούν ορισμένοι στο εξωτερικό, ενώ είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ελλάδος, για το οποίο εισόδημα φορολογούνται νόμιμα στην Ελλάδα. Αντίθετα, δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης του συναλλάγματος για τα πρόσωπα που κατοικούν μόνιμως στο εξωτερικό, καθώς και για τα πρόσωπα που είχαν διαμείνει τουλάχιστον τρία χρόνια στο εξωτερικό. Στην τελευταία περίπτωση, ο φορολογούμενος μπορεί οποιοσδήποτε να αποκτήσει περιουσιακό στοιχείο ή να καλύψει τεκμαρτές δαπάνες από το εισαχθέν συνάλλαγμα, χωρίς να υποχρεούται να δικαιολογήσει πως απέκτησε αυτό.

- Δάνεια τα οποία έχουν ληφθεί και τα οποία βέβαια αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία όπου αναγράφεται η ημερομηνία λήψης τους. Επίσης δωρεές, κέρδη από λαχεία και γενικά τυχερά παιχνίδια. Αν το δάνειο ληφθεί από κάποια επιχείρηση, πρέπει απαραίτητα να προσκομιστεί βεβαίωση της επιχείρησης. Για τα δάνεια που έχουν συνταχθεί με ιδιωτικό συμφωνητικό, πρέπει για να ληφθούν υπόψη τα ποσά, το συμφωνητικό να έχει κατατεθεί στην εφορία. Όσο για τις δωρεές και τις γονικές παροχές, θα πρέπει να έχει προηγηθεί η δήλωση φόρου δωρεάς ή γονικής παροχής στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008. Στα τυχερά παιχνίδια, τώρα, περιλαμβάνονται κέρδη από λαχεία, ΠΡΟ-ΠΟ, Στοίχημα, Τζόκερ, Λόττο, Super-3, Extra 5 και συναφών παιχνιδιών. Δεν συμπεριλαμβάνονται κέρδη από καζίνο.

Αντίθετα, όταν πρόκειται να καλύψει τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης ή ανέγερσης ακινήτου που ορισμένες εργασίες του έχουν γίνει και η εξόφλησή τους ενεργείται με το προϊόν του δανείου, γίνεται δεκτό και το δάνειο που έχει ληφθεί αργότερα, μέσα στην ίδια χρήση.

Υπενθυμίζεται ότι οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις δανείων αποτελούν από το έτος 1994 νέο στοιχείο τεκμηρίου και θα πρέπει να εμφανισθούν στον αντίστοιχο

κωδικό αριθμό.

- Ανάλωση κεφαλαίου, το οποίο έχει αποδεδειγμένα φορολογηθεί ή νομίμως έχει απαλλαγεί από το φόρο. Αφορά «αποταμιεύσεις» κεφαλαίου βάσει των παλιών κατατεθειμένων δηλώσεων. Πρέπει μαζί με τη δήλωση να υποβάλουμε αντίγραφα των εκκαθαριστικών και των Ε1 από τα έτη που χρησιμοποιούμε. Για να προσδιορίσουμε το ποσό που περισσεύει από κάθε χρόνο, παίρνουμε τα δηλωθέντα εισοδήματα και αφαιρούμε τα εισοδήματα που προσδιορίζονται βάσει τεκμηρίων. Προκύπτει δηλαδή από το συνηψισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν αρνητικά στοιχεία –δαπάνες του άρθρου 16 του Ν.2238/94- ή είναι κάτω των 2.900 €, τότε το ποσό που θα εκπέσει δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 2.900 €.

Σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν, στα πραγματικά εισοδήματα που φορολογήθηκαν ή νόμιμα έχουν απαλλαγεί από το φόρο προστίθενται τα χρηματικά ποσά, που δεν θεωρούνται εισόδημα που προέρχονται από εισαγωγή συναλλάγματος από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, από δάνεια, από δωρεές και γονικές παροχές και από οποιοδήποτε άλλο ποσό που έχει εισπραχθεί. Από το σύνολο αφαιρούνται οι δαπάνες διαβίωσης και τα χρηματικά ποσά απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Για την πληρότητα του θέματος αναφέρεται ότι όταν οι δαπάνες με δικαιολογητικά και προσωπικά αφορολόγητα, πλέον ο φόρος, είναι μεγαλύτερος της ετήσιας δαπάνης διαβίωσης, λαμβάνονται υπόψη τα μεγαλύτερα ποσά.

ΓΟΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Μεταξύ των ποσών που καλύπτουν ή περιορίζουν τη διαφορά των τεκμηρίων περιλαμβάνεται και η δωρεά ή η γονική παροχή χρηματικών ποσών, αρκεί η σχετική φορολογική δήλωση να υποβληθεί στην αρμόδια ΔΟΥ μέχρι τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η σχετική δαπάνη. Για παράδειγμα, η αγορά ΙΧ αυτοκινήτου από φοιτητή το μήνα Μάρτιο του 1995, που έγινε με παροχή χρηματικού ποσού από τον πατέρα του, μπορεί να δικαιολογηθεί (κατά το μέρος που καλύπτει η παροχή), εάν η δήλωση υποβλήθηκε μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1995.

Στις περιπτώσεις των γονικών παροχών ή των δωρεών, είναι αυτονόητο, ότι θα εξετάζεται αν οι παρέχοντες έχουν δικά τους εισοδήματα που δικαιολογούν τη χρηματική παροχή ή δωρεά. Καλό είναι, επίσης, να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι ότι οι δαπάνες χρηματικών ποσών για δωρεές πάνω από 293.470^E το χρόνο υπολογίζονται ως τεκμήριο και συναθροίζονται στις υπόλοιπες

δαπάνες τεκμηρίων του δωρητή. Δεν θεωρούνται τεκμήριο τα ποσά των γονικών παροχών.

2.4.2. Περιπτώσεις δικαιολόγησης της διαφοράς μεταξύ δηλούμενου και τεκμαιρόμενου εισοδήματος

Ωστόσο, η φορολογική νομοθεσία προβλέπει ορισμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να δικαιολογήσει τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ δηλούμενου και τεκμαιρόμενου εισοδήματος, επικαλούμενος διάφορα χρηματικά ποσά. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 παρ.2 ΚΦΕ, ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ., κατά τον προσδιορισμό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ του δηλούμενου και τεκμαιρόμενου εισοδήματος, υποχρεούται να λάβει υπόψη ορισμένα χρηματικά ποσά με τα οποία καλύπτεται ή περιορίζεται η διαφορά αυτή, τα οποία ο φορολογούμενος ανέγραψε στη δήλωση του και προσκόμισε τα νόμιμα για την απόδειξη αυτών παραστατικά στοιχεία.

Τα ποσά αυτά ενδεικτικώς αναφερόμενα είναι κυρίως τα εξής:

- Πραγματικά εισοδήματα που αποκτήθηκαν από τον ίδιο το φορολογούμενο, τη σύζυγο του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν και οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται κατά ειδικό τρόπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Π.χ. η σύνταξη που λαμβάνουν τα θύματα ή οι ανάπηροι πολέμου, οι τόκοι καταθέσεων ταμειωτηρίου ή τίτλων του Δημοσίου. Η περίπτωση αυτή αφορά εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέσα στο ίδιο οικονομικό έτος στο οποίο προκύπτει το τεκμαρτό εισόδημα. Αν πρόκειται για εισοδήματα παρελθόντων ετών που έχουν αποταμιευθεί, εφαρμόζεται η περίπτωση ζ' του ίδιου άρθρου, δηλαδή ανάλωση κεφαλαίου. Αν τα εισοδήματα αυτά αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή, αναγνωρίζονται για τη μείωση της διαφοράς μεταξύ δηλούμενου και τεκμαιρόμενου εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι υπόκεινται σε φόρο στην Ελλάδα ή απαλλάσσονται από αυτόν νομίμως.

- Χρηματικά ποσά που δεν θεωρούνται ως εισόδημα κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Π.χ. το εφάπαξ των υπαλλήλων που συνταξιοδοτούνται και το οποίο ως γνωστό αποτελεί κεφάλαιο.

- Χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων.
- Π.χ. τα ποσά που προέρχονται από την εκποίηση ακινήτου, αυτοκινήτου ή

μετοχών.

- Εισαγωγή συναλλάγματος, που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον δικαιολογείται η απόκτηση του στην αλλοδαπή.

Κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησης του συναλλάγματος αυτού για τα πρόσωπα που κατοικούν μόνιμα στο εξωτερικό ή που είχαν διαμείνει τρία τουλάχιστον χρόνια στην αλλοδαπή και η εισαγωγή του συναλλάγματος γίνεται μέσα σε δύο χρόνια από τη μετοικεσία τους ή που είχαν διαμείνει πέντε τουλάχιστον συνεχή χρόνια στην αλλοδαπή και το επικαλούμενο ποσό συναλλάγματος προέρχεται από καταθέσεις στο όνομα τους ή στο όνομα του άλλου συζύγου σε Τράπεζα της Ελλάδας ή σε υποκατάστημα Ελληνικής Τράπεζας στο εξωτερικό κατά το χρόνο που διέμεναν στην αλλοδαπή ή από καταθέσεις τους μέσα σε ένα έτος από τη μετοικεσία τους στην Ελλάδα, χωρίς το συνάλλαγμα αυτό να έχει επανεξαχθεί στην αλλοδαπή. Παρατηρείται ότι με τις ρυθμίσεις αυτές επιδιώκεται η συγκέντρωση στα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα χρηματικών ποσών σε εξωτερικό συνάλλαγμα. Με την καθιέρωση όμως του ευρώ ως επίσημου νομίσματος, ως εξωτερικά συναλλάγματα

θεωρούνται πλέον τα συναλλάγματα των τρίτων κρατών καθώς και των κρατών μελών της ΕΕ που δεν έχουν ακόμη ενταχθεί στην ΟΝΕ, δηλαδή του Ην. Βασιλείου, της Σουηδίας και της Δανίας.

- Χρηματικά ποσά από δάνεια, που αποδεικνύονται με έγγραφα στοιχεία και φέρουν βέβαιη χρονολογία. Π.χ. για την αγορά ενός ακινήτου η διαφορά μπορεί να καλυφθεί με δάνειο που λαμβάνει ο αγοραστής από μια τράπεζα. Ο λόγος που επιβάλλεται η έγγραφη απόδειξη του δανείου με βέβαιη χρονολογία είναι να περιορισθεί η δυνατότητα της εκ των υστέρων επίκλησης εικονικών δανείων από το φορολογούμενο προκειμένου να καλύψει τη διαφορά μεταξύ του δηλούμενου εισοδήματος και της τεκμαρτής του δαπάνης. Βέβαια, κατά τη διάρκεια εξόφλησης του δανείου ο φορολογούμενος οφείλει να δικαιολογεί το ποσό της δαπάνης που αντιστοιχεί στα καταβαλλόμενα τοκοχρεωλύσια κάθε έτους.

- Χρηματικά ποσά που προέρχονται από δωρεά ή γονική παροχή, για την οποία έχει υποβληθεί φορολογική δήλωση μέχρι τη λήξη του έτους στο οποίο πραγματοποιείται η δαπάνη. Παρατηρείται ότι στην περίπτωση αυτή η φορολογική δήλωση για την καταβολή του φόρου δωρεάς ή γονικής παροχής από το φορολογούμενο είναι δυνατό να υποβληθεί και μεταγενέστερα από το χρόνο απόκτησης νέων περιουσιακών

στοιχείων, αρκεί όμως να έχει γίνει μέσα στο ίδιο έτος που πραγματοποιείται η δαπάνη.

- Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη η νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο. Πρόκειται δηλαδή για ανάλωση αποταμίευσης που προέρχεται από φορολογηθέντα εισοδήματα παρελθόντων ετών. Από το έτος 1992 και εφεξής για τον υπολογισμό του κεφαλαίου που σχηματίστηκε τα προηγούμενα χρόνια αθροίζονται τα εισοδήματα που έχουν δηλωθεί κάθε πηγής.

Οι τρόποι για την κάλυψη ή τον περιορισμό της δαπάνης των τεκμηρίων

Στο μέτρο των τεκμηρίων υπάγονται καταρχήν όλοι, φορολογούμενοι και μη, όπως έμποροι, βιομήχανοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, μισθωτοί, συνταξιούχοι, αγρότες, άνεργοι, ενήλικοι ή ανήλικοι πολίτες. Κατόπιν αυτού, καλό είναι να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι πως μπορούν να καλύψουν ή να περιορίσουν τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ του δηλωθέντος εισοδήματος και του εισοδήματος με βάση τα τεκμήρια. Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, τα ποσά που λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη της διαφοράς αναφέρονται ενδεικτικά και είναι τα εξής:

Πραγματικά απαλλασσόμενα ή φορολογούμενα με ειδικό τρόπο εισοδήματα του ιδίου όπως, που αποκτήθηκαν από τον φορολογούμενο, την σύζυγό του και τα πρόσωπα που τους βαρύνουν. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται για παράδειγμα οι τόκοι των εντόκων γραμματίων ή ομολόγων του δημοσίου, οι αναπηρικές συντάξεις, το τμήμα της βουλευτικής αποζημίωσης που δε φορολογείται, μισθοί, επιδόματα ή συντάξεις τυφλών ή ατόμων με βαριές κινητικές αναπηρίες, τόκοι καταθέσεων Τραπεζών, μερίσματα από ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, συνεταιρισμούς κλπ.

Τα παραπάνω ποσά αντλούνται από τον πίνακα 12 με την ένδειξη "πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία" της δήλωσης φόρου εισοδήματος (έντυπο Ε1).

Άλλα ποσά που λαμβάνονται υπόψη για τη μείωση των τεκμηρίων είναι τα χρηματικά ποσά που δε θεωρούνται εισόδημα. Τέτοια ποσά είναι π.χ. τα εφάπαξ ασφαλιστικών ταμείων, αποζημιώσεις για ατυχήματα, εκτός έδρας αποζημιώσεις των υπαλλήλων, κέρδη από λαχεία, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟ-ΠΟ, λοιπά τυχερά παιχνίδια και άλλα.

Επίσης, λαμβάνονται υπόψη τα χρηματικά ποσά που προέρχονται από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων π.χ. πώληση ακινήτου ή αυτοκινήτου ή πώληση μόνο του δικαιώματος της επικαρπίας ή της ψιλής κυριότητας του ακινήτου, πώληση αύλων στοιχείων λ.χ. φήμης και πελατείας κλπ. Για την πώληση των κινητών πραγμάτων απαιτείται θεωρημένη απόδειξη αγοράς από επιτηδευματία, ενώ για την αγορά και πώληση αυτοκινήτων μεταξύ ιδιωτών απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του αγοραστή και του πωλητή, για το ποσό των χρημάτων της αγοραπωλησίας, το μοντέλο του αυτοκινήτου, το χρόνο της συναλλαγής κτλ.

Για την κάλυψη τεκμηρίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν και τα κατωτέρω εισοδήματα:

1. Οι αποδόσεις από συμβάσεις επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων που διαπραγματεύονται στην Αγορά Παραγώγων του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

2. Τα κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων και η πρόσθετη αξία από την εξαγορά των μεριδίων σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης.

3. Τόκοι των ομολόγων του Δημοσίου.

4. Τα εισοδήματα από συμμετοχή σε εταιρείες, κοινωνίες, κοινοπραξίες από εταίρους.

5. Ποσά που δεν θεωρούνται εισόδημα (εφάπαξ ασφαλιστικών ταμείων, κέρδη από παιχνίδια του ΟΠΑΠ κ.λπ.).

6. Χρηματικά Ποσά από διάθεση περιουσιακών στοιχείων. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία μπορεί να είναι και άυλα (φήμη, πελατεία κ.λπ.). Επίσης λαμβάνεται υπόψη στο τίμημα που εισπράττεται από την πώληση του δικαιώματος της επικαρπίας ή της ψιλής κυριότητας. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτά μπορεί να είναι και κινητά. Για τον προσδιορισμό του ποσού αφαιρούνται οι δαπάνες απόκτησης των περιουσιακών αυτών στοιχείων. Επίσης, για την κάλυψη τεκμηρίων αναγνωρίζονται και τα κατωτέρω ποσά:

7. Από αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου υπέρ του Δημοσίου.

8. Η προκαταβολή που εισπράττεται με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο για την πώληση αυτοκινήτου.

9. Από την πώληση εταιρικού μεριδίου ή επιχείρησης.

10. Η πώληση κινητού περιουσιακού στοιχείου σε ιδιώτη δεν καλύπτει το τεκμήριο, ενώ το χρηματικό ποσό από την πώληση σε επιτηδευματία το καλύπτει.

11. Η αξία πώλησης αυτοκινήτου εφόσον προκύπτει από υπεύθυνη δήλωση του αγοραστή ή του πωλητή.

12. Τα κέρδη από την πώληση μετοχών εφόσον επισυναφθούν στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος τα πινάκια αγοράς και πώλησης των συγκεκριμένων μετοχών.

13. Εισαγωγή συναλλάγματος από το εξωτερικό.

14. Κάλυψη διαφοράς μεταξύ δηλούμενου εισοδήματος και τεκμηρίων με δάνεια

15. Κάλυψη τεκμηρίων με Δωρεές ή Γονικές Παροχές.

Παραδείγματα Τεκμηρίων

Παράδειγμα 1ο

Κατοικία 100 τ.μ. (τιμή ζώνης 2.600 ευρώ) 6.400 ευρώ

Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. (3ετίας) 4.20 ευρώ

Ετήσια δόση στεγαστικού δανείου 4.160 ευρώ

Δαπάνη συντήρησης 5.000 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ 19.760 ευρώ

Παράδειγμα 2ο

Κατοικία 150 τ.μ. (τιμή ζώνης 3.100 ευρώ) 14.560 ευρώ

Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. (4ετίας) 4.200 ευρώ

Αυτοκίνητο 2.000 κ.ε. (7ετίας) 4.320 ευρώ

Εξοχικό 100 τ.μ. (τιμή ζώνης 1.800 ευρώ) 3.200 ευρώ

Δαπάνη συντήρησης 5.000 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ 31.280 ευρώ

Παράδειγμα 3ο

Μονοκατοικία 250 τ.μ. (τιμή ζώνης 3.500 ευρώ) 36.792 ευρώ

Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. (8ετίας) 3.360 ευρώ

Αυτοκίνητο 2.000 κ.ε. (3ετίας) 5.400 ευρώ

Εξοχικό Μονοκατ.100 τ.μ. (τιμή ζώνης 2.500 ευρώ) 3.840 ευρώ

Σκάφος ανοιχτό 6 μέτρων 4.000 ευρώ

Δαπάνη συντήρησης 5.000 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ 58.392 ευρώ

Παράδειγμα 4ο

Μονοκατοικία 250 τ.μ. (τιμή ζώνης 3.500 ευρώ) 36.792 ευρώ

Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. 4.200 ευρώ

Αυτοκίνητο 2.000 κ.ε. 5.400 ευρώ

Εξοχικό μονοκ.100 τ.μ.(τιμή ζώνης 2.700 ευρώ) 3.840 ευρώ

Πισίνα εξωτερ. 60 τ.μ. 6.000 ευρώ

Ιδιωτ. Δημοτικό (2 παιδιά) 8.000 ευρώ

Δαπάνη συντήρησης 5.000 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ 69.232 ευρώ

Παράδειγμα 5ο

Μονοκατοικία 300 τ.μ. (τιμή ζώνης 6.000 ευρώ) 59.976 ευρώ

Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. 4.200 ευρώ

Αυτοκίνητο 3.000 κ.ε. 9.400 ευρώ

Εξοχικό μονοκ.150 τ.μ.(τιμή ζώνης 3.500 ευρώ) 8.112 ευρώ

Πισίνα εξωτερ. 80 τ.μ. 9.000 ευρώ

Ιδιωτ. Λύκειο (2 παιδιά) 12.000 ευρώ

Οικιακή βοηθός 8.000 ευρώ

Δαπάνη συντήρησης 5.000 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ 115.688 ευρώ

Παράδειγμα 6ο

Μονοκατοικία 250 τ.μ. (τιμή ζώνης 3.500 ευρώ) 36.792 ευρώ

Αυτοκίνητο 1.600 κ.ε. (6ετίας) 3.360 ευρώ

Αυτοκίνητο 2.000 κ.ε. (9ετίας) 4.320 ευρώ

Εξοχικό μονοκ.100 τ.μ.(τιμή ζώνης 2.700 ευρώ) 3.840 ευρώ

Πισίνα εξωτερ. 60 τ.μ. 6.000 ευρώ

Ιδιωτ. Δημοτικό (2 παιδιά) 8.000 ευρώ

Δαπάνη συντήρησης 5.000 ευρώ

ΣΥΝΟΛΟ 67.312 ευρώ

Παράδειγμα 7ο

Αν αγοράσαμε στο 2007, ένα αυτοκίνητο με αξία 22.000 ευρώ και το εισόδημά μας είναι 16.000 ευρώ, αν δεν έχουμε να επικαλεσθούμε άλλα ποσά «κάλυψης τεκμηρίων» στον Πίνακα 6, τότε θα φορολογηθούμε με βάση τα 22.000 ευρώ, και όχι τα 16.000 ευρώ.

Γίνεται συνεπώς αντιληπτό ότι ο φορολογικός νομοθέτης, με τα κρίσιμα άρθρα 16 έως 19 του ισχύοντος φορολογικού νόμου (ΚΦΕ - Ν. 2238/94), θέτει σε λειτουργία τη φιλοσοφία των τεκμηρίων και γενικότερα του πόθεν έσχες, για να συλλαμβάνουν «κατά τεκμήριο» μη δηλωθέντα και μη φορολογηθέντα έσοδα στη φορολογία εισοδήματος.

Παράδειγμα 8^ο

Πώς θα φορολογηθούν οι δύο σύζυγοι:

Στο ερώτημα αυτό η απάντηση δεν μπορεί παρά να είναι σαφής, λαμβάνοντας υπόψη τα αριθμητικά στοιχεία, τα οποία αναφέρονται στο παράδειγμα του πίνακα που δημοσιεύεται δίπλα θα φορολογηθεί ο καθένας με βάση τα πραγματικά εισοδήματά τους, διότι αθροιστικά για τους δύο μαζί δεν προκύπτει διαφορά που να μη καλύπτεται από ποσά που μειώνουν τα τεκμήρια. Δηλαδή: συνολικό καθαρό εισόδημα και των δύο συζύγων $12.940+14.400=27.340$ ευρώ.

Συνολική δαπάνη τεκμηρίων και των δύο συζύγων: $17.100+18.880=35.980$ ευρώ.

Διαφορά: $27.340-35.980=-8.640$

Η διαφορά αυτή καλύπτεται από τα ποσά μείωσης τεκμηρίων που δηλώνει στον πίνακα 6 μόνο ο σύζυγος, που είναι 9.200 ευρώ, και που καλύπτει τη διαφορά και της συζύγου του. Αναλογικά μπορεί να προκύψει η απάντηση για κάθε μία από τις περιπτώσεις που συναντώνται στην καθημερινή πρακτική.

Όταν αντιμετωπίζεται η περίπτωση να ζητείται κάλυψη δαπάνης διαβίωσης και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (αγοράς κλπ.), προβλέπεται ειδικός τρόπος υπολογισμού της δαπάνης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ

3.1. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ 5 ΚΑΙ 6 ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ										Υπόχρεου				Της συζύγου									
1. Ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση: α) Την ετήσια αντικειμενική δαπάνη για ιδιοκατοικημένη ή μισθούμενη ή δωρεάν παραχωρούμενη κύρια κατοικία και έως δύο δευτερεύουσες κατοικίες.										211	212	213	214	215	216								
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ - ΟΔΟΙ ΠΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΙΟΥΝ ΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ										ΜΕΤΡΩΜΕΝΗ ΚΑΤΩΛΗ Ή ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΡΑΧΩΡΟΥΜΕΝΗ	ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΒΕΣΤΗ ΟΡΟΦΟΣ	ΕΓΓΡΑΦΕΙΑ ΚΥΡΙΟΥ ΧΩΡΟΥ	ΕΓΓΡΑΦΕΙΑ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΣΙΑΣ ΥΠΟΚΡΕΤΟΥ ΣΥΖΥΓΙΟΥ	ΜΗΝΕΣ ΙΔΙΟΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ ΤΙΜΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ						
α) ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ										203	240												
β) ΠΡΩΤΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ										207	241												
γ) ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ										209	242												
δ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για λοιπές δευτερεύουσες κατοικίες										205	243												
ε) τα επιβατικά αυτο/τα Ι.Χ., Μ.Χ. (οικογένειας, ατομικής-εταιρικής επιχ/σης, κοινωνικών και κοινοπραξιών)										707						708							
A/A	Όνοματεπώνυμο κυρίου Ε.Ι.Χ., Μ.Χ.	ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ	Κυβ. εκατ.	Μένες κυρ/τες μέσo στο 2010	Ποσοστo συνολικ. %	ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦ.																
		Γράμματα	Αριθμός																				
1		750						851			852												
2		751						853			854												
3		752						855			856												
4		753						857			858												
δ) τα σκάφη αναψυχής Ι.Χ. (οικογένειας κτλ.)																							
	Όνομα σκάφους	Αριθμός και λιμάνι νηολογίου	Χώρα	Ποσοστo κυκλοφορίας Γενικής Στόλου	Πρώτη πώληση	Μήνες κυρ/τες μέσo στο 2010	Κ.Α.	Μέσo μήνες															
								747															
								748															
δα) τις αμοιβές πληρωμάτων σκαφών αναψυχής																							
ε) τα αεροσκάφη, ελικόπτερα Ι.Χ. και ανεμόπτερα																							
Στοιχεία εθνικότητας και νηολόγησης										Τύπος	Αριθμός σειράς κατασκευαστή	Αερολιμένας συνόδου παραγωγής	Μήνες κυρ/τες μέσo στο 2010	Ημερ. ή Διήμερ.	Πρώτη πώληση								
στ) τις δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες)																							
Εξωτερική (τετρ. μέτρο)										Ποσοστo συνολικότητας % υποχρέου	Εσωτερική (τετρ. μέτρο)	Ποσοστo συνολικότητας % της συζύγου											
ζ) Γράψτε την αντικειμενική δαπάνη για διδάκτρα σε σχολεία																							
η) Γράψτε την αντικειμενική δαπάνη για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτ/των και δασκάλους																							
2. Από τη δαπάνη που καταβάλατε:																							
α) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίκτυων κτλ.οχημάτων										719						720							
β) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση πλοίων αναψυχής κτλ. σκαφών αναψυχής και αεροσκαφών										721						722							
γ) για την αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση κινητών πραγμάτων αξίας πάνω από 10.000 €										723						724							
δ) για την αγορά ακινήτων ή για τη χρονομεριστική ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτών										735						736							
ε) για την ανέγερση οικοδομών ή κατασκευή δεξαμενών κολύμβησης										737						738							
στ) για δωρεές ή γονικές παροχές ή χορηγίες χρηματικών ποσών (εκτός προς το Δημόσιο, κτλ.)										725						726							
ζ) για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κτλ.										727						728							
ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΜΕΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ																							
1. Καθαρό εισόδημα που δεν υπήρχε την 1-1-2011										655						656							
2. Ποσό ετήσιας δαπάνης που δεν υπήρχε την 1-1-2011										693						694							
3. Εισοδήματα που αποκτήσατε το 2010, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο, φορολογούνται με ειδικό τρόπο, καθώς και από μερισματα ημεδαπών Α.Ε., ΕΠΕ, κτλ.										659						660							
4. Επίδομα ανεργίας του Ο.Α.Ε.Δ.										661						662							
5. Καθαρά κέρδη από εταιρίες κτλ., που φορολογήθηκαν με το άρθρο 10 Κ.Φ.Ε.										431						432							
6. Φόρος που παρακρατήθηκε στα εισοδήματα της περ. 3 και στα καθαρά κέρδη της περ. 5										433						434							
7. Καθαρό ποσό επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης (ΕΚΑΣ)										305						306							
8. Αγροτικές ενισχύσεις (επιδοτ., αποζημ.,οικον.ενισχ. κτλ) εκτός αυτών επί της παραγωγής										477						478							
9. Ενοίκιο εγκατάστασης ατομικής επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος																							
Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκμισθωτή										Κ.Α.	Α.Φ.Μ. εκμισθωτή	Επιφάνεια σε τ.μ.											
										790			793			794							
										791			615			616							
10. Ενοίκιο ακινήτων εκτός από κύρια κατοικία, κατοικία παιδιών που σπουδάζουν και περίπτ. 9										417						419				420			
11. Χρηματικά ποσά που προέρχονται από διάθεση περιουσιακών στοιχείων, εισαγωγή χρηματικών κεφαλαίων αλλοδαπής, δάνεια, δωρεές κτλ.										781						782							
12. Επαναπαριζόμενα κεφάλαια (άρθρ. 18 ν.3842/10)										783						784							
13. Ανάλωση κεφαλαίου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλάσσεται από το φόρο										787						788							
ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΠΟΣΑ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ Ή ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ																							
1. Δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών (παρ. 1 άρθρο 9 Κ.Φ.Ε.)										049													
2. Εξοδα ιατρ. Περιθαλψής:Στο εξωτερικό 043										044						045							
3. Εξοδα νοσοκ. Περιθαλψής:Στο εξωτερικό 045										046						047							
4. Δαπάνη δικηγόρου										041						042							
5. Υποχρεωτικές εισφορές σε ταμεία ασφάλισης (Ο.Α.Ε.Ε. κτλ)										053						054							
6. Δωρεές ιατρικών μηχανημάτων κτλ., σε νοσοκομεία κτλ.										057						058							

* Συμπληρώνεται όταν η Τ.Ζ. είναι από 2,800 € και άνω

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΑΦΜ

[]

Ε1
ΣΕΛ 3/4

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 5

Στον πίνακα αυτό γράφονται τα στοιχεία που προσδιορίζουν την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογουμένου.

Στην περίπτωση 1 του πίνακα αυτού γράφονται οι τεκμαρτές δαπάνες διαβίωσης. Οι δαπάνες της ως άνω περίπτωσης 1 προσδιορίζονται με βάση την κατοχή ή χρήση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου, της συζύγου του και των τέκνων τους που συνοικούν και τους βαρύνουν.

Στην υποπερίπτωση (α) αναγράφονται στοιχεία για τον προσδιορισμό του ετήσιου τεκμαρτού μισθώματος για ιδιοκατοικημένη ή μισθωμένη κύρια κατοικία και έως δύο δευτερεύουσες κατοικίες.

Στους Κ.Α 211-212, 218-219 και 225-226 συμπληρώνεται σε κάθε περίπτωση η επιφάνεια των κύριων και των βοηθητικών χώρων.

Εάν η επιφάνεια της κύριας κατοικίας υπερβαίνει τα 200 τ.μ. και η επιφάνεια της μοναδικής δευτερεύουσας (εξοχικής ή μη) κατοικίας ή η συνολική επιφάνεια όλων των δευτερευουσών κατοικιών (αν υπάρχουν περισσότερες από μια) υπερβαίνουν τα 150 τ.μ., πρέπει να συμπληρώνονται και οι κωδικοί αριθμοί 216,223,230,217,224 και 231 με την τιμή ζώνης και το έτος άδειας.

Στην περίπτωση 2 του ίδιου πίνακα γράφονται τα ποσά που καταβλήθηκαν για την αγορά περιουσιακών στοιχείων και γενικά για την πραγματοποίηση δαπανών που αποτελούν τεκμήριο κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 17 του ν.2238/1994, π.χ. για αγορά ακινήτων, αυτοκινήτων κτλ., δηλαδή μη καταναλωτικών αγαθών, καθώς και για δωρεές κτλ.

Η έναρξη υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος του οικονομικού έτους 2011 σηματοδοτεί και την έναρξη της πλήρους εφαρμογής της νέας φορολογικής πολιτικής που θεσπίστηκε τον προηγούμενο χρόνο, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του φορολογικού μας συστήματος. Κύριο χαρακτηριστικό της νέας φορολογικής πολιτικής είναι η ενίσχυση της διαφάνειας και η δικαιότερη κατανομή των φορολογικών υποχρεώσεων μεταξύ των πολιτών.

³Το νέο οικονομικό έτος σηματοδοτεί, επίσης, την αφετηρία για μεγάλες τομές και αλλαγές στη φορολογική διοίκηση, στο σύστημα ελέγχων και εντοπισμού

³ Υπουργείο Οικονομικών, 2011, 'Βιβλίο οδηγιών συμπλήρωσης φορολογικής δήλωσης'

της φορολογητέας ύλης, στη λειτουργία του εισπρακτικού μηχανισμού και πάνω από όλα στην παροχή περισσότερων και καλύτερων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ 6

Στον πίνακα αυτό θα γράψετε τα πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία καθώς και τα ποσά που μειώνουν τη διαφορά μεταξύ του συνολικού εισοδήματος και της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης. Κωδικοί 655-656. Γράψτε το συνολικό καθαρό εισόδημα που δηλώσατε για το 2008, αλλά που δεν υπάρχει την 1.1.2009.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα ποσά που θα συμπληρώσετε στους κωδικούς αυτούς, πρέπει να είναι αυτά που δηλώσατε στους προηγούμενους πίνακες μειωμένα κατά τα ποσά των απαλλαγών που ορίζει ο νόμος. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς δεν πρέπει να περιλαμβάνεται εισόδημα που έχει γραφτεί στους κωδικούς 307-308 του πίνακα 4Α του εντύπου Ε1.

Κωδικοί 693-694. Γράψτε το ποσό της ετήσιας συνολικής τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης και της δαπάνης απόκτησης περιουσιακών στοιχείων που δεν υπάρχει την 1.1.2009, εφόσον αυτό το ποσό το έχετε αναγράψει στον πίνακα 5 της δήλωσης.

Κωδικοί 659-660. Γράψτε τα χρηματικά ποσά ή τα πραγματικά έσοδα που αποκτήσατε το 2008, τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο (εισόδημα από πράξεις REPOS, αναπηρικές συντάξεις, συντάξεις αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται μόνο στην αλλοδαπή, σύνταξη και επιδόματα πολύτεκνης μητέρας, κέρδη από πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α.Α., ποσά επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της γεωργικής παραγωγής σε περιπτώσεις προσδιορισμού του γεωργικού εισοδήματος με την αντικειμενική μέθοδο, κτλ.).

Κωδικοί 477-478. Γράψτε τα ποσά των κάθε είδους αγροτικών ενισχύσεων (επιδοτήσεις, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις κ.τ.λ.) που πήρατε μέσα στο έτος 2008, εκτός των επιδοτήσεων ή αποζημιώσεων επί της παραγωγής που γράφονται στους κωδικούς αριθμούς 659-660.

Κωδικοί 713-714: Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης σκαφών αναψυχής (εξαιρούνται τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης). Το ύψος της δαπάνης αυτής καθορίζεται ανάλογα με την κατηγορία του σκάφους, ως εξής:

α) για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι πέντε (5) μέτρα, στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, ενώ για τα

πάνω από πέντε (5) μέτρα ορίζεται στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ,β) για μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρους ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ, πάνω από επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δέκα (10) και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα προστίθενται πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δώδεκα (12) και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαπέντε (15) και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο

μήκους και πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα προστίθενται τριάντα πέντε χιλιάδες (35.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους. Τα παραπάνω ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη. Κατά το ίδιο ποσοστό μειώνονται και για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπων "τρεχαντήρι", "βαρκαλάς", "πέραμα", "τσερνίκι" και "λίμπερτυ", που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητα του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Σημείωση: Τα jet ski είναι μηχανοκίνητα σκάφη χωρίς χώρους ενδιαίτησης, τα οποία υπάγονται στα σκάφη αναψυχής που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. (σχετ. απόφ.ΠΟΛ.1003/13.1.1994). Επίσης να τονίσουμε ότι η περίπτωση στ' της παρ. 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. δεν εφαρμόζεται προκειμένου αμιγώς κωπήλατες λέμβους και συνεπώς δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη γι' αυτές (σχετ. απόφ. ΠΟΛ.1042/8.2.1993).

Κωδικοί 715-716: Γράψτε το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης αεροσκαφών, ελικοπτέρων και ανεμοπτέρων. Η αντικειμενική αυτή δαπάνη για κάθε αεροσκάφος κ.λπ. καθορίζεται ως εξής:

- α) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ,
- β) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται

με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους,

γ) Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης. Όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω για τα αυτοκίνητα (ιδιοκτησία επιχειρήσεων, ανηλίκων κ.λπ.) εκτός της παλαιότητας και της ακινησίας εφαρμόζονται ανάλογα και σε αυτήν την περίπτωση αντικειμενικής δαπάνης.

Κωδικοί 727-728: Γράψτε το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλατε το έτος 2010 για την τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων και πιστώσεων γενικά.

Επίσης, γράψτε το ποσό που καταβάλατε για την τοκοχρεολυτική απόσβεση των χρεώσεων των πιστωτικών καρτών, εφόσον οι χρεώσεις αυτές οφείλονται σε αγορά μη καταναλωτικών αγαθών μέσω αυτών των πιστωτικών καρτών (αγορά αυτοκινήτου, μηχανήματος, πινάκων ζωγραφικής και λοιπών περιουσιακών στοιχείων). Στην περίπτωση αναγραφής ποσού στους κωδικούς 727-728, θα συμπεριλάβετε στα ποσά αυτά και το ποσό τυχόν τόκων υπερημερίας.

Σημαντικό: Με τις διατάξεις της παραγράφου 4β' του άρθρου 3 του ν. 3482/2010 καταργήθηκαν από την 1/1/2010 και μετά, το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης στ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. Δηλαδή, καταργήθηκε η απαλλαγή από το τεκμήριο των ποσών που καταβάλλονται για τοκοχρεολυτική απόσβεση των δανείων που ελήφθησαν ή λαμβάνονται για αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας, καθώς και για δάνεια που λαμβάνονται για αγορά εξοπλισμού γεωργικής επιχείρησης και για αγορά οικοπέδου από επιτηδευματίες που ασχολούνται επαγγελματικά με την ανέγερση και πώληση οικοδομών.

Η κατάργηση καταλαμβάνει ποσά που καταβάλλονται από 1/1/2010 και μετά (σχετ. απόφ. ΠΟΛ.1054/10.5.2010 και ΠΟΛ.1135/4.10.2010). Επίσης στους κωδικούς αυτούς θα αναγράψετε το συνολικό ποσό που καταβάλατε το 2010 για χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε. Με την περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν.3842/2010 αντικαταστάθηκε η περίπτωση δ' του άρθρου 17 του ΚΦΕ. Με βάση τις νέες διατάξεις, τα δάνεια που χορηγούνται από φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και για οποιοδήποτε λόγο εμπίπτουν στο άρθρο 17 του ΚΦΕ.

Επομένως, εμπίπτουν και τα δάνεια που χορηγούν εταίροι, μέλη ή μέτοχοι στις εταιρίες που συμμετέχουν. Προς αποφυγή καταστρατηγήσεων γίνεται δεκτό, ότι περιλαμβάνονται και οι χρηματικές διευκολύνσεις προς τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα. Αντίθετα, δεν λαμβάνονται υπόψη τα ομολογιακά δάνεια που εκδίδουν οι

επιχειρήσεις. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για ποσά δανείων που χορηγούνται από 23/4/2010 και μετά (σχετ. απόφ. ΠΟΛ.1135/4.10.2010).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Με τις διατάξεις της παραγράφου 4 β' του άρθρου 3 του ν. 3842/2010 καταργήθηκαν από την 1/1/2010 και μετά, το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης στ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. Δηλαδή, καταργήθηκε η απαλλαγή από το τεκμήριο των ποσών που καταβάλλονται για τοκοχρεωλυτική απόσβεση των δανείων που ελήφθησαν ή λαμβάνονται για αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας, καθώς και για δάνεια που λαμβάνονται για αγορά εξοπλισμού γεωργικής επιχείρησης και για αγορά οικοπέδου από επιτηδευματίες που ασχολούνται επαγγελματικά με την ανέγερση και πώληση οικοδομών. Η κατάργηση καταλαμβάνει ποσά που καταβάλλονται από 1/1/2010 και μετά (σχετ. απόφ. ΠΟΛ.1054/10.5.2010 και ΠΟΛ.1135/4.10.2010).

Παράδειγμα: Έστω ότι φορολογούμενος προέβη σε αγορά Α' κατοικίας στις 10/3/2010 με δάνειο που έλαβε από την τράπεζα Χ. Το ποσό των τοκοχρεωλυτικών δόσεων που κατέβαλε μέσα στο έτος 2010 για την εξόφληση του συγκεκριμένου δανείου αγοράς Α' κατοικίας, ανεξαρτήτως τ.μ., θα αναγραφεί στους κωδικούς αυτούς.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Στους κωδικούς 727-728 γράψτε για τις αγορές των περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στους κωδικούς 719-724 και 735-736 τις οποίες εξοφλήσατε μέσω πιστωτικών καρτών, ενώ τα ποσά που καταβάλατε για τα ίδια περιουσιακά στοιχεία σε μετρητά γράψτε τα στους κωδικούς 719 έως 724 και 735 έως 736.

Κωδικός 747: Γράψτε τα μέτρα μήκους του σκάφους αναψυχής. Σημειώνεται ότι όταν το μήκος δεν είναι ακέραιος αριθμός μέτρων, τότε γράφεται ο αμέσως επόμενος ακέραιος αριθμός μέτρων. Διευκρινίζεται ότι ως μήκος του σκάφους θεωρείται το μήκος της ευθείας γραμμής που ενώνει τα πιο απομακρυσμένα σημεία της πλώρης και της πρύμνης του σκάφους (σχετ. απόφ. ΠΟΛ.1110/27.3.1997 και ΠΟΛ.1238/31.10.1994).

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ ότι όσα προαναφέρθηκαν για τα αυτοκίνητα, συμπεριλαμβανομένης και της ακινησίας, εφαρμόζονται ανάλογα και στην αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης με βάση την κυριότητα ή κατοχή σκαφών αναψυχής, ενώ η μείωση λόγω παλαιότητας ρυθμίζεται ειδικά όπως προαναφέρθηκε.

Για την απόδειξη του χρόνου ακινησίας πρέπει να συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος βεβαίωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής για το ακριβές χρονικό διάστημα (χρόνος έναρξης και λήξης ακινησίας ή συνέχιση της ακινησίας κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους), που θα προκύπτει από τις αντίστοιχες καταχωρήσεις σε σχετικό βιβλίο που θα τηρείται από αυτή.

ΠΡΟΣΟΧΗ:Σύμφωνα με την περίπτωση δ' του άρθρου 18 του Κ.Φ.Ε., όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη εξακολουθεί, όπως και πριν, να μην εφαρμόζονται προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού. Για τα σκάφη που δεν εφαρμόζεται η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν συμπληρώνονται οι κωδικοί 713 -714 αλλά απλώς συμπληρώνονται τα υπόλοιπα στοιχεία της ένδειξης 1δ' του πίνακα 5 (όνομα σκάφους, αριθμός και λιμάνι νηολογίου μέτρα μήκους κ.λπ).

Κωδικοί 793-794, Γράψτε το ενοίκιο που καταβάλατε ή οφείλετε για τη μίσθωση μέσα στο 2008 οποιουδήποτε επαγγελματικού χώρου, εφόσον ασκείτε ατομικώς εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα και συμπληρώστε τις ενδείξεις του πίνακα αυτού. Στην περίπτωση που οι μισθώσεις αυτές είναι περισσότερες από τρεις, συμπληρώστε και συνυποβάλετε με τη δήλωση όμοια γραμμογραφημένο πίνακα για τις επιπλέον μισθώσεις.

Κωδικοί 787-788. Γράψτε το ποσό του κεφαλαίου που σχηματίσατε από αποταμιεύματα προηγούμενων (συνεχόμενων) χρόνων εφόσον αποδεικνύετε ότι γι' αυτά φορολογηθήκατε ή απαλλάχτηκατε από το φόρο νόμιμα. Ο τρόπος σχηματισμού των κεφαλαίων προηγούμενων ετών προσδιορίζεται αναλυτικά από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του Ν. 2238/1994, όπως ίσχυαν κατά τα οικεία έτη. Για τα εισοδήματα ή ποσά που ήδη φορολογήθηκαν ή απαλλάχτηκαν από το φόρο νόμιμα, απαιτούνται βεβαιώσεις των επιχειρήσεων γενικά ή των αρμόδιων Υπηρεσιών από τις οποίες να προκύπτουν τα ποσά αυτά.

3.1.1. Πως δήλωνεται το εισόδημα

1. Οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους, στα οποία ο φόρος υπολογίζεται χωριστά. Σ' αυτή την περίπτωση η δήλωση υπογράφεται και από τους δύο συζύγους.
2. Οι σύζυγοι υποβάλλουν φορολογική δήλωση χωριστά στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Όταν δε μένουν μαζί, κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης, λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσης.
 - Όταν ο ένας από τους δύο είναι σε κατάσταση πτώχευσης.
 - Όταν ο ένας από τους δύο έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
3. Επίσης, υποχρέωση για την υποβολή της δήλωσης έχουν:
- Ο πατέρας για τα εισοδήματα των ανήλικων παιδιών που φορολογούνται χωριστά. Αν δεν υπάρχει πατέρας ή έχει χάσει τη γονική μέριμνα, την υποχρέωση για υποβολή δήλωσης την έχει η μητέρα.
 - Ο κηδεμόνας ή ο προσωρινός διαχειριστής ή ο σύνδικος πτώχευσης ή ο μεσεγγυούχος για περιπτώσεις σχολάζουσας κληρονομιάς ή επιδικίας ή μεσεγγύησης, αντίστοιχα.
 - Ο επίτροπος ή ο κηδεμόνας ή ο δικαστικός συμπαραστάτης, στις περιπτώσεις, αντίστοιχα, ανηλικών ή αυτών που έχουν υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση.
 - Οι κληρονόμοι του φορολογουμένου για το συνολικό εισόδημά του μέχρι την ημέρα του θανάτου του.

3.1.2. Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν φορολογική δήλωση Ε1

Υποχρέωση έχει κάθε φυσικό πρόσωπο, εφόσον το αιτήσιο φορολογούμενο πραγματικό ή τεκμαρτό εισόδημά του υπερβαίνει τα 3000 ευρώ, δικό του ή της συζύγου του, καθώς και όταν είναι και μικρότερο από 3000 ευρώ, εφόσον στο συνολικό εισόδημα του υπόχρεου περιλαμβάνεται και ζημιά από εμπορική ή γεωργική επιχείρηση.

Ειδικά, τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν αποκλειστικά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες μέχρι 6000 ευρώ, εφόσον έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα και δεν εμπίπτουν σε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις α', ε', στ', ι', και ια', δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση.

Τα φυσικά πρόσωπα, που κατά κύριο επάγγελμα είναι αγρότες και έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, εφόσον το ετήσιο καθαρό γεωργικό τους εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των 3000 ευρώ.

Τα φυσικά πρόσωπα που αποκτούν και γεωργικό εισόδημα, χωρίς να είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, ανεξάρτητα από το ύψος του καθαρού γεωργικού εισοδήματος που αποκτούν ή το ύψος των επιδοτήσεων που λαμβάνουν ή το ύψος του επιστρεφόμενου φόρου προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν.

Ανεξάρτητα από το αν έχουν φορολογητέο ή όχι εισόδημα έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση και:

α) Όσοι αγοράζουν αυτοκίνητα, δίτροχα ή τρίτροχα αυτοκινούμενα οχήματα, πλοία αναψυχής, αεροσκάφη, εκτός από όσους αγοράζουν ΙΧ ειδικά διασκευασμένα για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν το 67%. Όσοι έχουν στην κυριότητά τους ή με οποιοδήποτε τρόπο διατηρούν στην κατοχή τους επιβατικό αυτοκίνητο E.I.X. ή ημιφορτηγό, (εκτός από αγροτικό ημιφορτηγό), ή αυτοκίνητο μικτής χρήσης ή αυτοκίνητο τύπου JEEP ή αεροσκάφος, κότερο ή θαλαμηγό ή άκατο ή σκάφος αναψυχής, εκτός από όσους έχουν στην κυριότητά τους ή διατηρούν ΕΙΧ αναπήρου, που απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας ή μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού που έχουν στην κυριότητά ή κατοχή τους σκάφος αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, καθώς και όσοι χρησιμοποιούν για τις ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοια μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγό τους ή στα προστατευόμενα μέλη τους, είτε στις εταιρίες στις οποίες μετέχουν ως εταίροι, διαχειριστές εταίροι ή προκειμένου για Α.Ε., είναι πρόεδροι ή διοικητές ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι αυτής.

β) Όσοι ασκούν ατομική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.

γ) Όσοι μετέχουν σε προσωπική ή περιορισμένης ευθύνης εταιρία ή κοινοπραξία ή κοινωνία ή αστική εταιρία που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα.

δ) Όσοι έχουν ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση ακινήτων πάνω από 600 ευρώ το χρόνο.

ε) Όσοι αγοράζουν ακίνητα ή ανεγείρουν οικοδομή.

στ) Όσοι διατηρούν μία ή περισσότερες κατοικίες

ζ) Όσοι είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, εφόσον λαμβάνουν επιδοτήσεις ποσού άνω των 1500 ευρώ, για προϊόντα φυτικής παραγωγής ή 2250 ευρώ, για προϊόντα ζωϊκής παραγωγής. Επίσης, όσοι λαμβάνουν καλλιεργητικά δάνεια πάνω από 5900 ευρώ ή όταν το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού τους αυτής της κατηγορίας στην τράπεζα, την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους υπερβαίνει τα 5900 ευρώ.

η) Όσοι έχουν άδεια της αρμόδιας αρχής να πωλούν αγαθά πλανοδίως ή στις λαϊκές αγορές.

θ) Όσοι είναι κύριοι ή επικαρπωτές ή νομείς ή κάτοχοι γεωργικής γης, την οποία καλλιεργούν υπό κάλυψη (θερμοκήπια), εφόσον αυτή έχει έκταση από δύο (2) στρέμματα και πάνω, καθώς και όσοι εισέπραξαν μέσα στο 2010, επιστρεφόμενο φόρο προστιθέμενης αξίας από 881 ευρώ και πάνω.

ι) Όποιος προσκληθεί με έγγραφο του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή ο καλούμενος υποχρεούται να υποβάλει τις οικείες δηλώσεις μέσα σε προθεσμία 30 ημερών από την ημερομηνία της επίδοσης σε αυτόν της οικείας πρόσκλησης.

Εξαιρείται και δεν έχει υποχρέωση να υποβάλλει δήλωση το φυσικό πρόσωπο που το εισόδημά του είναι μέχρι 6.000 ευρώ και προκύπτει αποκλειστικά και μόνο με βάση τις αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε., όπως κατοικίες, αυτοκίνητα Ι.Χ, ιδιωτικά σχολεία, οικιακούς βοηθούς, σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη κ.λ.π.

Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του ποσού των 6.000 ευρώ λαμβάνεται υπόψη και η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη των 3.000 ευρώ για τον άγαμο και 5.000 ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση, το οποίο υπολογίζεται κατά το ήμισυ για τον κάθε σύζυγο.

3.1.3. Φορολογία εισοδήματος συζύγων - ανήλικων άγαμων παιδιών

1. Το εισόδημα του ενός συζύγου προστίθεται στο εισόδημα του άλλου συζύγου στο όνομα του και φορολογείται μαζί όταν προέρχεται από επιχείρηση που εξαρτάται οικονομικά από τον άλλο σύζυγο.
2. Το εισόδημα των ανήλικων άγαμων παιδιών δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα. Αν οι γονείς έχουν ίσο ποσό συνολικού εισοδήματος, το εισόδημα του ανήλικου άγαμου προστίθεται στο όνομα του πατέρα του. Σε περίπτωση που αυτός έχει χάσει τη γονική μέριμνα, προστίθεται στο εισόδημα του άλλου γονέα και φορολογείται στο όνομα του. Κατά τον ίδιο τρόπο δηλώνεται και φορολογείται στο όνομα του γονέα, το εισόδημα των ανήλικων άγαμων τέκνων που προέρχεται από ακίνητα που περιήλθαν σε αυτά από τους ανιόντες (παππούς- γιαγιά), στους οποίους είχαν μεταβιβασθεί από τους γονείς των ανήλικων τέκνων. Κατ' εξαίρεση, φορολογείται χωριστό το εισόδημα του ανήλικου άγαμου παιδιού που προέρχεται:
 - από την παροχή της προσωπικής του εργασίας
 - από περιουσιακό στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από κληρονομιά ή από δωρεά, εκτός από τις δωρεές και τις γονικές παροχές που του έγιναν από τους γονείς του, τα οποία φορολογούνται στο όνομα του γονέα που του τα παραχώρησε

- από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό από δωρεές ή γονικές παροχές, που έγιναν σ'αυτό από γονέα του, ο οποίος έχει αποβιώσει κατά το χρόνο που προκύπτει το εισόδημα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία
- από σύνταξη λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας του
- από περιουσιακά στοιχεία που έχουν περιέλθει σε αυτό, με βάση δικαστική απόφαση, ως υποκατάστατα των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, που ανήκαν στο ανήλικο και εκποιήθηκαν, με εξαίρεση το εισόδημα από υποκατάστατα περιουσιακών στοιχείων που έχουν περιέλθει στο ανήλικο από χαριστικές παροχές από τους γονείς, οπότε φορολογείται στο όνομα του γονέα που το παραχώρησε (υποκατάστατο είναι το περιουσιακό στοιχείο που περιέρχεται στο ανήλικο μετά από την εκποίηση, με βάση δικαστική απόφαση, περιουσιακού στοιχείου που του ανήκει). Στις περιπτώσεις αυτές υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του ανηλίκου χωριστή φορολογική δήλωση, στο όνομα του ανηλίκου, στο πρόσωπο του οποίου υπάρχει η φορολογική υποχρέωση.

Στην περίπτωση που το ανήλικο άγαμο τέκνο υποβάλλει ξεχωριστή φορολογική δήλωση για μια ή περισσότερες από τις παραπάνω περιπτώσεις, τότε στη δήλωσή του περιλαμβάνεται και το εισόδημα που προέρχεται από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από περιουσιακά στοιχεία που περιήλθαν σε αυτό από χαριστικές παροχές από τους γονείς του, καθώς και το αντίστοιχο υποκατάστατό τους.

3.1.4. Υποβολή της φορολογικής δήλωσης ηλεκτρονικά

Η υποβολή της δήλωσης γίνεται με πέντε τρόπους :

- i. Παραδίδεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- ii. Ταχυδρομείται συστημένη
- iii. Υποβάλλεται μέσω λογιστικού γραφείου
- iv. Υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου
- v. Υποβάλλεται ηλεκτρονικά από τα ΚΕΠ μέσω διαδικτύου

Ηλεκτρονικά υποβάλλονται οι εμπρόθεσμες αρχικές δηλώσεις εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικού έτους 2003 και αφορούν εισοδήματα που αποκτήθηκαν στο προηγούμενο έτος

Οι ηλεκτρονικές δηλώσεις υποβάλλονται στις ίδιες προθεσμίες με τις έντυπες. Η

καταληκτική ημερομηνία υποβολής είναι η 2η Ιουνίου.

Για να υποβληθεί ηλεκτρονικά η δήλωση χρειάζεται να έχει αποκτήσει ο πολίτης προσωπικούς κωδικούς πρόσβασης. Οι προσωπικοί κωδικοί αποτελούνται από δύο συνθηματικές λέξεις, τον κωδικό χρήστη (user name) και τον κωδικό πρόσβασης(password). Οι κωδικοί αυτοί είναι αυστηρά προσωπικοί και επιτρέπεται μόνο στον ίδιο να τους διαχειρίζεται και να τους μεταβάλλει, έτσι ώστε μόνο το πρόσωπο αυτό ή άλλο της επιλογής του να τους γνωρίζει και να τους χρησιμοποιεί. Στην υποβολή της κοινής δήλωσης συζύγων χρειάζεται μόνο ένας κωδικός πρόσβασης (του συζύγου).

Οι κωδικοί πρόσβασης αποκτούνται με την παρακάτω διαδικασία :

* σύνδεση μέσω διαδικτύου με τη σχετική ιστοσελίδα (www.taxisnet.gr) και συμπλήρωση αίτησης εγγραφής σύμφωνα με τις αναλυτικές οδηγίες που σας έχουν αποσταλεί.

* παραλαβή των κωδικών μετά από παρέλευση λίγων ημερών (1 έως 5) στην ηλεκτρονική διεύθυνση που δηλώθηκε στην αίτηση εγγραφής.

Ο πολίτης μπορεί να αλλάξει τους κωδικούς του υποχρεωτικά με την πρώτη χρήση τους και σε οποιαδήποτε άλλη στιγμή το επιθυμεί. Μεταβάλλεται μόνο ο κωδικός πρόσβασης (password) και το εύρος του μπορεί να είναι μέχρι 40 χαρακτήρες (ελληνικοί, λατινικοί, ψηφία, σημεία στίξης).

Οι περιπτώσεις που δεν χορηγείται κωδικός πρόσβασης σε αίτηση εγγραφής είναι :

* όταν ήδη υπάρχει και

* όταν τα δηλωθέντα προσωπικά στοιχεία στην αίτηση εγγραφής δεν συμφωνούν με αυτά που τηρούνται στη Δ.Ο.Υ.

Σε περίπτωση που ξεχάσει κάποιος τους κωδικούς του Επικοινωνεί με την αρμόδια υπηρεσία του taxisnet (δια μέσου τηλεφώνου, fax, e-mail) και αποστέλλονται εκ νέου κωδικοί στην ηλεκτρονική διεύθυνση που δηλώθηκε.

Στην περίπτωση άρνησης χορήγησης κωδικών πρόσβασης γίνεται επανέλεγχος της ορθότητας των προσωπικών στοιχείων στην αίτηση εγγραφής :

- Αν αυτά είναι ορθά, μεταβαίνει στο τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. για διόρθωση των στοιχείων που τηρούνται εκεί και στη συνέχεια υποβάλλει νέα αίτηση εγγραφής.
- Αν αυτά είναι λάθος επανέρχεται με νέα αίτηση εγγραφής συμπληρωμένη σωστά, η

οποία υποβάλλεται όπως και η προηγούμενη.

Πώς υποβάλλεται ηλεκτρονικά η φορολογική δήλωση;

Μέσω διαδικτύου επιλέγεται η σχετική ιστοσελίδα (www.taxisnet.gr) και καταχωρούνται τα στοιχεία της δήλωσης σύμφωνα με τις αναλυτικές οδηγίες που σας έχουν ήδη αποσταλεί. Όταν ολοκληρωθεί η καταχώρηση των στοιχείων υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου, διόρθωσης και πρόχειρης εκτύπωσης. Στη συνέχεια η δήλωση μπορεί να υποβληθεί ή να φυλαχθεί για υποβολή σε μεταγενέστερο χρόνο. Η φύλαξη δεν συνεπάγεται υποβολή. Η επιτυχής υποβολή της δήλωσης επιβεβαιώνεται με τη λήψη αριθμού πρωτοκόλλου παραλαβής. Η υποβληθείσα δήλωση μπορεί να εκτυπωθεί. Στην αρχή της εκτύπωσης εμφανίζεται ο αριθμός πρωτοκόλλου που πιστοποιεί ότι αυτή παρελήφθη επιτυχώς.

3.1.5. Υπολογισμός και καταβολή οφειλής

Από την εκκαθάριση της δήλωσης μπορεί να προκύψει υποχρέωση καταβολής (χρεωστικό υπόλοιπο) ή δικαίωμα επιστροφής χρημάτων (πιστωτικό υπόλοιπο). Το σύνολο της οφειλής καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμιά από τις επόμενες την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου και πέμπτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του οικείου οικονομικού έτους, καταβάλλεται σε δύο (2) ίσες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η δεύτερη την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του τρίτου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν ο φόρος βεβαιώνεται το μήνα Οκτώβριο του οικείου οικονομικού έτους και μετά, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου. Αν η συνολική οφειλή είναι μέχρι 250 ευρώ για τον ίδιο και για τη σύζυγο του αθροιστικά, μπορεί να καταβληθεί μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του μεθεπόμενου μήνα από τη βεβαίωση.

Εάν ο οφειλόμενος, με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση, φόρος καταβληθεί εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή

περισσότερες δόσεις παρέχεται έκπτωση στο συνολικό ποσό 1,5%. Αν η δήλωση υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου παρέχεται επιπλέον έκπτωση 1,5% και μέχρι 118 ευρώ, ανεξάρτητα από τον αριθμό των δόσεων.

Αν προκύψει πιστωτικό υπόλοιπο αυτό θα επιστραφεί μέσω των τραπεζών, όπως περιγράφεται παρακάτω στη συμπλήρωση του πίνακα 11 της δήλωσης. Τονίζεται ότι αν το επιστρεφόμενο ποσό προέρχεται από προκαταβολή προηγούμενου έτους που δεν εξοφλήθηκε ή δεν είναι γνωστός ο τρόπος εξόφλησης της ή αν αυτό είναι άνω των 1500 ευρώ, καθώς και αν υπάρχει οποιαδήποτε οφειλή στο Δημόσιο, η επιστροφή των χρημάτων θα καθυστερήσει, γιατί πρέπει να προηγηθούν ορισμένες ενδοϋπηρεσιακές ενέργειες και μετά να δοθεί η σχετική εντολή.

Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη.

Απαντώντας στη από 14-02-2011 αίτησή σας, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ΚΦΕ, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του ν.3842/2010, για τον προσδιορισμό του αντικειμενικού εισοδήματος με βάση τη συνολική ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που συνοικούν και τους βαρύνουν λαμβάνεται υπόψη μεταξύ άλλων η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου η οποία ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.
2. Με την υπ. αριθμ. ΠΟΛ.1135/4.10.2010 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών διευκρινίζεται ότι κάθε χρόνο θα λαμβάνεται υπόψη, εκτός των υπολοίπων τεκμηρίων του άρθρου 16 του ΚΦΕ, και ένα επιπλέον ποσό ως ελάχιστη αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης που ορίζεται στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.
3. Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του ΚΦΕ, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παράγραφο 7 του άρθρου 3 του ν.3842/2010, η διαφορά μεταξύ του δηλωθέντος εισοδήματος και της συνολικής ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης καλύπτεται ή περιορίζεται, μεταξύ άλλων, με ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο. Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου αυτού ανά έτος,

από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου αυτής και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα.

4. Συνεπώς, το ελάχιστο ετήσιο κόστος διαβίωσης ορίστηκε από τον νομοθέτη, στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) για τον άγαμο και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ για συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση και τα οποία αυτά ποσά προστίθενται στις ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες. Δεν επιδέχεται άλλης ερμηνείας ο ανωτέρω νόμος».

3.2. ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΥ ΜΕΙΩΝΟΥΝ ΤΟ ΦΟΡΟ 2011

Οι έχοντες εισοδήματα άνω των 6.000 ευρώ, αν δεν προσκομίσουν αποδείξεις χάνουν το αφορολόγητο όριο των 12.000 ευρώ και επιβαρύνονται με φοροποιινή.

1. Το αφορολόγητο των 12.000 ευρώ διατηρείται μόνο αν προσκομίσετε τις αποδείξεις αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών ανάλογα με το ύψος του καθαρού φορολογητέου εισοδήματός σας.
2. Αν το εισόδημά σας είναι μέχρι 6.000 ευρώ δεν χρειάζεται να προσκομίσετε καμία απόδειξη.
3. Για εισόδημα από 6.001 έως 12.000 ευρώ απαιτείται η προσκόμιση αποδείξεων ίσων με το 10% του εισοδήματος. Δηλαδή, για εισόδημα 7.000 ευρώ χρειάζονται αποδείξεις 700 ευρώ.
4. Αν το εισόδημά σας είναι πάνω από 12.000 ευρώ για το τμήμα του εισοδήματος μέχρι 12.000 ευρώ προσκομίζετε το 10% σε αποδείξεις και για το επιπλέον εισόδημα το 30% σε αποδείξεις. Για παράδειγμα αν έχετε εισόδημα 15.000 ευρώ για τα πρώτα 12.000 ευρώ χρειάζονται αποδείξεις αξίας 600 ευρώ και για τα υπόλοιπα 3.000 ευρώ

άλλες 900 ευρώ, ήτοι σύνολο σε αποδείξεις αξίας 1.500 ευρώ.

5. Οι αποδείξεις λογίζονται κατ' άτομο, καθώς φορολογήστε για το ατομικό σας εισόδημα και όχι για το οικογενειακό. Αν έχετε εισόδημα 23.000 ευρώ και η σύζυγος έχει 20.000 ευρώ προσκομίζετε αποδείξεις 4.500 ευρώ για εσάς και 3.600 ευρώ για τη σύζυγο, ήτοι σύνολο αποδείξεων 8.100 ευρώ. Και όχι αποδείξεις αξίας 10.500 ευρώ που απαιτούνται για εισόδημα 43.000 ευρώ όσο και το συνολικό οικογενειακό εισόδημα του παραδείγματος. Σε καμία περίπτωση οι αποδείξεις δεν υπολογίζονται με βάση το συνολικό οικογενειακό εισόδημα.
6. Οι αποδείξεις που προσκομίζετε φθάνουν μέχρι τα 12.000 ευρώ κατ' άτομο ή τα 24.000 ευρώ κατά οικογένεια.
7. Το ποσό των δαπανών μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το εισόδημα του καθενός, που δηλώνεται με την αρχική δήλωσή τους και φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.
8. Σε περίπτωση που κάποιος σύζυγος καλύπτει το αφορολόγητο, προβλέπεται και μεταφορά ποσού δαπανών από τον έναν σύζυγο στον άλλο.
9. Το ποσό των απαιτούμενων αποδείξεων παραμένει σταθερό στα 12.000 ευρώ ατομικά ακόμα και όταν το εισόδημα είναι πάνω από 48.000 ευρώ.
10. Μπορείτε να προσκομίσετε και επιπλέον αποδείξεις μέχρι 15.000 ευρώ κατ' άτομο ή 30.000 ευρώ κατά οικογένεια. Προσοχή όμως, μη βρεθείτε αντιμέτωποι στο μέλλον με απώλεια τεκμηρίου. Σήμερα το υπουργείο Οικονομικών διαβεβαιώνει πως η αξία των αποδείξεων δεν αυξάνει ανάλογα την τεκμαρτή δαπάνη. Κι αν στο μέλλον επέλθει έμμεση αύξηση; Τι θα γίνει στην περίπτωση που επικαλεστείτε εισοδήματα παρελθόντων οικονομικών ετών για την κάλυψη τεκμαρτής δαπάνης ή «πόθεν έσχες»; Κατά τις σημερινές διαβεβαιώσεις των επιτελών του υπουργείου Οικονομικών δεν πρόκειται η αξία των αυξήσεων (τόσο των οικογενειακών όσο και αυτών που εκπίπτουν με ειδικό τρόπο) να περιορίσει το εισόδημα που απομένει και το οποίο θα χρειαστείτε για να καλύψετε τυχόν δαπάνες. Διάταξη που αύριο μπορεί να αλλάξει και να οδηγήσει σε μείωση των εισοδημάτων παρελθόντων οικονομικών ετών, με κίνδυνο να μην μπορείτε να μένετε έκθετοι ως προς το «πόθεν έσχες».
11. Οι αποδείξεις για το μόνους φόρου φτάνουν μέχρι τα 3.000 ευρώ κατ' άτομο, καθώς καλύπτουν τη διαφορά του αφορολόγητου των 12.000 ευρώ και του ανώτατου ύψους αποδείξεων 15.000 ευρώ. Για παράδειγμα, αν έχετε εισόδημα 20.000 ευρώ απαιτούνται αποδείξεις αξίας 3.600 ευρώ για να καλύψετε το αφορολόγητο. Αν θέλετε να έχετε και το μόνους των 3.000 ευρώ προσκομίζετε αποδείξεις συνολικής

αξίας 6.600 ευρώ.

12. Οι πρόσθετες αποδείξεις 3.000 ευρώ το άτομο ή 6.000 ευρώ η οικογένεια σας δίνει μόνους φόρου ίσο με το 10% της αξίας των αποδείξεων. Για παράδειγμα, αν προσκομίσετε πρόσθετες αποδείξεις 2.000 ευρώ θα έχετε μόνους, δηλαδή μείωση φόρου άλλα 200 ευρώ. Ξαναγράψτε ό,τι δεν φαίνεται
13. Οι αποδείξεις γίνονται δεκτές μόνο αν φαίνονται η επωνυμία της εκδότριας επιχείρησης, ο ΑΦΜ αυτής, η ημερομηνία έκδοσης και το τελικό ποσό. Σε περίπτωση κατά την οποία η απόδειξη δεν είναι τυπωμένη με έντονα στοιχεία και πιθανολογείται η πλήρης εξαφάνισή τους ο φορολογούμενος πρέπει να επαναλάβει τα προαναφερθέντα στοιχεία (επωνυμία της επιχείρησης, ΑΦΜ, ημερομηνία και ποσά). Δηλαδή, να τα εγγράψει από πάνω με στυλό. Κι αυτό για να είναι εφικτός ο έλεγχος.
14. Αν δεν προσκομίσετε τις αποδείξεις που απαιτούνται βάσει του εισοδήματος για τη διατήρηση του αφορολογήτου τότε έχετε πέναλι φόρου. Η επιβάρυνση φθάνει στο 10% του ποσού των δαπανών που υπολείπονται. Για παράδειγμα, αν έχετε εισόδημα 20.000 ευρώ απαιτούνται αποδείξεις 3.600 ευρώ. Αν προσκομίσετε μόνο 1.600 ευρώ, τότε για τις υπόλοιπες 2.000 ευρώ θα επιβαρυνθείτε με πρόσθετο φόρο 10%, ήτοι 200 ευρώ.
15. Οι αποδείξεις μπορεί να προέρχονται από οποιαδήποτε δαπάνη πραγματοποιήσατε το 2010 για την αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών.
16. Αναγνωρίζονται ακόμα και αποδείξεις ή ειδικά στοιχεία από παροχή υπηρεσιών, όπως ΕΛΤΑ ή εταιρειών κούριερ ή πινακίδια χρηματιστηριακών εταιρειών για αμοιβή παρεχόμενων υπηρεσιών μόνο, συνδρομητική τηλεόραση, ασφάλιστρα οχημάτων, συνδρομές εφημερίδων ή περιοδικών. Επιμερισμός κοινοχρήστων
17. Εκπίπτουν και οι κάθε είδους δαπάνες αγοράς υλικών και παροχής υπηρεσιών των κοινόχρηστων χώρων. Και από αυτές εξαιρούνται οι δαπάνες για λογαριασμούς ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροδότησης. Οι κοινόχρηστες δαπάνες επιμερίζονται στους ενοίκους ή στους ιδιοκτήτες των οριζόντιων ιδιοκτησιών. Ο διαχειριστής της πολυκατοικίας εκδίδει και χορηγεί σε κάθε συνιδιοκτήτη ή ενοικιαστή κατά περίπτωση (ανάλογα με το ποιον βαρύνει η δαπάνη αυτή) συγκεντρωτική κατάσταση των ετήσιων δαπανών της πολυκατοικίας, στην οποία εμφανίζεται το ποσό των κοινόχρηστων δαπανών που λαμβάνονται υπ' όψιν για την κάλυψη του αφορολόγητου ποσού. Από την κατάσταση προκύπτει αναλυτικά το είδος της δαπάνης, αριθμός τιμολογίου ή απόδειξης λιανικής πώλησης, τιμολογίου ή απόδειξης παροχής υπηρεσιών, ποσό δαπάνης, καθώς και κατανομή του συνόλου των δαπανών

αυτών στον κάθε συνιδιοκτήτη ή ένοικο κατά περίπτωση, ανάλογα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας κάθε οριζόντιας ιδιοκτησίας στους κοινόχρηστους χώρους. Αντίγραφο της συγκεντρωτικής κατάστασης συνυποβάλλεται από κάθε συνιδιοκτήτη ή ένοικο, κατά περίπτωση, μαζί με τις λοιπές αποδείξεις δαπανών και το αναγραφόμενο ποσοστό δαπάνης συναθροίζεται με τις λοιπές δαπάνες που καλύπτουν το αφορολόγητο ποσό. Τα πρωτότυπα των δικαιολογητικών στοιχείων των κοινόχρηστων δαπανών διαφυλάσσονται από το διαχειριστή της πολυκατοικίας.

18. Εκπίπτει και η δαπάνη για παροχή υπηρεσιών από συμβολαιογράφο για σύνταξη συμβολαίου απόκτησης ακινήτου, εφόσον η δαπάνη αυτή δεν εμπίπτει στις αντικειμενικές δαπάνες του άρθρου 17 του ΚΦΕ, δηλαδή δεν αφορά γονική παροχή ή δωρεά. Εκπτώση φυσικού αερίου. Αν η αμοιβή του συμβολαιογράφου αναγράφεται στο συμβόλαιο, τότε για την απόδειξη πραγματοποίησης της δαπάνης ο φορολογούμενος επισυνάπτει φωτοτυπίες των σελίδων του συμβολαίου από τις οποίες προκύπτει η δαπάνη.
19. Ο λογαριασμός φυσικού αερίου εκπίπτει δεδομένου ότι αναγνωρίζεται και η δαπάνη για το πετρέλαιο θέρμανσης.
20. Δεν αναγνωρίζονται μόνο οι αποδείξεις που προβλέπονται ρητά από το νόμο ότι εξαιρούνται. Δεν εκπίπτουν δαπάνες κοινής ωφέλειας, όπως ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτροδότηση, τηλεπικοινωνίες, εισιτήρια μέσων μαζικής μεταφοράς κ.λπ.
21. Δεν εκπίπτει και το κόστος αγοράς κρατικών λαχείων, τα ποσά που καταβάλλονται για τη συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια (π.χ. ΚΙΝΟ, Στοιχείμα κ.λπ.) και η δαπάνη εισόδου σε καζίνο, καθώς στις περιπτώσεις αυτές δεν πραγματοποιείται αγορά αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, όπως επιβάλλει ο νόμος, αλλά οι εν λόγω δαπάνες αφορούν το κόστος ή την προϋπόθεση συμμετοχής σε τυχερά παιχνίδια.
22. Δεν λαμβάνονται υπ' όψιν οι δαπάνες για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων, όπως για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτου, πλοίων αναψυχής, αυτοκινήτων, δίτροχων κ.λπ. οχημάτων, ανέγερση ακινήτου, τοκοχρεολυτική απόσβεση δανείων ή πιστώσεων κ.λπ.
23. Εξαιρούνται και οι δαπάνες από μισθωμένα ακίνητα, όπως ασφάλιστρα πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, δικαστικές, αμοιβή δικηγόρων για δίκες μισθωτικών διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους, καθώς εκπίπτουν από τα ενοίκια που δηλώνετε.
24. Δεν μπορείτε να εντάξετε στις αποδείξεις λιανικής, τις δαπάνες που εκπίπτουν κατά ειδικό τρόπο, όπως ιατρικά έξοδα, φροντιστήρια, τόκους στεγαστικών δανείων,

αμοιβές δικηγόρων από παροχή νομικών υπηρεσιών κ.λπ.

25. Οι αποδείξεις υποβάλλονται σε κλειστό φάκελο στην εφορία σε περίπτωση έντυπης δήλωσης, με αναγραφή σε αυτόν του ονοματεπώνυμου και του ΑΦΜ του φορολογουμένου, του αριθμού των αποδείξεων και του συνολικού ποσού αυτών. Ο φάκελος παραμένει κλειστός στην εφορία μέχρι την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων. Μετά την ολοκλήρωση της υποβολής των δηλώσεων ανοίγεται και πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος.
 26. Τις αποδείξεις τις κρατάτε σπίτι σας σε περίπτωση που υποβάλετε ηλεκτρονικά (ο ίδιος ή ο λογιστής) τη δήλωση και τις παραδίδετε αν σας ζητηθούν σε τυχόν δειγματοληπτικό έλεγχο.
 27. Το αφορολόγητο των 12.000 ευρώ διατηρείται χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων για δημόσιους υπαλλήλους εξωτερικού (υπαλλήλους υπουργείου Εξωτερικών και λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, ΕΟΤ, Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, στρατιωτικών, υπαλλήλους ΕΒΕΑ, Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών που υπηρετούν στα οικεία γραφεία στις Βρυξέλλες), όσους διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, φυλακισμένους και κατοίκους κρατών Ε.Ε. που αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα πλέον του 90% του συνολικού εισοδήματός τους. Οι λοιποί κάτοικοι εξωτερικού που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα δεν προσκομίζουν αποδείξεις, καθώς δεν δικαιούνται το αφορολόγητο των 12.000 ευρώ.
1. Η προσαύξηση του αφορολόγητου ορίου των 12.000 ευρώ λόγω των παιδιών που τον βαρύνουν δε συνδέεται με την προσκόμιση αποδείξεων δαπανών.

3.2.1. Αποδείξεις τις οποίες μαζεύουμε :

1. Δεξιώσεις γάμων και βαφτίσεων
2. Κέντρα διασκέδασης (κοσμικές ταβέρνες, καμπαρέ, νάιτ κλαμπ, μπουάτ, χορευτικά κέντρα),
3. Εστιατόρια, ταβέρνες και ψαροταβέρνες με ή χωρίς ζωντανή μουσική,
4. Οινομαγειρεία ή οινεστιατόρια,
5. Πιτσαρίες, ψητοπωλεία, οβελιστήρια (σουβλατζίδικα),
6. Μεζεδοπωλεία, ουζερί, τσιπουράδικα, ζυθοπωλεία και σνακ μπαρ

7. Δαπάνες σε μεσίτες για την ενοικίαση ή την αγοραπωλησία ακινήτων
8. Ωδεία
9. Σχολές χορού, ρυθμικής και μπαλέτου
10. Σχολές πολεμικών τεχνών, πάλης και παρόμοιων αθλημάτων γυμναστήρια
11. Κολυμβητήρια
12. Ινστιτούτα ή κέντρα αδυνατίσματος και αισθητικής
13. Κομμωτήρια
14. Διαιτολόγοι
15. Διατροφολόγοι
16. Ομοιοπαθητικοί
17. Λογοθεραπευτές
18. Μασέρ
19. Επισκευή και συντήρηση συσκευών κλιματισμού
20. Υδραυλικοί
21. Ηλεκτρολόγοι
22. Ελαιοχρωματιστές και επαγγελματίες που ασχολούνται με την επισκευή και συντήρηση οικοδομών
23. Αποδείξεις από φαστ φουντ
24. Σούπερμάρκετ
25. Εμπορικά καταστήματα
26. Αποδείξεις τσιγάρων
27. Καταστήματα τροφίμων-ποτών
28. Αποδείξεις σε πλοία

3.2.2 Ποιες αποδηξεις δεν λαμβανονται υπόψη

α) Τα εισιτήρια

β) Οι λογαριασμοί (νερό, τηλεπικοινωνίες, ΔΕΗ)

γ) Οι δαπάνες τεκμηρίων, όπως : Αγορά αυτοκινήτων, μοτοσικλετών κλπ, αγορές αγαθών αξίας άνω των 10.000 ευρώ, αποπληρωμή δανείων, δίδακτρα ιδιωτικών σχολείων, φροντιστήρια, οι δωρεές χρηματικών ποσών και οι δαπάνες σε τόκους στεγαστικών δανείων

δ) Οι δαπάνες που εξασφαλίζουν φορολογική έκπτωση και συμπεριλαμβάνονται σε ξεχωριστό πεδίο της δήλωσης. Αυτές είναι:

- ♦ οι αποδείξεις σε γιατρούς και δικηγόρους
- ♦ όλες οι ιατρικές δαπάνες σε νοσοκομεία (με εξαίρεση τις δαπάνες για τα φάρμακα)
- ♦ οι εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία
- ♦ ενοίκια κύριας κατοικίας αλλά και τα ενοίκια των παιδιών που σπουδάζουν
- ♦ οι δωρεές χρηματικών ποσών και οι δαπάνες σε τόκους στεγαστικών δανείων
- ♦ ασφάλιστρα ζωής ή θανάτου, πυρκαγιάς, αυτοκινήτου

3.2.3. Ποιοι δεν χρειάζεται να μαζέψουν αποδείξεις

• Οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό καθώς και αυτοί του υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, της Μόνιμης Αντιπροσωπείας στις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες και των στρατιωτικών, που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και των υπαλλήλων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών, των υπαλλήλων του Εθνικού Οργανισμού Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και των υπαλλήλων της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, που υπηρετούν στα οικεία αντιπροσωπευτικά γραφεία τους στις Βρυξέλλες.

- Όσοι μένουν σε οίκο ευγηρίας
- Οι φυλακισμένοι
- Οι κάτοικοι μελών της Ε.Ε. που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του 90% του συνολικού τους

Για ρισμένες κατηγορίες φορολογούμενων, το αφορολόγητο δεν ισχύει. Πρόκειται για όσους το έχουν χάσει επειδή υπέπεσαν σε παραβάσεις του ΚΒΣ και κατά συνέπεια σε αυτούς δεν θα ζητηθούν αποδείξεις. Πρόκειται για όσους

- 1) Έχουν εντοπιστεί να μην εκδίδουν στοιχεία του ΚΒΣ (όπως αποδείξεις)
- 2) δεν έχουν συμπληρώσει τα πρόσθετα βιβλία για κάποια φορολογικά στοιχεία που έκοψαν
- 3) Έχουν κρύψει συναλλαγές πάνω από 1200 ευρώ, έχουν εκδόσει πλαστά και εικονικά ή έχουν λάβει εικονικά στοιχεία

Όλοι οι παραπάνω θα πληρώσουν φόρο 10% για το ποσό του αφορολόγητου μέχρι τις 12.000 ευρώ. Για αυτό τους λόγους άλλωστε τους ζητείται στο νέο έντυπο φορολογίας εισοδήματος να συμπληρώσουν τους σχετικούς κωδικούς (021-022) που αναφέρονται στις παραπάνω παραβάσεις.

3.3. ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Με ένα νέο «αξιόπιστο» εργαλείο το «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα των Ελεγκτικών Υπηρεσιών» («Elenxis») μέσω του οποίου θα διενεργούνται οι φορολογικοί έλεγχοι εξοπλίζονται οι υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Με τον τρόπο αυτό το κράτος εισάγει ενιαία τεχνολογική υποδομή για τη διενέργεια ελέγχων, διαθέσιμη σε όλες τις ελεγκτικές υπηρεσίες της χώρας (και ειδικότερα τις εφορίες, τα τελωνεία, την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων – ΥΠΕΕ, καθώς και την Οικονομική Επιθεώρηση). Ο τεχνολογικός εξοπλισμός περιλαμβάνει 5.100 υπολογιστές και συγκεκριμένα με 3.300 προσωπικούς Η/Υ και 1.800 φορητούς Η/Υ (laptops), διανεμημένες σε 337 ελεγκτικές υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Στόχος του συστήματος είναι να εντοπίζονται ευκολότερα όσοι χρησιμοποιούν στις συναλλαγές τους πλαστά και εικονικά τιμολόγια ή εμπλέκονται σε υποθέσεις φοροδιαφυγής. Παράλληλα, για κάθε ελεγχόμενο θα δημιουργείται ηλεκτρονικός φάκελος, ενώ οι ελεγκτές μπορούν να ελέγχουν επιτόπια πλέον τις επιχειρήσεις με ένα laptop ανά χείρας, μέσω του οποίου θα συνδέονται ασύρματα με την κεντρική μονάδα του Taxis, αντλώντας πληροφορίες για το προφίλ της ελεγχόμενης εταιρείας. Σε αυτές περιλαμβάνονται κυρίως μεγάλες επιστροφές ΦΠΑ, παρουσίαση φορολογικών παραβάσεων, λήψη πλαστών και εικονικών τιμολογίων, επιδοτήσεις, οικονομικά αποτελέσματα (ακαθάριστα έσοδα, δαπάνες, κέρδη κ.λπ.), απόδοση φόρου μισθωτών υπηρεσιών, αυξήσεις κεφαλαίου κ.λπ. Κατόπιν, τα φορολογικά δεδομένα που θα καταχωρεί στον φορητό υπολογιστή ο ελεγκτής θα στέλνονται στο Taxis για περαιτέρω επεξεργασία και διασταυρώσεις.

Όταν θα διαπιστώνεται φορολογική παράβαση, άμεσα θα εκτυπώνεται σημείωμα με το πρόστιμο της Εφορίας.

Το νέο σύστημα θα επισπεύσει τις ελεγκτικές διαδικασίες και την επιβολή των προστίμων στους φοροπαραβάτες, αφού «ο φορολογικός έλεγχος θα ολοκληρώνεται μέσα σε 24 ώρες».

Κατά τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου ο ελεγκτής θα μπορεί να διενεργεί πρόσθετες ελεγκτικές επαληθεύσεις, οι οποίες απαιτούνται να γίνουν, προκειμένου να διαμορφωθεί ακριβής εικόνα της οικονομικής διαχείρισης της ελεγχόμενης επιχείρησης και να εντοπιστούν ενδεχόμενες φορολογικές παραβάσεις και ειδικότερα

για τυχόν περιπτώσεις κατά τις οποίες η επιχείρηση:

- Βρίσκεται στο ηλεκτρονικό αρχείο επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων που έχουν εμπλακεί σε υποθέσεις φοροδιαφυγής ή είναι εκδότες ή χρήστες πλαστών και εικονικών τιμολογίων ή αφερέγγυοι.
- Έχει διαπράξει στο παρελθόν φορολογικές παραβάσεις.
- Έχει κατασχεμένα βιβλία και στοιχεία.
- Δεν έχει υποβάλλει συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών - προμηθευτών.
- Αναφέρεται στις συγκεντρωτικές καταστάσεις λάθος ή καθόλου ΑΦΜ.
- Βρίσκεται στη λίστα των επιχειρήσεων που έχουν δηλώσει απώλεια βιβλίων ή στοιχείων.

Κατά τη σχεδίαση των ελέγχων, όπως ευελπιστεί το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, θα είναι δυνατή η επεξεργασία των κατάλληλων πληροφοριών με σκοπό την ανάλυση του κινδύνου – όπως αυτός προσδιορίζεται από την ανάγκη της κάθε ελεγκτικής υπηρεσίας- και απώτερο στόχο την ανάδειξη των υποθέσεων με τον υψηλότερο βαθμό «επικινδυνότητας» για φοροδιαφυγή.

Το αρμόδιο υπουργείο ελπίζει ότι το Elenxis θα αναβαθμίσει ριζικά την επιχειρησιακή ικανότητα των ελεγκτικών υπηρεσιών, συμβάλλοντας καθοριστικά στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας των ελέγχων.

Ακόμη, προσδοκάται ότι θα ενταθεί η προσπάθεια για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και της φορολογικής απάτης, καθώς και η διεύρυνση της φορολογικής βάσης.

Επίσης, χάρη στη συμβολή του συστήματος «Elenxis» θεωρείται δυνατή η δημιουργία μιας «ενημερωμένης» και «αξιόπιστης μαύρης λίστας», ώστε στην πολιτική κατά της φοροδιαφυγής να γίνεται η καταγραφή των «ύποπτων» κλάδων και προσώπων.

Με τα νέα εργαλεία που σκοπεύει να ενεργοποιήσει το υπουργείο Οικονομικών, στο πλαίσιο της μάχης που δίνει για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, περιλαμβάνονται και ευμεγέθεις κατάλογοι με κατηγορίες φορολογουμένων που θα πρέπει να «προσεχθούν» ιδιαιτέρως. Ειδικότερα, στα προαναφερθέντα αυτά εργαλεία εντάσσεται και η κατάρτιση καταλόγων κατηγοριοποίησης δύο ομάδων φορολογουμένων:

- Πρώτον, των «ύποπτων» κλάδων για φοροδιαφυγή και
- Δεύτερον, των «σεσημασμένων» φοροφυγάδων.

Βέβαια, μαζί με αυτές τις λίστες θα καταρτιστούν και ειδικοί δείκτες, με βάση τους οποίους θα γίνει και κατηγοριοποίηση των φορολογουμένων ανάλογα με την πιθανότητα φοροδιαφυγής. Έτσι, με βάση αυτά τα δεδομένα, θα σχεδιάζονται και θα διενεργούνται διαφορετικής συχνότητας και στοχοθέτησης φορολογικοί έλεγχοι.

Πολύτιμο «κλειδί» στη σύνταξη αυτών των καταστάσεων αναμένεται να αποτελέσει το σύστημα «ELENXIS», μέσω του οποίου θα καλύπτεται πλήρως ο ελεγκτικός κύκλος, δηλαδή:

- Η σχεδίαση στοχευμένων ελέγχων
- Η αποτελεσματική διαχείριση των ελέγχων και
- Η αποτίμηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων αυτών.

Ακριβώς η τρίτη αυτή φάση θα δίνει τη δυνατότητα μαζί με τα στοιχεία που διαθέτουν η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠΕΕ), αλλά και γενικότερα οι ελεγκτικές υπηρεσίες του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, να σκιαγραφηθεί με πλήθος επιμέρους παραμέτρων (κλάδοι, περιφέρειες, εποχικότητα, στατιστικά στοιχεία, κ.λπ.) όλο το φάσμα των φορολογικών παραβάσεων που διαπιστώνονται και να προσδιορισθεί επακριβέστερα η φοροδιαφυγή.

Πρακτικά αυτό σημαίνει πως διευρύνεται στις πρακτικές των ελέγχων η θεωρία των «συνήθων υπόπτων», καθώς στο ηλεκτρονικό αρχείο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, όπου είναι καταχωρισμένοι οι φορολογούμενοι που εντοπίστηκαν να έχουν υποπέσει σε παραβάσεις (όπως π.χ. όσοι δεν έχουν υποβάλει συγκεντρωτικές καταστάσεις ήδη από το 2003, κ.λπ.), θα προστεθούν πολύ περισσότερα στοιχεία. Η κατηγοριοποίηση των «υπόπτων» θα είναι εφικτή, δεδομένου ότι το «ELENXIS» αναμένεται να αναβαθμίσει ριζικά την επιχειρησιακή ικανότητα των ελεγκτικών υπηρεσιών, συμβάλλοντας καθοριστικά στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας των ελέγχων.

Ποιοι θα ελεγχθούν

Σχετική εγκύκλιο με την οποία διευκρινίζεται ο ακριβής τρόπος εφαρμογής της διάταξης αυτής εξέδωσε και απέστειλε πρόσφατα σε όλες τις εφορίες της χώρας ο υφυπουργός Οικονομικών Δημ. Κουσελάς. Από την εγκύκλιο προκύπτει ότι το βάρος της απόδειξης ότι τα ποσά κατά τα οποία επαυξήθηκε η αξία της περιουσίας ή το ύψος των καταθέσεων προήλθαν από εισοδήματα φορολογηθέντα ή νομίμως απαλλαγέντα το έχει πλέον ο ίδιος ο ελεγχόμενος και όχι η ελέγχουσα φορολογική αρχή.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εξειδικεύεται σε ποιες ακριβώς περιπτώσεις ελέγχων θα εφαρμοστεί η συγκεκριμένη διάταξη. Διευκρινίζεται, συγκεκριμένα, ότι την τριετία 2011-2013 θα διενεργηθούν από το ΣΔΟΕ 1.500 έλεγχοι (500 έλεγχοι ανά έτος) σε γιατρούς, δικηγόρους, λογιστές, καλλιτέχνες και άλλους ελεύθερους επαγγελματίες, οι οποίοι, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο αρχείο της υπηρεσίας, έχουν υποπέσει σε παραβάσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (δεν έχουν εκδώσει ή έχουν εκδώσει ανακριβώς αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, έχουν καταχωρίσει στα βιβλία τους δαπάνες που δεν καλύπτονται από αντίστοιχα τιμολόγια, έχουν λάβει εικονικά φορολογικά στοιχεία κ.λπ.).

Οι έλεγχοι σ' αυτές τις κατηγορίες φορολογουμένων αποσκοπούν στο να διακριβωθεί, για κάθε χρήση, εάν έχουν φορολογηθεί τα πραγματικά εισοδήματα. Τα φορολογηθέντα εισοδήματα των συγκεκριμένων ελευθέρων επαγγελματιών θα συγκριθούν με το σύνολο της αποκτηθείσας κινητής και ακίνητης περιουσίας τους. Επίσης θα ελεγχθεί η κίνηση των τραπεζικών λογαριασμών τους και θα συγκριθεί με τα δηλωθέντα εισοδήματά τους. Εφόσον εντοπιστούν στους τραπεζικούς λογαριασμούς καταθέσεις χρηματικών ποσών που έχουν προσαυξήσει τις περιουσίες των ελεγχόμενων και διαπιστωθεί ότι τα ποσά που κατατέθηκαν δεν προέρχονται από εισοδήματα ή έσοδα που έχουν φορολογηθεί ή απαλλαγεί νομίμως από τη φορολογία, τα μη δικαιολογημένα αυτά ποσά θα φορολογηθούν ως εισοδήματα από υπηρεσίες ελευθέρων επαγγελματιών με βάση τη φορολογική κλίμακα, δηλαδή με συντελεστές κλιμακούμενους από 18% έως 45%.

Οι ίδιοι οι ελεγχόμενοι θα πρέπει να βρουν και να προσκομίσουν στους ελεγκτές του ΣΔΟΕ στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι τα ποσά που εντοπίστηκαν στους λογαριασμούς τους έχουν φορολογηθεί ή απαλλαγεί νομίμως από τη φορολογία. Αν δεν καταφέρουν τα καλύψουν τα ποσά αυτά με νόμιμα δικαιολογητικά θα πληρώσουν τους υπέρογκους φόρους εισοδήματος που προβλέπει η νέα διάταξη.

3.4. Νέα φορολογικά μετρα

Μειώνεται το αφορολόγητο στα 6.000 ως 8.000 ευρώ, δημιουργείται ενιαίος συντελεστής ΦΠΑ, απαιτούνται περισσότερες αποδείξεις για τη μείωση φόρου. Αυξάνεται η παρακράτηση φόρου αναδρομικά.

"H" Online 23/5 08:07

Ρεπορτάζ Κώστας Τσαχάκης – Μαρία Βουργάνα

Νέες φορο – βόμβες πυροδοτεί η κυβέρνηση για την αύξηση των εσόδων

καταφέροντας νέο πλήγμα στα εισοδήματα μισθωτών και συνταξιούχων.

Στο πακέτο μέτρων που έχει ετοιμάσει το οικονομικό επιτελείο σύμφωνα με πληροφορίες περιλαμβάνονται μείωση αφορολογήτου ορίου από τις 12.000 ευρώ στις 6.000 ή 8.000 ευρώ, επιβολή ενιαίου συντελεστή ΦΠΑ 18% ή 19% , πιο αυστηρό πλαίσιο για το μέτρο των αποδείξεων ώστε να χρειάζονται περισσότερες προκειμένου να προκύψει επιστροφή φόρου , νέα έκτακτη εισφορά σε έχοντες υψηλά εισοδήματα και κατέχοντες μεγάλη ακίνητη περιουσίας , αύξηση της τιμής του πετρελαίου θέρμανσης μέσω της εξίσωσης των φόρων στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης, και περικοπές φοροαπαλλαγών για ιατρικά έξοδα και τόκους στεγαστικών δανείων πρώτης κατοικίας.

Οι νέες ρυθμίσεις από τις οποίες αναμένεται αύξηση των εσόδων άνω των 2 δις ευρώ σε ετήσια βάση αναμένεται να ενταχθούν στην δέσμη μέτρων ύψους 6 δις ευρώ για το τρέχον έτος. Το οικονομικό επιτελείο έχει λάβει το “πράσινο φως” από την τρόικα και απομένει η έγκριση τους από το υπουργικό συμβούλιο το οποίο συνεδριάζει σήμερα. Στο υπουργικό εξετάζεται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο 2011 – 2015 ύψους 26 δις ευρώ (δεν αποκλείεται ο πήχης να ανέβει κι άλλο) και το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων.

Πιο αναλυτικά κατά τις ίδιες πληροφορίες το υπουργείο Οικονομικών προκρίνει τα ακόλουθα μέτρα:

-Αλλαγή του μέτρου των αποδείξεων καθώς διαπιστώνεται ότι οι φορολογούμενοι υπερκαλύπτουν το όριο και απολαμβάνουν μεγάλες επιστροφές φόρου.

Έτσι φορολογούμενοι με εισοδήματα (πραγματικό ή τεκμαρτό) άνω των 6.000 ευρώ για να εξασφαλίσουν το αφορολόγητο όριο θα πρέπει να συγκεντρώσουν αποδείξεις ίσες με το 30% του εισοδήματος. Για παράδειγμα φορολογούμενος με εισόδημα 30.000 ευρώ για να κατοχυρώσει το αφορολόγητο όριο θα πρέπει να συγκεντρώσει αποδείξεις αξίας 9.000 ευρώ ενώ σήμερα απαιτούνται 6.600 ευρώ καθώς ο υπολογισμός των απαιτούμενων αποδείξεων γίνεται κλιμακωτά. Συγκεκριμένα για εισόδημα από 6.001 έως 12.000 ευρώ απαιτείται η προσκόμιση αποδείξεων ίσων με το 10% του εισοδήματος. Για εισόδημα πάνω από 12.000 ευρώ για το τμήμα του εισοδήματος μέχρι 12.000 ευρώ προσκομίζετε το 10% σε αποδείξεις και για το επιπλέον εισόδημα το 30% σε αποδείξεις.

Επιπλέον αποδείξεις από επαγγελματικές ομάδες με... ροπή στη φοροδιαφυγή (υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι, συνεργεία αυτοκινήτων κλπ) θα μετράνε διπλά για το χτίσιμο του αφορολογήτου ορίου. Για παράδειγμα μια απόδειξη 100 ευρώ θα μετράει

για 200 ευρώ.

-Επιβολή έκτακτης εισφοράς σε έχοντες και κατέχοντες. Φορολογούμενοι με υψηλά εισοδήματα ή μεγάλη ακίνητη περιουσία ή και τα δυο μαζί θα κληθούν να πληρώσουν νέα έκτακτη εισφορά. Το ύψος της έκτακτης εισφοράς θα κυμαίνεται ανάλογα με το εισόδημα που δηλώνει ο φορολογούμενος ή την ακίνητη περιουσία του.

-Εξίσωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης από τον Οκτώβριο.

- «Ψαλίδισμα» και κατάργηση φοροαπαλλαγών με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. Ειδικότερα, για τις δαπάνες που αφορούν ιατρικά έξοδα και τόκους στεγαστικών δανείων απόκτησης πρώτης κατοικίας για δάνεια που έχουν συναφθεί μέχρι 31/12/2002 προτείνεται να μην εκπίπτουν από το εισόδημα αλλά από το φόρο.

Νέος ενιαίος συντελεστής ΦΠΑ 18% η 19% έρχεται το 2012 για όλα σχεδόν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, μέτρο που ζητάει η αγορά η οποία πλήττεται από την ύφεση. Στο υπουργείο έχουν αρχίσει να το συζητούν καθώς από τη μια θα αποφευχθούν μαζικές μετατάξεις αγαθών από το χαμηλό συντελεστή ΦΠΑ 13% στον υψηλό 23% και από την άλλη θα υπάρξει μια ανάσα στην αγορά. Σε περίπτωση υιοθέτησης του μέτρου αυτού, θα αυξηθεί ο ΦΠΑ από το 13% στο 18% ή 19% για όλα τα είδη διατροφής, τους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, ύδρευσης και φυσικού αερίου, τα εισιτήρια των μέσων μαζικής μεταφοράς και τα κόμιστρα των ταξί. Παράλληλα όμως θα μειωθεί από το 23% στο 18% ή 19% ο συντελεστής ΦΠΑ που επιβαρύνει τις πωλήσεις ακινήτων, ΙΧ αυτοκινήτων, τα καύσιμα, τις πωλήσεις ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, επίπλων, ειδών οικιακού εξοπλισμού, ειδών ένδυσης και υπόδησης καθώς και πλήθος άλλων προϊόντων. Σύμφωνα με την πρόταση θα διατηρηθεί ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ 6,5% αλλά για περιορισμένο αριθμό αγαθών και υπηρεσιών.

Παρελθόν αναμένεται να αποτελέσει το αφορολόγητο όριο των 12.000 ευρώ γεγονός που θα επηρεάσει άμεσα τα εισοδήματα των μισθωτών και συνταξιούχων λόγω αυξημένης παρακράτησης.

Ειδικότερα το υπουργείο Οικονομικών προσανατολίζεται σε μείωση του αφορολόγητου ορίου εισοδήματος από τις 12.000 ευρώ που είναι σήμερα στα επίπεδα των 6.000 ή 8.000 ευρώ. Θα πρέπει να σημειωθεί πως το ποσό των 8.000 ευρώ, είναι λίγο υψηλότερο από το μέσο όρο της Ε.Ε. Το σχέδιο που εξετάζεται προβλέπει την επιβολή φορολογικού συντελεστή 10% για το ύψος του εισοδήματος πάνω από το νέο

αφορολόγητο όριο (6.000 ή 8.000 ευρώ) και μέχρι τις 12.000 ευρώ. Σύμφωνα με τις έως τώρα πληροφορίες τα επόμενα φορολογικά κλίμακα θα διατηρηθούν ως έχουν. Η νέα φορολογική κλίμακα θα ισχύσει αναδρομικά για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 2011 και μετά. Όμως μια πρώτη γεύση των φοροεπιβαρύνσεων θα πάρουν οι μισθωτοί και συνταξιούχοι πιθανότατα από την 1η Ιουλίου 2011 με την αυξημένη παρακράτηση φόρου. Ο φόρος που θα παρακρατείται κάθε μήνα στους μισθούς και τις συντάξεις θα υπολογίζεται με την νέα κλίμακα και το μειωμένο αφορολόγητο όριο. Για τους μισθωτούς και συνταξιούχους, οι οποίοι έχουν ήδη υποστεί σημαντικές περικοπές στις αποδοχές τους, θα προκύψουν μεγαλύτερες κρατήσεις φόρου και επομένως ακόμη μικρότερο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτοί που θα θιγούν περισσότερο είναι μισθωτοί και συνταξιούχοι με χαμηλά εισοδήματα της τάξης των 10.000 – 12.000 ευρώ ετησίως οι οποίοι σήμερα είναι αφορολόγητοι. Σε περίπτωση που υιοθετηθεί η πρόταση για την μείωση του αφορολόγητου ορίου και την εφαρμογή νέας φορολογικής κλίμακας οι φοροεπιβαρύνσεις για τους χαμηλόμισθους φθάνουν μέχρι και τα 600 ευρώ. Στο τραπέζι των συζητήσεων έπεσε και η πρόταση για κατάργηση του αφορολόγητου ορίου για επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες αλλά θεωρείται ότι θα υπάρξουν νομικά κωλύματα.

Τα κυριότερα νέα φορολογικά μέτρα

Όσοι χρωστούν ληξιπρόθεσμα χρέη στο Δημόσιο θα χάνουν τις φοροαπαλλαγές που δικαιούνται.

Αίρεται το απόρρητο των τηλεπικοινωνιών για φοροφυγάδες. Θα παρακολουθούνται κινητά, σταθερά και Ιντερνετ.

Με αντικειμενικά κριτήρια θα προσδιορίζεται ο ΦΠΑ χιλιάδων επιχειρήσεων

Το ισχύον σήμερα σύστημα αντικειμενικών αξιών θα αντικατασταθεί με ένα άλλο σύστημα που θα προσδιορίζει τις φορολογητέες αξίες των ακινήτων πολύ κοντά στα επίπεδα των εμπορικών τιμών.

Αυξάνονται τα τεκμήρια διαβίωσης για κατοικίες, Ι.Χ. αυτοκίνητα, σκάφη αναψυχής, πισίνες, αεροσκάφη, κόστος πληρωμής διδάκτρων και υπηρετικού προσωπικού.⁴

Θα φορολογούνται με συντελεστή φόρου έως και 45% οι καταθέσεις και τα

4

περιουσιακά στοιχεία δικηγόρων, γιατρών, τραγουδιστών, καλλιτεχνών, λογιστών και άλλων κατηγοριών ελευθέρων επαγγελματιών, εφόσον δεν δικαιολογούνται από φορολογηθέντα εισοδήματα ή έσοδα παρελθόντων ετών.

Όπως προκύπτει από τις δράσεις και τους στόχους που έχουν συμπεριληφθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής:

1. Σχεδιάζεται η προώθηση νομοθετικής ρύθμισης με την οποία θα προβλέπεται ότι οι φορολογούμενοι με ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο θα χάνουν τις φορολογικές απαλλαγές και ελαφρύνσεις που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία (π.χ. εκπτώσεις φόρου στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, δικαίωμα απαλλαγής της απόκτησης πρώτης κατοικίας από τη φορολογία μεταβίβασης κ.λπ.). Παρόμοια διάταξη εφαρμόζεται ήδη στην Πορτογαλία. Έτσι όπως έχει διατυπώσει το υπουργείο Οικονομικών τη σχετική πρόταση στο Επιχειρησιακό Σχέδιο αφήνει να εννοηθεί ότι ακόμη και για οφειλές μικροποσών προς το Δημόσιο οι φορολογούμενοι θα χάνουν δικαιώματα σημαντικά, όπως είναι οι εκπτώσεις των δαπανών για ενοίκια, δίδακτρα, νοσήλια, ασφάλιστρα ζωής και τόκους στεγαστικών δανείων από το φόρο, τα αφορολόγητα όρια εισοδήματος, τα πρόσθετα αφορολόγητα ποσά για τα προστατευόμενα τέκνα, η μη φορολόγηση της απόκτησης πρώτης κατοικίας, η φορολογική απαλλαγή των περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται με γονικές παροχές ή κληρονομίες από συγγενείς πρώτου βαθμού κ.λπ.

2. Τα ποσά των «αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης», δηλαδή των νέων τεκμηρίων για κατοικίες, Ι.Χ., σκάφη, πισίνες, αεροσκάφη κ.λπ., με βάση τα οποία η εφορία προσδιορίζει τεκμαρτώς τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων, θα αυξηθούν σημαντικά τα έτη 2012 και 2013, όπως προκύπτει από τους εισπρακτικούς στόχους που έχουν τεθεί. Συγκεκριμένα, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα προβλέπει ότι τόσο το 2012 όσο και το 2013 θα εισπραχθούν επιπλέον έσοδα 700 εκατ. ευρώ από την εφαρμογή του συστήματος των «αντικειμενικών δαπανών διαβίωσης».

3. Θα εφαρμοστούν αντικειμενικές μέθοδοι για τον προσδιορισμό του οφειλόμενου ΦΠΑ στις περιπτώσεις επιχειρηματιών και ελευθέρων επαγγελματιών που εκδίδουν αποδείξεις με στοιχεία ανακριβή. Με τις μεθόδους αυτές σχεδιάζεται, συγκεκριμένα, να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της αναγραφής ποσών χαμηλότερων των πραγματικών στις αποδείξεις. Αν και δεν διευκρινίζεται ποιες ακριβώς θα είναι αυτές οι «αντικειμενικές μέθοδοι», επισημαίνεται ότι: «Οι τεχνικές θα είναι από αυτές που χρησιμοποιούνται από τις φορολογικές διοικήσεις άλλων κρατών, θα παρακολουθούνται και θα εποπτεύονται σε κεντρικό επίπεδο για να μην υπάρξει η

δυνατότητα οποιασδήποτε παρενέργειας. Δίνουν τη δυνατότητα υπολογισμού με ακρίβεια των εκροών του ΦΠΑ και αποτελούν το απόλυτο φάρμακο στην πιο ύπουλη μορφή απόκρυψης ΦΠΑ»

4. Θα εφαρμοστούν τεχνικές έμμεσου προσδιορισμού των φορολογικών υποχρεώσεων των επιχειρήσεων, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων υπολογισμού του φορολογητέου εισοδήματος. Οι τεχνικές θα βασιστούν σε μεθόδους οι οποίες θα αποτυπώνουν τη ρευστότητα κάθε ελεγχόμενου, τις τραπεζικές του καταθέσεις και τις δαπάνες του σε μετρητά, την «καθαρή θέση» του, το κόστος και θα προσδιορίζουν το εισόδημά του με βάση συγκεκριμένες αναλογίες! Με τις μεθόδους αυτές θα προσδιοριστούν οι φορολογικές υποχρεώσεις για το 2% των επιχειρήσεων το 2011, για το 10% των επιχειρήσεων το 2012 και για το 20% των επιχειρήσεων το 2013.

5. Θα θεσμοθετηθεί νομοθετική διάταξη με την οποία θα παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης της νεοσυσταθείσας Οικονομικής Αστυνομίας σε πληροφορίες και στοιχεία που είναι χρήσιμα για την άσκηση του έργου της, μη υποκείμενα στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί φορολογικού απορρήτου.

6. Στα αδικήματα για τα οποία επιτρέπεται η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών θα ενταχθούν και τα αδικήματα φορολογικού ενδιαφέροντος που διαπράττονται μέσω Διαδικτύου. Σήμερα, στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι χρήστες - δράστες διαπράττουν μέσω Διαδικτύου αδικήματα φορολογικού ενδιαφέροντος, τα ηλεκτρονικά ίχνη καθώς και τα στοιχεία ταυτότητας καλύπτονται από τις διατάξεις του νόμου περί απορρήτου των επικοινωνιών, καθιστώντας έτσι την περαιτέρω διερεύνηση ανέφικτη. Προτείνεται λοιπόν η τροποποίηση του Νόμου 2225/94 μέσω του οποίου προβλέπονται οι περιπτώσεις στις οποίες αίρεται το απόρρητο των επικοινωνιών, με παράγραφο που θα ορίζει ρητά ότι σε περιπτώσεις φοροδιαφυγής θα αίρεται το απόρρητο αυτό, τηρουμένων των δικονομικών διαδικασιών που προβλέπονται για την άρση του απορρήτου. Συνεπώς, με την εφαρμογή της ρύθμισης για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών των φοροφυγάδων, η Οικονομική Αστυνομία θα μπορεί να παρακολουθεί τις συνδιαλέξεις των φοροπαραβατών μέσω κινητών ή σταθερών τηλεφώνων καθώς και τις ανταλλαγές μηνυμάτων που πραγματοποιούν αυτοί μέσω Διαδικτύου και συγκεκριμένα μέσω e-mail.

7. Θα ελεγχθούν χιλιάδες επιχειρήσεις που περαίωσαν τις ανέλεγκτες υποθέσεις των ετών 2000-2009 με βάση την τελευταία ρύθμιση αλλά δεν υπέβαλαν περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ για μία ή περισσότερες από τις χρήσεις που περαίωσαν.

8. Θα ελεγχθούν περιπτώσεις φορολογουμένων που υπέβαλαν ηλεκτρονικά τις

δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και ανέγραψαν μεγάλα ποσά στον κωδικό που αφορά στην «ανάωση κεφαλαίου παλαιότερων ετών», προκειμένου να καλύψουν και να νομιμοποιήσουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων μεγάλης αξίας.

9. Θα γίνουν επανέλεγχοι σε φορολογικές υποθέσεις μεγάλων επιχειρήσεων για να διαπιστωθεί εάν τα ποσά των προβλέψεων των φορολογικών υποχρεώσεων που αναγράφηκαν στους ισολογισμούς έχουν καταλογιστεί από τους αρχικούς φορολογικούς ελέγχους και έχουν αποδοθεί στο Δημόσιο.

10. Θα τεθεί σε εφαρμογή τον Ιούνιο η ήδη ψηφισθείσα ρύθμιση που προβλέπει τη δημοσιοποίηση των ονομάτων των φορολογουμένων που οφείλουν στο Δημόσιο ληξιπρόθεσμα χρέη άνω των 150.000 ευρώ για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους.

Τον Ιούνιο θα εισαχθεί στις συναλλαγές των Ελλήνων πολιτών η φορολογική κάρτα. Μέσω αυτής της κάρτας θα είναι δυνατή η αυτόματη ηλεκτρονική καταγραφή των αποδείξεων δαπανών κάθε φορολογούμενου-κατόχου, ώστε να μην απαιτείται πλέον απ' αυτόν να μαζεύει και να καταμετρά τις χάρτινες αποδείξεις που χρειάζεται για να κατοχυρώσει το αφορολόγητο όριο των 12.000 ευρώ. Η φορολογική κάρτα επρόκειτο να εισαχθεί στις συναλλαγές από τον Απρίλιο, αργότερα η εισαγωγή της μετατέθηκε για τον Μάιο και τώρα πλέον μετατίθεται ξανά για το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Η χρήση της κάρτας θα είναι προαιρετική. Θα αποτελεί ένα εναλλακτικό μέσο συλλογής των στοιχείων των αποδείξεων που θα έχουν εκδοθεί για έναν πολίτη. Στόχος είναι η κεντρική καταγραφή των βασικών στοιχείων μιας απόδειξης (ΑΦΜ επιχείρησης, ημερομηνία και ποσό) σε μια προσωπική μερίδα αποδείξεων πολίτη, έτσι ώστε ο πολίτης να απαλλαγεί σε σημαντικό βαθμό από τη φροντίδα καταχώρισης και διατήρησης των αποδείξεων αυτών.

Σχετικά με τις κατοικίες:

1) Οι υπολογισμοί που αφορούν την κύρια κατοικία έχουν ως εξής:

Αντικειμενική δαπάνη κύριων χώρων

Επιφάνεια σε τ.μ.	Δαπάνη ανά τ.μ.	Σύνολο
Αντικειμενικής δαπάνης		
Έως 80 τμ	80	X
2.400,00		30,00 =

Από 81 έως 100 τμ 20 X 50,00 =
1.000,00

3.400,00

Αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων

Επιφάνεια σε τ.μ.	Δαπάνη ανά τ.μ.	Σύνολο
Αντικειμενικής δαπάνης		
30,00 ανά τμ 10 X	30,00 =	300,00
		3.700,00

Επειδή η κατοικία βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης 5.100,00 το τ.μ., θα έχουμε προσαύξηση της αντικειμενικής δαπάνης κατά 70%. Δηλαδή: $3.700,00 + (3.700,00 \times 70\%) = 3.700,00 + 2.590,00 = 6.290,00$. Άρα η συνολική αντικειμενική δαπάνη του ακινήτου αυτού που βαρύνει τον υπόχρεο ανέρχεται στο ποσό των 6.290,00 €.

2) Οι υπολογισμοί που αφορούν την πρώτη δευτερεύουσα κατοικία έχουν ως εξής:

Αντικειμενική δαπάνη κύριων χώρων

Επιφάνεια σε τ.μ.	Δαπάνη ανά τ.μ.	Σύνολο
Αντικειμενικής δαπάνης		
Έως 80 τμ 80 X	30,00 =	2.400,00
Από 81 έως 105 τμ 25 X	50,00 =	1.250,00
		3.650,00

Αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων

Επιφάνεια σε τ.μ.	Δαπάνη ανά τ.μ.	Σύνολο
Αντικειμενικής δαπάνης		
30,00 ανά τμ 35 X	30,00 =	1.050,00
		4.700,00

Επειδή πρόκειται για δευτερεύουσα κατοικία θα υπολογιστεί το ήμισυ της ανωτέρω αντικειμενικής δαπάνης, ήτοι $4.700,00 \times 50\% = 2.350,00$ €. Άρα η συνολική

αντικειμενική δαπάνη της πρώτης δευτερεύουσας κατοικίας που βαρύνει τον υπόχρεο, ανέρχεται στο ποσό των 2.350,00 €.

3) Οι υπολογισμοί που αφορούν τη δεύτερη δευτερεύουσα κατοικία έχουν ως εξής:

Αντικειμενική δαπάνη κύριων χώρων

	Επιφάνεια σε τ.μ.		Δαπάνη ανά τ.μ.		Σύνολο Αντικειμενικής δαπάνης
Έως 80 τμ	80	X	30,00	=	2.400,00
Από 81 έως 100 τμ	20	X	50,00	=	1.000,00
					3.400,00

Αντικειμενική δαπάνη βοηθητικών χώρων

	Επιφάνεια σε τ.μ.		Δαπάνη ανά τ.μ.		Σύνολο Αντικειμενικής δαπάνης
30,00 ανά τμ	20	X	30,00	=	600,00
					4.000,00

Επειδή πρόκειται για μονοκατοικία που βρίσκεται σε περιοχή με τιμή ζώνης 3.100,00, θα έχουμε προσαύξηση κατά 40% (λόγω τιμής ζώνης) και στη συνέχεια προσαύξηση κατά 20% (επειδή πρόκειται για μονοκατοικία).

Συνεπώς έχουμε: $4.000,00 + (4.000,00 \times 40\%) = 4.000,00 + 1.600,00 = 5.600,00$. Στη συνέχεια έχουμε: $5.600,00 + (5.600,00 \times 20\%) = 5.600,00 + 1.120,00 = 6.720,00$.

Τέλος επειδή πρόκειται για δευτερεύουσα κατοικία, θα υπολογιστεί το ήμισυ της ανωτέρω αντικειμενικής δαπάνης, ήτοι $6.720,00 \times 50\% = 3.360,00$ €. Άρα η συνολική αντικειμενική δαπάνη της δεύτερης δευτερεύουσας κατοικίας που βαρύνει τη σύζυγο, ανέρχεται στο ποσό των 3.360,00 €.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΜΕΤΡΑ

4.1. Η ΥΠΑΡΞΗ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ - ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ - ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ

4.1.1. Παραοικονομία

Η παραοικονομική δραστηριότητα αποτελεί πιθανά τη βασική ιδιαιτερότητα της Ελληνικής οικονομίας σε σχέση με αυτές των άλλων κρατών μελών της Ε.Ε., κυρίως λόγω της εξαιρετικά μεγάλης έκτασης που έχει λάβει. Η ελληνική παραοικονομική δραστηριότητα, μαζί με τη φοροδιαφυγή, έχουν συμβάλει ουσιαστικά στα υψηλά δημόσια ελλείμματα.

Η παραοικονομία, στην Ελλάδα, εντοπίζεται σε:

- Εισοδήματα που δεν δηλώνονται στις φορολογικές αρχές ενώ αποκτώνται νόμιμα, (όπως εισοδήματα από δεύτερη εργασία ή από εργασία ατόμων που λαμβάνουν επίδομα ανεργίας), προκαλώντας αντίστοιχη εκτεταμένη φοροδιαφυγή και εισφοροδιαφυγή.
- Εισοδήματα από παράνομες δραστηριότητες, όπως λαθρεμπόριο (καυσίμων, ποτών, τσιγάρων, ναρκωτικών κλπ.), τοκογλυφία, παραεμπόριο (πλανόδιο εμπόριο από οικονομικούς μετανάστες και στεγασμένο εμπόριο χωρίς έκδοση αντίστοιχων παραστατικών πώλησης), μαύρο χρήμα (χρηματισμοί- διαφθορά).
- Εισοδήματα από δραστηριότητες εκτός μηχανισμού αγοράς (όπως η διάθεση ειδών παραγόμενων κατ' οίκον κλπ.)

Ο εκσυγχρονισμός του φορολογικού συστήματος, η αποτελεσματικότητα των φοροελεγκτικών και εισπρακτικών μηχανισμών, και οι διασταυρώσεις στοιχείων αποτελούν επομένως το ζητούμενο της παρέμβασης για τη μείωση της παραοικονομικής δραστηριότητας και κατά συνέπεια της φοροδιαφυγής.

4.1.2. Φοροδιαφυγή

Η φοροδιαφυγή είναι η με οποιοδήποτε τρόπο παράνομη απόκρυψη φορολογητέας ύλης ενός φυσικού ή νομικού προσώπου, με απώτερο στόχο τη μείωση ή εξάλειψη της φορολογικής υποχρέωσης. Έχει εξελιχθεί σε σταθερό φαινόμενο συνεχώς διογκούμενο με αστάθμητες συνέπειες στα δημόσια έσοδα, μειώνοντας παράλληλα

τις κοινωνικές παροχές και δημιουργώντας φορολογική ανισότητα μεταξύ των φορολογουμένων.

Οι φοροφυγάδες δρουν με ολοένα διαφορετικούς τρόπους, ακολουθώντας την εξέλιξη της οικονομίας αλλά και τις εκάστοτε νομοθετικές διατάξεις. Παράλληλα η πολυνομία και η αναποτελεσματική διάρθρωση των ελεγκτικών μηχανισμών συμβάλλουν στη φοροδιαφυγή και αποτελούν βασικό στόχο της παρέμβασης για την καταπολέμησή της. Η απόκρυψη εισοδήματος τείνει να εμφανίζεται υπό τη δικαιολογία της κοινωνικής «αδικίας» απέναντι σε μεγάλους φοροφυγάδες ή δικαιούχους φοροαπαλλαγών. Συνεπώς βασικός σκοπός καταπολέμησης της φοροδιαφυγής είναι η αύξηση των φορολογικών εσόδων μέσω της δίκαιης κατανομής των φορολογικών βαρών και η δημιουργία φορολογικής συνείδησης μεταξύ των φορολογουμένων.

Φοροδιαφυγή εντοπίζεται τόσο στους άμεσους όσο και στους έμμεσους φόρους. Ο φόρος εισοδήματος (φυσικών και νομικών προσώπων) συγκεντρώνει ίσως τα υψηλότερα ποσοστά φοροδιαφυγής, ως άμεσος φόρος και συνεπώς ιδιαίτερος επαχθής. Ειδικότερα η φοροδιαφυγή στη φορολογία εισοδήματος εστιάζεται:

- Μισθωτές υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις αδήλωτης κύριας εργασίας με τη μορφή πρόσθετης αμοιβής (π.χ. bonus, αμοιβή σε είδος), στη δεύτερη παράλληλη αδήλωτη δραστηριότητα (π.χ. ιδιαίτερα μαθήματα κατ' οίκον από διορισμένους εκπαιδευτικούς)
- Ελεύθεροι επαγγελματίες. Στις περιπτώσεις μη έκδοσης δελτίου παροχής υπηρεσιών, ή έκδοσης με αναγραφόμενο μικρότερο ποσό αμοιβής από το πραγματικό, ή έκδοσης από τρίτα πρόσωπα (αφανείς συνεργάτες, άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος υπό τη μορφή μονοπρόσωπης ΕΠΕ κ.α.).
- Γεωργικές επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις πώλησης αγροτικών προϊόντων χωρίς έκδοση φορολογικού παραστατικού (με υποχρέωση από το ΚΒΣ έκδοσης), ή στη διόγκωση δαπανών με λήψη εικονικών τιμολογίων προκειμένου να τύχουν επιστροφής ΦΠΑ.
- Εισόδημα από ενοίκια. Στις περιπτώσεις μη κατάθεσης μισθωτηρίου συμβολαίου για απόκρυψη εισοδήματος ενοικίασης ακινήτου, ή δήλωσης ενοικίου μικρότερου από το πραγματικά εισπραττόμενο, ή μη δήλωσης δευτερευουσών κατοικιών ή λοιπών ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων (δηλώνονται ως κενές) ώστε να αποφεύγεται η τεκμαρτή τους φορολόγηση.
- Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις:

- Στις περιπτώσεις μη έκδοσης-ανακριβούς έκδοσης φορολογικών στοιχείων, ή λήψης ανακριβών φορολογικών στοιχείων αγορών, δαπανών και υπηρεσιών, ή έκδοσης-λήψης πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων, με συνέπεια την αποφυγή καταβολής άμεσων φόρων (λόγω μη εμφάνισης ή μείωσης ακαθάριστων εσόδων ή λόγω αύξησης του κόστους πωληθέντων-παραχθέντων που έχουν σαν αποτέλεσμα τη μείωση των κερδών ή και την εμφάνιση ζημιών) και την αποφυγή καταβολής ή του συμψηφισμού των έμμεσων φόρων, κυρίως στο Φ.Π.Α. Επίσης στις περιπτώσεις υποτίμησης της αξίας των απογραφέντων ειδών ως και εμφάνισης αυξημένων ή πλαστών δαπανών με σκοπό τη μείωση των φορολογητέων κερδών.

- Στις περιπτώσεις άσκησης παραεμπορίου. Εκδηλώνεται με τη διάθεση παράνομων ειδών τα οποία προέρχονται από τρίτες χώρες (Κίνα, Ταϊλάνδη, Ταϊβάν, Κορέα κ.λπ.) και εισάγονται ή διακινούνται εντός των κρατών- μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε προέρχονται από επιχειρήσεις που δεν έχουν εκδώσει τα προβλεπόμενα νόμιμα παραστατικά. Το παραεμπόριο ασκείται κυρίως σε μη στεγασμένους χώρους όπως σε λαϊκές αγορές, σε παζάρια, σε εμπορικούς δρόμους ή κοντά σε σταθμούς λεωφορείων, τρένων, Μετρό, σε πεζόδρομους κ.λπ.

- Σε διάφορους τομείς εμπορικής δραστηριότητας, όπως κατασκευών, τουρισμού και ψυχαγωγίας (λ.χ. κέντρα διασκέδασης) και σε πολυεθνικές και εξωχώριες επιχειρήσεις. Ενδεικτικές περιπτώσεις φοροδιαφυγής εντοπίζονται:

Στον κατασκευαστικό τομέα. Επιχειρήσεις ανέγερσης και πώλησης διαμερισμάτων δεν εμφανίζουν την πραγματική αξία των ακινήτων αλλά την αντικειμενική, με συνέπεια οι οικοδομικές επιχειρήσεις να φορολογούνται με χαμηλότερα κέρδη, ενώ οι αγοραστές να αποδίδουν αντίστοιχα μικρότερο τεκμήριο αγοράς και φόρο μεταβίβασης ακινήτου (ΦΜΑ). Απασχολούμενοι μηχανικοί στην οικοδομή δηλώνουν αμοιβές μικρότερες (ελάχιστο κόστος οικοδομής) από τις πραγματικά εισπραττόμενες. Τέλος τα φυσικά πρόσωπα που ανεγείρουν οικοδομή δηλώνουν ως δαπάνη ανέγερσης «το ελάχιστο κόστος οικοδομής», με αποτέλεσμα να φορολογούνται για μικρότερο ποσό ανέγερσης, οι δε απασχολούμενοι στην οικοδομή να δηλώνουν ως εισόδημα ή τα ελάχιστα καταβαλλόμενα ημερομίσθια ή να εκδίδουν απόδειξη παροχής υπηρεσιών για ποσό ίσο με το προβλεπόμενο στο «ελάχιστο κόστος οικοδομής».

Στις τουριστικές επιχειρήσεις όπου παρατηρείται μέθοδος διπλών συμβολαίων με συμβόλαια μεταξύ των ξενοδοχειακών και τουριστικών επιχειρήσεων, εξωτερικού και εσωτερικού, προκειμένου να εμφανίσουν μικρότερα έσοδα από τις παρεχόμενες υπηρεσίες, και μέρος των αποκρυβέντων εσόδων να παραμένει σε λογαριασμούς στο εξωτερικό. Επίσης μη έκδοση ή ανακριβής έκδοση φορολογικών στοιχείων από την παροχή υπηρεσιών και τις παρεπόμενες ξενοδοχειακές υπηρεσίες (χρήση θαλάσσιων μέσων ψυχαγωγίας, ομπρελών, γηπέδων αθλοπαιδιών κ.λπ., τηλεφωνικών, υπηρεσίες καθαριστηρίων, σάουνας, κομμωτηρίων κ.λπ.) Πολλές από τις παραπάνω υπηρεσίες, επισήμως εμφανίζονται ως υπηρεσίες «πακέτου», ενώ στην πραγματικότητα εισπράττεται ιδιαίτερο τίμημα το οποίο και δεν εμφανίζεται.

Στις πολυεθνικές επιχειρήσεις παρατηρείται φοροδιαφυγή μέσω της πρακτικής των υπερτιμολογήσεων-υποτιμολογήσεων. Ειδικότερα το transfer pricing αποσκοπεί στη συρρίκνωση της φορολογικής επιβάρυνσης ενός πολυεθνικού ομίλου μέσω του καθορισμού μη πραγματικών τιμών των μεταξύ τους συναλλαγών. Επίσης φοροδιαφυγή εντοπίζεται μέσω των διογκούμενων δαπανών (management fees) και των αυξημένων ποσοστών δικαιωμάτων (royalties), που τιμολογούνται μεταξύ των εταιρειών του ομίλου.

Στις εξωχώριες εταιρείες (offshore) οι οποίες ιδρύονται με απώτερο σκοπό την απόκρυψη εσόδων και κερδών από παράνομες δραστηριότητες (π.χ. ξέπλυμα μαύρου χρήματος, λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών κλπ.) και τη μικρότερη δυνατή φορολογική επιβάρυνση και κατ' επέκταση την απαλλαγή φορολογίας από τη χώρα της μόνιμης διαμονής τους.

Εκτός του φόρου εισοδήματος, αυξημένη φοροδιαφυγή εντοπίζεται στον Φ.Π.Α., σε Ειδικούς Φόρους Κατανάλωσης, δασμούς και τέλη:

· Ενεργειακά προϊόντα και ΕΦΚ. Εκτεταμένο λαθρεμπόριο και φοροδιαφυγή παρατηρείται:

- Στον τομέα υγρών καυσίμων, είτε με παράνομη εισαγωγή και διακίνηση καυσίμων είτε με νόθευση αυτών.

- Σε επιχειρήσεις διάθεσης αλκοολούχων ποτών (μπαρ, κέντρα διασκέδασης, καφετέριες, ταβέρνες κλπ) κυρίως μέσω λαθραίων και νοθευμένων αλκοολούχων ποτών

- Στα καπνοβιομηχανικά προϊόντα μέσω λαθραίας εισαγωγής, διακίνησης και

διάθεσης προϊόντων καπνού.

· Φοροδιαφυγή στο φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) Οι συνηθέστερες μέθοδοι φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ έχουν ως εξής:

- Αγορές και πωλήσεις χωρίς έκδοση ή ανακριβή έκδοση παραστατικών
- Έκδοση και λήψη πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων και καταχώρηση αυτών στα τηρούμενα βιβλία.
- Καταχώρηση αυξημένων δαπανών με σκοπό την επιστροφή, την έκπτωση ή το συμψηφισμό του ΦΠΑ.
- Διακίνηση και τιμολόγηση εμπορευμάτων από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) με πλαστά παραστατικά ή από ανύπαρκτες εταιρείες ή εμφάνιση συναλλαγών από τρίτες χώρες ως δήθεν ενδοκοινοτικές.
- Έκπτωση ΦΠΑ για δαπάνες που δεν αναγνωρίζονται ή για πράξεις για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης.
- Παρατηρείται επίσης στον ενδοκοινοτικό ΦΠΑ η οργανωμένη απάτη τύπου Carousel, διαδοχικών δηλαδή συναλλαγών που οδηγούν στη μη καταβολή ΦΠΑ ή την αδικαιολόγητη απαίτηση επιστροφής ΦΠΑ.

Τέλος, φαινόμενα φοροδιαφυγής παρατηρούνται και στη μη απόδοση άλλων φόρων (μη υποβολή δήλωσης Φ.Μ.Υ. και παρακρατουμένων φόρων), καθώς και στη φορολογία κεφαλαίου (φόροι μεταβίβασης ακινήτων, κληρονομιάς, δωρεών και γονικών παροχών, φόρος ακίνητης περιουσίας). Η τελευταία συνδέεται κυρίως με τη διαφορά μεταξύ πραγματικής και δηλούμενης αξίας ακινήτων ειδικά σε περιοχές που δεν έχουν ακόμη ενταχθεί στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού των αξιών και προσδιορίζονται με συγκριτικά στοιχεία.

4.1.3. Φοροαποφυγή

Πρόκειται για το φαινόμενο της μη καταβολής ή μερικής καταβολής φόρων, μέσω εκμετάλλευσης των κενών της νομοθεσίας. Τα νομοθετικά αυτά κενά, ο τρόπος που ερμηνεύονται από τα δικαστήρια και η σχετική πρακτική των φορολογικών αρχών, αποτελούν συχνά αντικείμενο εξειδικευμένης επαγγελματικής συμβουλής (λ.χ. νομικών, φοροτεχνικών κ.α.).

Η φοροαποφυγή συνίσταται στην πρόθεση εξάλειψης ή μείωσης της φορολογικής υποχρέωσης όπως και στη φοροδιαφυγή, με τη διαφορά ότι στη φοροαποφυγή το σύνολο των ενεργειών είναι νόμιμες, ενώ στη φοροδιαφυγή γίνεται καταστρατήγηση των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας. Οι συνέπειες της

φοροαποφυγής για την μείωση της φορολογητέας ύλης είναι ευνόητες και η αποκάλυψή της συνδέεται με την προσπάθεια της διοίκησης για την πλήρωση των κενών της νομοθεσίας.⁵

4.1.4. Ληξιπρόθεσμες οφειλές

Συνολικά με βάση τα τελευταία στοιχεία καθυστερεί η αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών για φόρους, δασμούς και πρόστιμα περίπου 40 δις. Ευρώ εκ των οποίων περίπου 10 δις κρίνονται εισπράξιμα βάσει της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Τα υπόλοιπα των ληξιπρόθεσμων οφειλών παρουσιάζουν αυξητική τάση παρά την προσπάθεια που γίνεται για τη βελτίωση της εισπραξιμότητας των οφειλών αυτών.

Η εξέλιξη αυτή είναι αναμενόμενη, δεδομένων των διαπιστωμένων κενών που υπάρχουν τόσο στην ελεγκτική όσο και στην εισπρακτική διαδικασία. Η ανατροπή της απαιτεί χρόνο αλλά κυρίως αλλαγή στον προσανατολισμό του υπηρεσιακού μηχανισμού.

Η μέχρι τώρα κυρίαρχη άποψη αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας και αξιολόγησης της απόδοσης του ελεγκτικού έργου, είχε χτιστεί στη λογική του διαχωρισμού της βεβαίωσης από την εισπραξη. Και ενώ η βεβαίωση ήταν βασική υποχρέωση του ελεγκτή, η εισπραξιμότητα των βεβαιωθέντων ποσών ποτέ δεν αποτέλεσε ζητούμενο και κριτήριο αξιολόγησής του.

Επίσης η υποχρέωση του ελεγκτή να προβαίνει σε ελέγχους ενόψει παραγραφής τυχόν φορολογικών αδικημάτων των φορολογουμένων, άρα στον ατώτερο χρόνο αντί της διενέργειας του ελέγχου στον ελάχιστο χρόνο από την τυχόν τέλεση του αδικήματος, έχει οδηγήσει σε εκτεταμένες βεβαιώσεις ποσών που ήδη κατά τον χρόνο γέννησής τους ήταν ανεπίδεκτα εισπραξης είτε γιατί οι επιχειρήσεις δεν λειτουργούσαν πλέον είτε γιατί είχαν τεθεί υπό ειδικά καθεστάτα, είτε γιατί δεν υπήρχαν πλέον πηγές αποπληρωμής των απαιτήσεων αυτών.

Αυτή είναι συνολικά η κατάσταση που καλούμαστε να αλλάξουμε και προς αυτήν την κατεύθυνση έχουν προσανατολιστεί όλες μας οι προσπάθειες. Η αναδιοργάνωση, η μετατόπιση του προσανατολισμού των ελεγκτικών μηχανισμών

⁵ *Τάτσος Νίκος, 2011, 'Παραοικονομία και φοροδιαφυγή στην Ελλάδα', Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, Αθήνα .*

από τις μεγάλες βεβαιώσεις, στους επιτυχείς ελέγχους με υψηλά ποσοστά εισπραξιμότητας ήδη κατά τον χρόνο του καταλογισμού, η αναγνώριση του ρόλου και της σπουδαιότητας του εισπρακτικού μηχανισμού, οι νομοθετικές αλλαγές, οι διασταυρώσεις, η στόχευση, η εφαρμογή νέων τεχνικών είσπραξης και η αξιολόγηση όλων των δυνατοτήτων που ο νόμος προσφέρει είναι μερικές μόνο από τις ενέργειές μας μέχρι σήμερα. Και δεν σταματάμε εδώ. Θα αγωνιστούμε να αλλάξουμε απόψεις βαθιά ριζωμένες γιατί πιστεύουμε ότι αυτή είναι η μόνη επιλογή που έχουμε εάν θέλουμε να επιτύχουμε στην προσπάθειά μας να εξασφαλίσουμε το αύριο της χώρας.

Το πρόβλημα στην Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες χώρες

Στην Ελλάδα το πρόβλημα της μη καταβολής φόρων έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις και στις τρεις μορφές που συναντάται στην παγκόσμια οικονομία, τη φοροδιαφυγή, τη φοροαποφυγή και την παραοικονομία. Σύμφωνα με Έρευνα του Ο.Ε.Ε. και του Τμήματος Στατιστικής του Οικ. Παν. Αθηνών του 2010 με θέμα «Μέτρηση της Φορολογικής Συνείδησης» διαπιστώθηκε ότι:

- 8 στους 10 ερωτηθέντες εκτιμούν ότι οι φορολογούμενοι που φοροδιαφεύγουν το πραγματοποιούν επειδή «υπάρχει μικρή πιθανότητα εντοπισμού τους» από τις φοροελεγκτικές αρχές που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.
- 1 στους 5 είναι διατεθειμένος να πάρει το ρίσκο της απόκρυψης των εισοδημάτων του, έστω και αν γνωρίζει ότι είναι πολύ πιθανό να εντοπισθεί από τις φορολογικές αρχές
- Σχεδόν 1 στους 2 των ερωτηθέντων πιστεύει ότι «αν θελήσει να αποκρύψει τα εισοδήματά του από την εφορία, μπορεί να το πραγματοποιήσει».
- 1 στους 10 παραδέχεται ότι έχει επιχειρήσει να εξαπατήσει την εφορία αναφορικά με τα πραγματικά του εισοδήματα
- 8 στους 10 θεωρούν ότι είναι ηθική τους υποχρέωση να δηλώνουν τα πραγματικά τους εισοδήματα
- 1 στους 2 πολίτες θεωρούν ότι σε ένα διεφθαρμένο κράτος η φοροδιαφυγή αποτελεί μια λογική αντίδραση.

Συμπερασματικά προκύπτει ότι η αδυναμία σύλληψης των φοροφυγάδων και η έκταση της διαφθοράς αποτελούν κρίσιμους παράγοντες για τον καθορισμό της φορολογικής συμπεριφοράς των πολιτών.

Για τη χώρα μας οι εργασίες μέτρησης της φοροδιαφυγής, καθώς και των αιτίων που την προκαλούν, είναι είτε αποσπασματικές, είτε υιοθετούν αμφίβολης καταλληλότητας για την ελληνική περίπτωση μεθοδολογίες και το όλο θέμα

παραμένει εν πολλοίς αδιερεύνητο. Το μέγεθος της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα έχει καταγραφεί από διάφορους διεθνείς οργανισμούς.

Η συνοπτική αναφορά στο πρόβλημα της φοροαποφυγής, φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας στην Ελλάδα δείχνει ξεκάθαρα ότι η φορολογική διοίκηση αδυνατούσε στοιχειωδώς να εισπράξει τους φόρους. Ένας φορολογικός ελεγκτικός μηχανισμός εξαρτώμενος από έναν απαρχαιωμένο Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και προσηλωμένος σε ένα αυστηρό σύστημα επιβολής προστίμων με πολύ χαμηλή εισπραξιμότητα, ο οποίος αντικειμενικά δεν μπορούσε να επιτελέσει το έργο του ενώ ταυτόχρονα το πλαίσιο αυτό ήταν η γενεσιουργός αιτία της διαφθοράς και της αδιαφάνειας. Το σύστημα ουσιαστικά του ελέγχου βασιζόταν στον κατ' εκτίμηση υπολογισμό των «λογιστικών διαφορών» με την απειλή της απόρριψης των βιβλίων και τον εξωλογιστικό προσδιορισμό. Το αποτέλεσμα στην πράξη ήταν ένα πλήρες «θέατρο του παραλόγου» αφού οι επιχειρήσεις δεν έκαναν τις νόμιμες και επιβεβλημένες φορολογικές αναμορφώσεις προκειμένου να τις αφήσουν σαν «δήθεν» ανακάλυψη για τον έλεγχο.

Ιδιαίτερα προβληματική εμφανίζεται επίσης η εξέλιξη των φορολογικών υποθέσεων στα δικαστήρια. Πολύ μεγάλες καθυστερήσεις (που συχνά ξεπερνούν την 5ετία), συχνές αναστολές καταβολής των προβλεπόμενων προκαταβολών και απορριπτικές για το δημόσιο αποφάσεις που στηρίζονται σε τυπικές ατέλειες διοικητικών πράξεων είναι αιτίες που ακυρώνουν την είσπραξη βεβαιωμένων φόρων και δημιουργούν κίνητρα για φοροδιαφυγή εφόσον στη χαμηλή πιθανότητα αποκάλυψης της φοροδιαφυγής προστίθεται η χαμηλή πιθανότητα έγκαιρης και αποτελεσματικής τιμωρίας.

4.2. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής η κυβέρνηση σχεδίασε ένα Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο θα αντλήσει έσοδα ίσων με το 1,5% του ΑΕΠ την περίοδο 2011 – 2014 κυρίως μέσα από την πλήρη ενεργοποίηση όλων των ηλεκτρονικών συστημάτων διασταυρώσεων, ελέγχων και επεξεργασίας των πληροφοριών που σχετίζονται με την φορολογική βάση.

Το πρόγραμμα αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής θα περιλαμβάνει ετήσιες και εξαμηνιαίες δράσεις που θα συνοδεύονται με ποσοτικούς και ποιοτικούς μετρήσιμους δείκτες. Οι δράσεις θα επικεντρώνονται:

- Στην σύλληψη φορολογητέας ύλης μέσω προγραμμάτων προληπτικών και τακτικών

ελέγχων των επιχειρήσεων και των επιτηδευματιών.

- Στην σύλληψη φορολογητέας ύλης μέσω προγράμματος τεκμηρίων και πόθεν έσχες και εντοπισμού προσαυξήσεων περιουσίας που υποκρύπτουν αδήλωτα εισοδήματα.
- Στην ενίσχυση της φορολογικής συμμορφώσεως μέσω της παροχής υπηρεσιών ενημερώσεως και διευκολύνσεως προς τους φορολογούμενους,
- Στην εφαρμογή των κειμένων διατάξεων για την ποινική καταστολή της φοροδιαφυγής.
- Στη βελτίωση και επιτάχυνση της εισπραξιμότητας των βεβαιωθέντων εσόδων και ληξιπρόθεσμων οφειλών.
- Στη δημιουργία κριτηρίων για την επιλογή των προς έλεγχο υποθέσεων στα πεδία της φορολογίας.

Στην ανάπτυξη τεχνικών ελέγχου για τους φορολογούμενους υψηλού κινδύνου καθώς και για τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Άρθρο 1

Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής

1. Συνιστάται, ως συλλογικό κυβερνητικό όργανο, Επιτροπή για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, στην οποία μετέχουν ο Υπουργός Οικονομικών, ως Πρόεδρος, και οι Υπουργοί:

α) Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,

β) Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και

γ) Προστασίας του Πολίτη. Η Επιτροπή για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής εγκρίνει το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του και παρακολουθεί, εποπτεύει, ελέγχει και συντονίζει την εφαρμογή του.

2. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών η Εκτελεστική Διυπουργική Επιτροπή του Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής, η οποία αποτελείται από:

α) τον Υπουργό Οικονομικών, με αναπληρωτή τον Υφυπουργό Οικονομικών με αρμοδιότητα στα έσοδα, ως Πρόεδρο,

β) τον επικεφαλής Εισαγγελέα της Αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,

- γ) τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος,
- δ) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών,
- ε) τον Γενικό Γραμματέα Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων,
- στ) τον Γενικό Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων,
- ζ) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,
- η) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- θ) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη,
- ι) τον Διοικητή, με αναπληρωτή τον έναν εκ των Υποδιοικητών της Ε.Υ.Π.,
- ια) τον Ειδικό Γραμματέα του Σ.Δ.Ο.Ε.,
- ιβ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών,
- ιγ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών,
- ιδ) τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης του Υπουργείου Οικονομικών,
- ιε) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Οικονομικής Αστυνομίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Η Εκτελεστική Διυπουργική Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά κάθε μήνα στο Υπουργείο Οικονομικών. Υποστηρίζεται γραμματειακά και διοικητικά από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών. Ενημερώνει την Επιτροπή που προβλέπεται στην παράγραφο 1 για την πορεία εφαρμογής του Προγράμματος τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες.

3. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής εκπονείται κάθε τρία χρόνια και περιλαμβάνει σχέδιο δράσεων για την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, εισηγήσεις για θεσμικές αλλαγές και μέτρα για την αποτελεσματική και συντονισμένη λειτουργία των φορολογικών, δικαστικών και διωκτικών αρχών. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής εκπονείται από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τις οδηγίες της Εκτελεστικής Διυπουργικής Επιτροπής για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, η οποία παρακολουθεί, αξιολογεί και ελέγχει την εφαρμογή του Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος.

4. Το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής

περιλαμβάνει άξονες, ετήσιες ή και εξαμηνιαίες δράσεις και μέτρα και στόχους με ποσοτικούς και ποιοτικούς μετρήσιμους δείκτες για:

α) Τη σύλληψη φορολογητέας ύλης μέσω προγραμμάτων προληπτικών και τακτικών ελέγχων των επιχειρήσεων και των επιτηδευματιών.

β) Τη σύλληψη φορολογητέας ύλης μέσω προγράμματος τεκμηρίων και πόθεν έσχες και εντοπισμού προσαυξήσεων περιουσίας που υποκρύπτουν αδήλωτα εισοδήματα.

γ) Την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης μέσω:

αα) της παροχής υπηρεσιών ενημέρωσης και διευκόλυνσης προς τους φορολογούμενους,

ββ) της άρσης αδικιών, της απλούστευσης και κωδικοποίησης της φορολογικής νομοθεσίας και

γγ) της εφαρμογής των κειμένων διατάξεων για την ποινική καταστολή της φοροδιαφυγής.

δ) Τη βελτίωση και επιτάχυνση της εισπραξιμότητας των βεβαιωθέντων εσόδων και ληξιπρόθεσμων οφειλών.

ε) Την αναγνώριση, ταξινόμηση, κατάταξη, μεταχείριση και αντιμετώπιση των κινδύνων στα θέματα:

αα) του Φ.Π.Α. και λοιπών έμμεσων φόρων,

ββ) της άμεσης φορολογίας και

γγ) της φορολογίας κεφαλαίου.

στ) Την εισαγωγή κριτηρίων για την επιλογή των προς έλεγχο υποθέσεων στα πεδία της φορολογίας

και την ανάπτυξη τεχνικών ελέγχου για ομάδες φορολογούμενων, στους οποίους παρατηρείται μεγάλο ποσοστό φοροαποφυγής ή φοροδιαφυγής, καθώς και για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στο πεδίο των ενδοομιλικών συναλλαγών.

ζ) Τη συλλογή, ανάλυση, αξιολόγηση και αξιοποίηση όλων των πληροφοριών και στοιχείων που λαμβάνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες για την αμοιβαία διοικητική και δικαστική συνδρομή, των κρατών – μελών της Ε.Ε., τρίτων χωρών, χωρών με τις οποίες έχουν συναφθεί Συμβάσεις για την Αποφυγή της Διπλής Φορολογίας σχετικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου ή Συμβάσεις Ανταλλαγής Πληροφοριών, καθώς και από διεθνείς υπηρεσίες και οργανισμούς.

η) Την ισχυροποίηση της φορολογικής διοίκησης με την εφαρμογή δράσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

5. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος το Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Καταπολέμησης της Φοροδιαφυγής εκπονείται και εγκρίνεται μέχρι 30 Απριλίου 2011.

Άρθρο 2

Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος

1. Μετά το άρθρο 17 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α') προστίθεται νέο άρθρο 17Α ως εξής:

«Άρθρο 17Α Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος

1. Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ορίζεται με τον αναπληρωτή του, εισαγγελικός λειτουργός με βαθμό αντεισαγγελέα εφετών, από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών. Η τοποθέτησή τους διενεργείται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος εκτελεί τα καθήκοντά του με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και συνεπικουρείται από τρεις, τουλάχιστον, εισαγγελείς ή αντεισαγγελείς πρωτοδικών, εκ των οποίων δύο τουλάχιστον από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών και ένας από εκείνους που υπηρετούν στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης. Οι τελευταίοι ορίζονται από τους διευθύνοντες τις οικείες Εισαγγελίες.

2. Το έργο των αρμόδιων για τα οικονομικά εγκλήματα Εισαγγελέων εποπτεύει και συντονίζει Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου που ορίζεται με πλήρη ή μερική απασχόληση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

3. Στα καθήκοντα του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, η κατά τόπο αρμοδιότητα του οποίου επεκτείνεται σε όλη την Επικράτεια, ανήκει η εποπτεία, η καθοδήγηση και ο συντονισμός των ενεργειών των γενικών κατά το άρθρο 33 παράγραφος 1 περίπτωση α' του Κ.Π.Δ. και ειδικών προανακριτικών υπαλλήλων, ιδίως δε υπαλλήλων του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), των Τελωνείων, της Ε.Λ.Υ.Τ. και των φοροελεγκτικών υπηρεσιών, εν γένει, του Υπουργείου Οικονομικών, κατά τη διενέργεια ερευνών, προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης για την εξακρίβωση τελέσεως κάθε είδους φορολογικών και οικονομικών εγκλημάτων και οποιωνδήποτε άλλων συναφών, εφόσον αυτά διαπράττονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή βλάπτουν σοβαρά την εθνική οικονομία.

4. Ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος ενημερώνεται για όλες τις καταγγελίες και τις πληροφορίες που περιέχονται στις υπηρεσίες της παραγράφου 3 για εγκλήματα της αρμοδιότητάς του, αξιολογεί δε και διερευνά τις πληροφορίες αυτές, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση του, σχετικά με αυτά, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο.

5. Για τη διερεύνηση των υποθέσεων που ανήκουν στην αρμοδιότητά του ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να παραγγέλλει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης από τους κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου γενικούς ή ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους. 6. Η δικογραφία που σχηματίζεται μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης διαβιβάζεται στους κατά τόπο αρμόδιους για την ποινική δίωξη εισαγγελείς πρωτοδικών, με την παραγγελία άμεσης άσκησης ποινικής δίωξης.

7. Με σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντος Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που έχει ορισθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να παραγγέλλει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα πρωτοδικών, χωρίς να στερείται τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, μετά το πέρας της οποίας ενημερώνεται εγγράφως για την πορεία της.

8. Οι εισαγγελικοί λειτουργοί της παραγράφου 1 έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου τους, μη υποκείμενοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί φορολογικού, τραπεζικού, χρηματιστηριακού και κάθε άλλου είδους απορρήτου και σε κάθε μορφής αρχείο Δημόσιας Αρχής ή Οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

9. Για τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος και των εισαγγελικών λειτουργών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομικών Γραφείο Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, το οποίο διευθύνεται από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Υπηρεσιακή Μονάδα του Γραφείου Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος μπορεί να συστήνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και στην Περιφερειακή Διεύθυνση Κεντρικής Μακεδονίας του Σ.Δ.Ο.Ε.. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, δημιουργούνται οι αναγκαίες θέσεις επιστημονικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού του Γραφείου, οι οποίες καλύπτονται με μετακίνηση προσωπικού του

Υπουργείου Οικονομικών ή με απόσπαση, μετά από πρόταση του ίδιου Εισαγγελέα. Καθήκοντα προϊσταμένου του Γραφείου ασκεί υπάλληλος ΠΕ, με βαθμό Α' που ορίζεται με απόφαση του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού για διάρκεια δύο ετών, χωρίς να απαιτείται γνώμη των υπηρεσιακών συμβουλίων, και μπορεί να ανανεώνεται με όμοια απόφαση, για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο φορές.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μπορεί να αποσπώνται στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών και Εφετών υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών, για την υποβοήθηση του έργου των εισαγγελικών λειτουργιών όταν διενεργείται προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση για οικονομικά ή άλλα συναφή με αυτά εγκλήματα, για χρονικό διάστημα δύο ετών που μπορεί να παρατείνεται με όμοια απόφαση, για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο φορές. Οι υπάλληλοι που αποσπώνται λαμβάνουν το σύνολο των πάσης φύσεως αποδοχών της θέσης από την οποία αποσπάστηκαν.»

2. Τα τέσσερα πρώτα εδάφια της παραγράφου 17 του άρθρου 4 του ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α') καταργούνται.

Άρθρο 3

Μέτρα για την καταστολή της φοροδιαφυγής στην άμεση και έμμεση φορολογία.

Τροποποίηση διατάξεων των νόμων 1882/1990, 2523/1997, 2960/2001

1. α) Η παράγραφος 1 του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος δεν καταβάλλει τα βεβαιωμένα στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και τα τελωνεία χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων μηνών, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης:

α) έως ένα έτος, εφόσον το συνολικό χρέος από κάθε αιτία, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσαυξήσεων μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα χρεών, που αναφέρεται στην παράγραφο 5, υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ,

β) έξι τουλάχιστον μηνών, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α', υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, γ) ενός τουλάχιστον έτους, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α', υπερβαίνει το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ,

δ) τριών τουλάχιστον ετών, εφόσον το συνολικό χρέος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω περίπτωση α', υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

Χρόνος τέλεσης του αδικήματος είναι το χρονικό διάστημα από την παρέλευση των τεσσάρων μηνών μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής.

Η ποινική δίωξη ασκείται ύστερα από αίτηση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ή του Τελωνείου προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών της έδρας τους, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από πίνακα χρεών, συμπεριλαμβανομένων των κάθε είδους τόκων ή προσυζητήσεων.

Η πράξη μπορεί να κριθεί ατιμώρητη, εάν το ποσό που οφείλεται εξοφληθεί μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης σε οποιονδήποτε βαθμό.»

β) Στην παράγραφο 8 του άρθρου 25 του ν. 1882/1990 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η εμφάνιση του μάρτυρα στο ακροατήριο δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον έχει λάβει χώρα έγγραφη ενημέρωση του αρμόδιου εισαγγελέα ή του δικαστηρίου εκ μέρους της Δ.Ο.Υ. σχετικά με τη διαδικαστική εξέλιξη της οφειλής, τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο.»

γ) Στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Προκειμένου περί χρεών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ήδη ληξιπρόθεσμων κατά την έναρξη ισχύος της παρούσης παραγράφου, τα ποινικά αδικήματα των περιπτώσεων α', β', γ' και δ' της παραγράφου αυτής, τελούνται με τη συνέχιση της μη καταβολής τους μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.»

2. α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή φόρου εισοδήματος, αποκρύπτει καθαρά εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή, παραλείποντας να υποβάλει δήλωση ή υποβάλλοντας ανακριβή δήλωση, τελεί αδίκημα φοροδιαφυγής στη φορολογία εισοδήματος.» β) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου

17 του ν. 2523/1997 αντί των λέξεων «με ποινή κάθειρξης μέχρι δέκα (10) ετών» τίθενται οι λέξεις «με κάθειρξη».

γ) Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του ν. 2523/1997 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της απόκρυψης.»

δ) Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 1 του άρθρου

18 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος, προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή του φόρου προστιθέμενης αξίας, του φόρου κύκλου εργασιών και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, δεν αποδίδει ή αποδίδει ανακριβώς ή συμψηφίζει αυτούς, καθώς και όποιος παραπλανά τη φορολογική αρχή με την παράσταση ψευδών γεγονότων ως αληθινών ή με την αθέμιτη παρασιώπηση ή απόκρυψη αληθινών γεγονότων και λαμβάνει επιστροφή, καθώς και όποιος διακρατεί τέτοιους φόρους, τέλη ή εισφορές, τιμωρείται:».

ε) Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 2523/1997 αντί των λέξεων «με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) έτη» τίθενται οι λέξεις «με κάθειρξη».

στ) Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 2523/1997 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατά την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνεται υπόψη και η διάρκεια της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών.»

ζ) Στο άρθρο 18 του ν. 2523/1997 προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Αν η διάρκεια της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ή διακράτησης τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών δεν υπερβαίνει το ένα έτος, ο υπαίτιος απαλλάσσεται, εφόσον καταβληθούν, από την ημέρα που γεννήθηκε η υποχρέωση καταβολής, οι κατά περίπτωση οφειλόμενοι φόροι, τέλη ή εισφορές με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσαυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Εάν η καταβολή συντελεστεί μετά τη συμπλήρωση έτους, αλλά πριν τη λήξη της αποδεικτικής διαδικασίας σε πρώτο βαθμό, επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα.»

η) Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του ν. 2523/1997 αντί των λέξεων «με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών» τίθενται οι λέξεις «με κάθειρξη».

θ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπάγγελα. Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο σε περίπτωση που ο έλεγχος διενεργήθηκε από όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.) ή των ελεγκτικών κέντρων του άρθρου 3 του ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α') ή υποβάλλεται από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών, ως εξής:

α) Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται αμέσως με την ολοκλήρωση του ελέγχου και ζητείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα η κατά προτεραιότητα εκδίκαση της υπόθεσης, με βάση τα πορίσματα του φορολογικού ελέγχου, ανεξάρτητα εάν έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου:

αα) στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος παραγγείλει την άμεση άσκηση ποινικής δίωξης,

ββ) στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο φορολογικός έλεγχος έχει διαταχθεί για την ημερομηνία που διενεργήθηκε, με ειδική εντολή ελέγχου του Υπουργού Οικονομικών,

γγ) στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18,

δδ) στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 και

εε) στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19, εφόσον το πλήθος των μη εκδοθέντων παραστατικών στοιχείων είναι πλέον των δέκα ή υπερβαίνουν σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ.

β) Η μηνυτήρια αναφορά υποβάλλεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, επί της οικείας απόφασης επιβολής προστίμου του Κ.Β.Σ. ή κατά της οικείας πράξης επιβολής φόρου, τέλους ή εισφοράς και ανεξάρτητα αν κατά της απόφασης αυτής ή της πράξης ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου:

αα) στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 18, εφόσον ο φορολογικός έλεγχος δεν έχει διαταχθεί με ειδική εντολή του Υπουργού Οικονομικών, ββ) στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου και την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 και

γγ) στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 19, εφόσον το πλήθος των μη εκδοθέντων παραστατικών στοιχείων δεν υπερβαίνει τα δέκα ή δεν υπερβαίνει σε αξία τα πεντακόσια (500) ευρώ.

Η ποινική δίωξη δεν αρχίζει πριν από την τελεσίδικη κρίση του διοικητικού δικαστηρίου στην προσφυγή που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής πριν από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής με την πάροδο της νόμιμης προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής κατά της εγγραφής αυτής:

αα) στην περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 17 και

ββ) στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον δεν παραγγέλθηκε η άμεση άσκηση ποινικής δίωξης από τον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος.

Η ποινική δίωξη δεν αρχίζει σε καμία από τις ανωτέρω περιπτώσεις, επίσης, αν αυτός

κατά του οποίου πρόκειται να ασκηθεί, αποδεικνύει ότι έχει έναντι του Δημοσίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) απαίτηση βέβαιη και εκκαθαρισμένη, ποσού ίσου ή μεγαλύτερου του ποσού των φόρων, τελών και εισφορών, για τα οποία επρόκειτο να ασκηθεί η ποινική δίωξη.»

ι) Η παράγραφος 5 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Αρμόδιο δικαστήριο είναι, κατά περίπτωση, το μονομελές ή το τριμελές πλημμελειοδικείο ή το τριμελές εφετείο κακουργημάτων της έδρας της αρμόδιας για τη φορολόγηση Δ.Ο.Υ.. »

ια) Η παράγραφος 8 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Για τα πλημμελήματα των άρθρων 17 παράγραφος 2 περίπτωση α', 18 παράγραφος 1 περιπτώσεις α' και β', 19 παράγραφος 1 περίπτωση α', 25 παράγραφος 1 του ν. 1882/1990 και 157 παράγραφος 1 περιπτώσεις α' και β' του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα που κυρώθηκε με το ν. 2960/2001 (ΦΕΚ 265 Α'), μετατροπή και αναστολή της ποινής γίνεται κατά τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 82 και 99 επ. του Ποινικού Κώδικα. Δεν επιτρέπεται αναστολή ή μετατροπή της ποινής σε περίπτωση δεύτερης και κάθε περαιτέρω υποτροπής. Αν μετατραπεί η ποινή, κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από είκοσι (20) έως εκατό (100) ευρώ.»

ιβ) Η παράγραφος 9 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Στα κακουργήματα του παρόντος νόμου, καθώς και στο κακούργημα της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 157 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα ως «συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης», κατά το άρθρο 497 παράγραφος 8 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, νοείται και η εκ μέρους του κατηγορουμένου καταβολή όλων ή μέρους των οφειλόμενων φόρων, τελών, εισφορών ή δασμών με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσ αυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Εάν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν πρέπει να χορηγηθεί ανασταλτικό αποτέλεσμα στην έφεση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 4 και 8 του άρθρου 497 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, τάσσει προθεσμία τριών εργάσιμων ημερών μέσα στην οποία ο κατηγορούμενος μπορεί να καταβάλει τους κατά περίπτωση οφειλόμενους φόρους, τέλη, εισφορές ή δασμούς με τις κάθε είδους προβλεπόμενες προσ αυξήσεις, τέλη και πρόστιμα επί αυτών. Η καταβολή των ως άνω ποσών συνεπάγεται υποχρεωτικά την αναστολή εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης. Το ίδιο αποτέλεσμα έχει η καταβολή των ως άνω ποσών όταν ζητείται η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης, κατά το άρθρο 497 παράγραφος 7 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

ιγ) Στην παράγραφο 10 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 προστίθεται εδάφιο πρώτο ως εξής:

«Στα αδικήματα του παρόντος νόμου, χρόνος τέλεσης είναι το χρονικό διάστημα από την ημέρα κατά την οποία για πρώτη φορά όφειλε να ενεργήσει ο υπαίτιος μέχρι τη συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής.»

ιδ) Στην παράγραφο 10 του άρθρου 21 του ν. 2523/1997 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: «Για τα αδικήματα της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 17, εφόσον ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος παραγγείλει την άμεση άσκηση ποινικής δίωξης, η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία άσκησης της δίωξης αυτής.»

3. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 157 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, που κυρώθηκε με το ν. 2960/ 2001 (ΦΕΚ 265 Α'), όπως η περίπτωση αυτή προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 77 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «γ. Με κάθειρξη, εάν οι δασμοί, φόροι και λοιπές επιβαρύνσεις που στερήθηκε το Δημόσιο ή η Ευρωπαϊκή Ένωση υπερβαίνουν το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.»

4. α. Η παράγραφος 2 του άρθρου 235 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής: «2. Αν η αξία των ωφελημάτων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ ή αν ο δράστης έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών.»

β. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 235 Π.Κ., αν ο δράστης έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών, για την επιβολή προσωρινής κράτησης αρκεί και η αιτιολογημένη κρίση ότι αν αφεθεί ελεύθερος ο κατηγορούμενος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα.

4.3. ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΩΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

4.3.1 Βελτίωση των ελεγκτικών δυνατοτήτων

Στο πεδίο της βελτίωσης των ελεγκτικών δυνατοτήτων και γενικότερα της σύλληψης της διαφεύγουσας φορολογητέας ύλης με το νέο νομοθετικό πλαίσιο προβλέπεται:

- Η εισαγωγή νέου συστήματος έμμεσου προσδιορισμού του φορολογητέου εισοδήματος με βάση υπηρεσίες και περιουσιακά στοιχεία που έχει στην κυριότητα του ο φορολογούμενος, όπως κατοικίες, αυτοκίνητα, σκάφη αναψυχής, πισίνες, δαπάνες σε οικιακούς βοηθούς κ.λπ. (άρθρο 3 ν.3842/2010).
- Ο έλεγχος και φορολόγηση των συναλλαγών με εξωχώριες εταιρείες. Μη αναγνώριση των δαπανών από συναλλαγές που διεξάγονται μέσω offshore από και προς χώρες που δεν έχουν υπογράψει ΣΑΔΦ. Οι δαπάνες αυτές δεν αναγνωρίζονται ακόμη κι αν διενεργούνται μέσω αντιπροσώπου ή υπεργολάβου με έδρα σε κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς (άρθρο 11 ν.3842/2010).
- Η καθιέρωση επαγγελματικών λογαριασμών για την διεξαγωγή συναλλαγών μεταξύ επιτηδευματιών αξίας άνω των 3.000 €. Οι κινήσεις των επαγγελματικών λογαριασμών διαβιβάζονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Γ.Γ.Π.Σ. χωρίς να ισχύει ως προς τούτο το τραπεζικό απόρρητο (άρθρο 20 ν.3842/2010).
- Η πρόβλεψη για ηλεκτρονική τιμολόγηση και αυτοματοποιημένη διαβίβαση φορολογικών στοιχείων στη ΓΓΠΣ (άρθρο 20 ν. 3842/2010).
- Η επέκταση της χρήσης των ταμειακών μηχανών σε επιτηδευματίες που έως τώρα εξαιρούνταν από αυτή την υποχρέωση (άρθρο 19 ν. 3842/2010).
- Η ηλεκτρονική διασύνδεση του Υπουργείου Οικονομικών με όλα τα Υπουργεία και λοιπούς φορείς για υποβολή στοιχείων φορολογικού ενδιαφέροντος και ενίσχυση των δυνατοτήτων διασταυρώσεων (άρθρο 17 ν. 3842/2010).
- Η καθιέρωση εξόφλησης φορολογικών στοιχείων αξίας άνω των 1.500 € που εκδίδονται για πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες μέσω τράπεζας με χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες ή μέσω τραπεζικού λογαριασμού και με επιταγές. Δεν επιτρέπεται εξόφληση των στοιχείων αυτών με μετρητά (άρθρο 20 ν.3842/2010).
- Η εισαγωγή φορολογικού πιστοποιητικού από ορκωτούς ελεγκτές και για μικρότερες επιχειρήσεις από λογιστές – φοροτεχνικούς. Προβλέπεται παράλληλα η πιστοποίηση λογιστών – φοροτεχνικών. Ο λογιστής φοροτεχνικός υποχρεούται στην απόκτηση πιστοποιητικού από το Ο.Ε.Ε. (άρθρο 17 ν. 3842/2010).
- Η κατάρτιση περιουσιολογίου για όλα τα φυσικά πρόσωπα κατόχων ΑΦΜ. Το περιουσιολόγιο θα αποτελέσει τη βάση για την διεξαγωγή διασταυρώσεων προς επαλήθευση των εισοδημάτων που δηλώνονται από τους φορολογούμενους (άρθρο 83 ν.3842/2010).
- Η παροχή κινήτρων για την αποκάλυψη παραβατικής συμπεριφοράς σε φορολογικές και τελωνειακές υποθέσεις. Προβλέπεται αμοιβή σε όσους βοηθούν στην αποκάλυψη

διεφθαρμένων δημοσίων λειτουργιών (άρθρο 77 ν.3842/2010).

- Η επανασύσταση του ΣΔΟΕ και η ενδυνάμωση της επιχειρησιακής του ικανότητας. Ειδικότερα συστήνεται Τμήμα ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες (άρθρο 88 ν.3842/2010).

- Η καθιέρωση στοχευμένων ελέγχων με βάση τις αρχές ανάλυσης κινδύνου που βασίζεται σε ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως την νομική μορφή, την κατηγορία των τηρουμένων βιβλίων και στοιχείων, τον κλάδο ή τομέα δραστηριότητας, την ύπαρξη παραβάσεων κ.λπ., σε οικονομικά δεδομένα όπως τα ακαθάριστα έσοδα, δαπάνες, καθαρά κέρδη ή ζημιές, συντελεστές μεικτού και καθαρού κέρδους, σε χωροταξικά και χρονικά δεδομένα όπως τόπος παραγωγής κ.λπ. (άρθρο 80 ν.3842/2010).

- Η ενίσχυση του ελέγχου των πρακτικών δανειοδότησης μεταξύ μητρικών και θυγατρικών εταιρειών και άλλων πρακτικών υποκεφαλαιοδότησης (thin capitalization) (άρθρο 11 ν. 3842/2010).

- Η ενίσχυση και συμπλήρωση των διατάξεων περί ελέγχου πρακτικών πώλησης με υποτιμολόγηση (transfer pricing) με στόχο την απόκρυψη φορολογητέας ύλης (άρθρο 11, ν. 38/42).

Όπως είναι γνωστό, ένα ποσοστό του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) αποτελεί βασικό πόρο εσόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, η ορθή και ασφαλής καταγραφή των ποσών των συναλλαγών με βάση τα οποία γίνεται ο υπολογισμός του ΦΠΑ (αλλά και ο υπολογισμός του φόρου εισοδήματος), αποτελεί θέμα μείζονος εθνικής σημασίας.

Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στις λιανικές πωλήσεις, στις συναλλαγές των οποίων γίνεται χρήση ταμειακών μηχανών και συστημάτων. Στη χώρα μας είναι θεσμοθετημένη η υποχρεωτική έκδοση αποδείξεων λιανικής πώλησης ή παροχής υπηρεσιών μέσω φορολογικών ταμειακών μηχανών, με ορισμένες εξαιρέσεις. Έτσι, λειτουργούν περίπου 350.000 φορολογικές ταμειακές μηχανές, για την καταγραφή των συναλλαγών στις λιανικές πωλήσεις. Επιπλέον λειτουργούν περίπου 100.000 μηχανισμοί σήμανσης παραστατικών. Η εγκατεστημένη βάση ανανεώνεται σε ρυθμό 40.000 έως 50.000 κάθε χρόνο.

Οι τεχνικές προδιαγραφές των φορολογικών ταμειακών μηχανισμών έχουν θεσπιστεί πριν από περισσότερα από 5 χρόνια. Είναι προφανές ότι η εξέλιξη της τεχνολογίας αποτελεί από μόνη της ένα ισχυρό κίνητρο για την επικαιροποίηση των τεχνικών προδιαγραφών. Οι νέες προδιαγραφές θα λαμβάνουν υπ' όψη όλες τις τεχνολογικές εξελίξεις που έχουν πραγματοποιηθεί το διάστημα που έχει περάσει, και αντίστοιχα

θα βασίζονται πιθανά σε νέες τεχνολογικές επιλογές.

Για παράδειγμα, στους μηχανισμούς έκδοσης αποδείξεων («ταμειακές μηχανές») προγραμματίζεται αλλαγή του τύπου της ενσωματωμένης ψηφιακής μνήμης και υιοθέτηση ηλεκτρονικού ημερολογίου, σε αντικατάσταση του δεύτερου χάρτινου ρολού. Ένα άλλο σημείο βελτίωσης των προδιαγραφών θα αφορά στον εκσυγχρονισμό του υλικού (hardware) ώστε να μπορεί να πραγματοποιείται με ευκολότερο και συντομότερο τρόπο επιτόπιος φορολογικός έλεγχος.

Τέλος, ένα σημαντικό σημείο βελτίωσης της λειτουργικότητας των ηλεκτρονικών φορολογικών μηχανισμών είναι η ενσωμάτωση δυνατότητας απευθείας υποβολής των φορολογικών στοιχείων στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων.

Οι τεχνικές προδιαγραφές των μηχανισμών δεν θα προσδιορίζουν ένα συγκεκριμένο τρόπο υλοποίησης της επικοινωνίας με τις κεντρικές υποδομές. Θα προσδιορίζονται μόνο ο τρόπος κωδικοποίησης των δεδομένων και όλοι οι διαθέσιμοι τρόποι υποδοχής των στοιχείων. Ήδη έχει δημιουργηθεί σχετική επιτροπή με συμμετοχή φορέων της αγοράς η οποία θα καταλήξει σε προδιαγραφές ώστε το νέο σύστημα να μπει σε εφαρμογή το 2012.

Μια τέτοια προσέγγιση θα διευκολύνει το φορολογικό έλεγχο στην κεντρική αξιοποίηση των δεδομένων των συναλλαγών, όπως είναι η διενέργεια ηλεκτρονικών διασταυρώσεων για την υποβοήθηση των φορολογικών ελέγχων, και ο καλύτερος προγραμματισμός οικονομικών μεγεθών και παραμέτρων. Εκτός από τις τεχνικές προδιαγραφές, προγραμματίζεται και μια γενικότερη επικαιροποίηση του πλαισίου χρήσης των φορολογικών μηχανισμών. Για παράδειγμα, σχεδιάζεται η δημιουργία ενός ενοποιημένου ηλεκτρονικού μητρώου των μηχανισμών που βρίσκονται σε λειτουργία (ενώ σήμερα οι ταμειακές μηχανές είναι δηλωμένες χειρόγραφα στις κατά τόπους ΔΟΥ). Παράλληλα, αντίστοιχες ενέργειες θα πραγματοποιηθούν για το συναφές μητρώο των εξουσιοδοτημένων τεχνικών φορολογικών μηχανισμών.

Άρθρο 8

4.3.2 Βελτίωση αποτελεσματικότητας συστήματος ελέγχων

1. Στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 2238/ 1994, ΦΕΚ 151 Α') μετά το άρθρο 67 προστίθεται νέο άρθρο 67Α, ως εξής:

«Άρθρο 67Α Έλεγχος από το γραφείο

1. Οι υποκείμενοι σε φόρο με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 101 του Κ.Φ.Ε. μπορούν να υπαχθούν σε τακτικό ή προσωρινό έλεγχο από το γραφείο της ελεγκτικής υπηρεσίας στην οποία υπάγονται για το μερικό προσδιορισμό του εισοδήματός τους.

Ο έλεγχος αυτός διατάσσεται από τον προϊστάμενο της ελεγκτικής υπηρεσίας για ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα θέματα και φορολογικά αντικείμενα και διενεργείται στην ελεγκτική υπηρεσία με βάση:

- α) τα στοιχεία του φακέλου,
- β) τα δελτία πληροφοριών,
- γ) τις εκθέσεις ελέγχου του Σ.Δ.Ο.Ε. και άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών,
- δ) τα βιβλία και στοιχεία που θα κληθεί να προσκομίσει ο ελεγχόμενος,
- ε) τα στοιχεία και τις πληροφορίες των προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 17 του ν. 3842/2010 και
- στ) τα στοιχεία που προκύπτουν από τη μηχανογραφική επεξεργασία δεδομένων της Γ.Γ.Π.Σ..

2. Ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας διενεργεί έλεγχο στην έδρα της επιχείρησης, ιδίως σε υποθέσεις για τις οποίες:

- α) αποφαινεται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 για τον εξωλογιστικό προσδιορισμό του εισοδήματος, σύμφωνα με τον έλεγχο που διενεργήθηκε από το γραφείο που προβλέπεται στο άρθρο 67 και στην προηγούμενη παράγραφο,
- β) απαιτείται έλεγχος της παραγωγής για τον προσδιορισμό των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης,
- γ) απαιτείται χρήση ειδικού λογισμικού για την επαλήθευση της εγκυρότητας των οικονομικών στοιχείων που δίνονται στις φορολογικές αρχές,
- δ) απαιτείται έλεγχος των ειδικών αρχείων προκειμένου για επιχειρήσεις που ασχολούνται με το ηλεκτρονικό εμπόριο, ε) κρίνει αιτιολογημένα ότι είναι αναγκαίο,
- στ) έχει διενεργηθεί έλεγχος από το γραφείο, για συγκεκριμένο ποσοστό υποθέσεων το οποίο καθορίζεται με υπουργική απόφαση.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 66, των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 67 και της παραγράφου 5 του άρθρου 68 έχουν ανάλογη εφαρμογή.

4. Τα δικαιώματα ελέγχου που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, καθώς και στα προηγούμενα άρθρα 66 και 67 έχει και η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, η οποία μπορεί να διατάσσει και επανέλεγχο για οποιαδήποτε φορολογική υπόθεση με υπαλλήλους της αρμόδιας ελεγκτικής υπηρεσίας ή με άλλους υπαλλήλους των ελεγκτικών υπηρεσιών που εποπτεύει, οι οποίοι μετακινούνται για το σκοπό αυτόν με απόφασή της.

5. Η Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων σχεδιάζει, επιβλέπει τη διενέργεια των ελέγχων και διασταυρώσεων με βάση καθορισμένες ελεγκτικές διαδικασίες και τεχνικές ελέγχου και συμμετέχει στη διαδικασία ελέγχου.

Η επιλογή υποθέσεων που θα ελεγχθούν γίνεται από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων, μετά από εισήγηση του προϊστάμενου της ελεγκτικής υπηρεσίας, με τη συνεργασία της Γ.Γ.Π.Σ. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α').»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 66 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας ελέγχει την ακρίβεια των επιδιόμενων δηλώσεων και προβαίνει σε έρευνα για την εξακρίβωση των υπόχρεων που δεν έχουν υποβάλει δήλωση. Για το σκοπό αυτό δικαιούται:

α. Να καλεί εγγράφως τον υπόχρεο, ανεξάρτητα αν έχει υποβάλει ή όχι φορολογική δήλωση, να δώσει μέσα σε τακτή και σύντομη προθεσμία, είτε αυτοπροσώπως είτε με εντολοδόχο που ορίζεται με δήλωσή του προς την ελεγκτική υπηρεσία, τις αναγκαίες διευκρινίσεις και να προσκομίσει κάθε λογαριασμό και κάθε στοιχείο που είναι χρήσιμο για τον καθορισμό του εισοδήματος.

β. Να ζητεί από κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1B του ν. 2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α'), που έχει προστεθεί με το άρθρο 2 του ν. 3871/2010 (ΦΕΚ 141 Α'), κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, ιδιωτική επιχείρηση και γενικά από κάθε οργάνωση επαγγελματική, εμπορική, βιομηχανική, γεωργική κ.λπ. οποιαδήποτε πληροφορία θεωρεί αναγκαία για τη διευκόλυνση του ελεγκτικού έργου του, οι οποίοι υποχρεούνται να την παρέχουν. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής, οποιασδήποτε μορφής γενικό ή ειδικό απόρρητο αίρεται με πράξη του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, μετά από αίτημα του οργάνου που διενεργεί τον έλεγχο και σύμφωνη γνώμη του προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων.

γ. Να καλεί οποιοδήποτε πρόσωπο και να ζητεί από αυτό τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη διευκόλυνση του ελεγκτικού έργου του και οι οποίες δίνονται εγγράφως.

δ. Να ενεργεί, είτε ο ίδιος είτε ο οριζόμενος με έγγραφη εντολή του υπάλληλος της ελεγκτικής υπηρεσίας ή άλλος δημόσιος υπάλληλος ή άλλη αρχή, οποιαδήποτε επιτόπια εξέταση που θα κρίνει αναγκαία και ειδικά, προκειμένου για υπόχρεους που υπάγονται στις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και σύμφωνα με αυτές.

ε. Να ενεργεί, είτε ο ίδιος είτε ο οριζόμενος με έγγραφη εντολή του υπάλληλος της

ελεγκτικής υπηρεσίας, ελεγκτικές επαληθεύσεις στα βιβλία και στοιχεία επιτηδευματία αρμοδιότητας άλλου προϊσταμένου Δ.Ο.Υ., που έχει την έδρα του στην ίδια πόλη ή στον ίδιο νομό, για να διαπιστώνει την ακρίβεια των δεδομένων των στοιχείων και βιβλίων επιτηδευματία ο οποίος υπάγεται στη δική του ελεγκτική αρμοδιότητα, καλώντας τον επιτηδευματία να προσκομίσει τα ζητούμενα βιβλία και στοιχεία στα γραφεία της ελεγκτικής υπηρεσίας.

Ο έλεγχος του άλλου επιτηδευματία περιορίζεται στη διαδικασία διασταύρωσης στοιχείων που φέρεται ως εκδότης ή λήπτης αυτών, με τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων του. Στον έλεγχο αυτό δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 36 του π.δ. 186/1992 (ΦΕΚ 84 Α').»

3. Στον Κώδικα Φ.Π.Α., που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α'), μετά το άρθρο 48 προστίθεται νέο άρθρο 48 Α ως εξής:

«Άρθρο 48Α Έλεγχος από το γραφείο

1. Αν από τα βιβλία και στοιχεία του υπόχρεου στο φόρο, τις ήδη διαπιστωμένες παραβάσεις και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, τα δελτία πληροφοριών, τις εκθέσεις ελέγχου του Σ.Δ.Ο.Ε. και άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, τα στοιχεία και τις πληροφορίες των προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 17 του ν. 3842/2010, καθώς και τα στοιχεία που προκύπτουν από τη μηχανογραφική επεξεργασία δεδομένων της Γ.Γ.Π.Σ., προκύπτει ότι ο υπόχρεος στο φόρο παρέλειψε να δηλώσει ή δήλωσε ανακριβώς τη φορολογητέα αξία ή υπολόγισε εσφαλμένα τα ποσοστά ή τις εκπτώσεις, ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας μπορεί να εκδώσει από το γραφείο μερική πράξη προσδιορισμού του φόρου για μία ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή και για ολόκληρη διαχειριστική περίοδο ακόμα και χωρίς έλεγχο όλων των βιβλίων και στοιχείων και χωρίς να είναι αναγκαία η διενέργεια ελέγχου σε άλλες φορολογίες.

2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα κριτήρια και οι τεχνικές βάσει των γενικά παραδεκτών αρχών και τεχνικών της ελεγκτικής με τις οποίες προσδιορίζονται οι εκροές του ελεγχόμενου επιτηδευματία.»

4. Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 του άρθρου 50 του Κώδικα Φ.Π.Α., αναριθμούνται σε 3, 4 και 5 και προστίθεται νέα παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Εφόσον διαπιστώνεται η μη υποβολή από τον υπόχρεο του φόρου, περιοδικής δήλωσης για κάποια φορολογική περίοδο, ο προϊστάμενος της ελεγκτικής υπηρεσίας

μπορεί, χωρίς άλλη ελεγκτική ενέργεια, να εκδώσει προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου, με την οποία προβαίνει στον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας, των ποσοστών και των εκπτώσεων του φόρου με βάση τα στοιχεία των περιοδικών δηλώσεων στις οποίες έχει προβεί ο υπόχρεος κατά τις τρεις προηγούμενες φορολογικές περιόδους. Στην περίπτωση αυτή, ως φορολογητέα αξία ανά συντελεστή φόρου λαμβάνονται οι αντίστοιχοι μέσοι όροι που προκύπτουν από τις παραπάνω δηλώσεις.

Για επιχειρήσεις που λειτουργούν εποχιακά ο προσδιορισμός της φορολογητέας αξίας, των ποσοστών και των εκπτώσεων του φόρου γίνεται με βάση τα στοιχεία της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου έτους, προσαυξημένα κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%).»

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 36 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο έλεγχος των βιβλίων και στοιχείων που ορίζονται από τον Κώδικα αυτό γίνεται στην επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία ή στην έδρα της Δ.Ο.Υ. ή της ελεγκτικής υπηρεσίας μετά από έγγραφη πρόσκληση του προϊσταμένου αυτής.»

6. Οι καταλογιστικές εν γένει πράξεις φόρου, τέλους, εισφοράς ή προστίμου που εκδίδονται από τις φορολογικές και τελωνειακές αρχές μπορεί να επιδίδονται στον υπόχρεο και στα πρόσωπα γενικώς στα οποία προβλέπεται η επίδοσή τους με δικαστικούς επιμελητές.

Η επιλογή των δικαστικών επιμελητών γίνεται από τον προϊστάμενο της φορολογικής και τελωνειακής αρχής με βάση κατάσταση που αποστέλλεται από τον πρόεδρο του συλλόγου των δικαστικών επιμελητών του οικείου πρωτοδικείου.

Η αμοιβή των δικαστικών επιμελητών για τις επιδόσεις των ως άνω πράξεων ορίζεται στο ήμισυ αυτής που καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 50 του Κώδικα Δικαστικών Επιμελητών, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2318/1995 (ΦΕΚ 126 Α') και βαρύνει το Δημόσιο.

Σε περίπτωση μη επίτευξης διοικητικής επίλυσης της διαφοράς για πράξη που επιδόθηκε με δικαστικό επιμελητή κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, η δαπάνη για την επίδοσή της βεβαιώνεται σε βάρος του υπόχρεου και καταβάλλεται εφάπαξ.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται το είδος των παραπάνω πράξεων που επιδίδονται αποκλειστικά με δικαστικούς επιμελητές, ο τρόπος και ο

χρόνος βεβαίωσης σε βάρος του υπόχρεου της δαπάνης για την επίδοση των σχετικών πράξεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Ειδικά ως προς τις ως άνω αναφερόμενες καταστάσεις δικαστικών επιμελητών που αποστέλλονται στις φορολογικές και τελωνειακές αρχές, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο τρόπος και ο χρόνος αποστολής τους στις εν λόγω αρχές, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σε σχέση με το θέμα αυτό.

4.3.3. Νομοσχέδια - Νόμοι Υπουργείου Οικονομικών 2011

Νόμοι 3919 - 3965

Νόμος 3943 Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής , στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α 66/31.03.2011 ΠΟΛ 1062 και ΦΕΚ Α' 74/11.04.2011

Νόμος 3965 Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών, σύσταση Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας και άλλες διατάξεις. Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α' 113/18.05.2011 ΦΕΚ Α' 113/18-5-2011

Νόμος 3949 Κύρωση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Αναστολή των πλειστηριασμών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους πιστωτές» Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α' 74/11.04.2011 ΦΕΚ Α' 74/11.04.2011

Νόμος 3943 Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής , στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α 66/31.03.2011 ΦΕΚ Α 66/31.03.2011

Νόμος 3919 Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών πρόσβασης και άσκηση επαγγελμάτων. ΦΕΚ Α 32/02.03.2011

Σχέδια Νόμων 2011

1. Σχέδιο Νόμου (Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας ταμείου παρακαταθηκών και δανείων, οργανισμού διαχείρισης δημόσιου χρέους, δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών, σύσταση γενικής γραμματείας δημόσιας περιουσίας και άλλες διατάξεις) Με το παρόν σχέδιο νόμου προτείνεται η αναμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει ζωτικούς για το έργο του Υπουργείου Οικονομικών οργανισμούς, όπως το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου

Χρέους (ΟΔΔΗΧ), οι οποίοι καλούνται σήμερα να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής και του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής και να λειτουργήσουν σε μια κρίσιμη δημοσιονομική συγκυρία, υπό το νέο νομοθετικό πλαίσιο περί δημοσιονομικής διαχείρισης και ευθύνης (ν.3871/2010).

2. Αιτιολογική Έκθεση για το Σχέδιο Νόμου (Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας ταμείου παρακαταθηκών και δανείων, οργανισμού διαχείρισης δημόσιου χρέους, δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών, σύσταση γενικής γραμματείας δημόσιας περιουσίας και άλλες διατάξεις)

3. Ενημερωτικό Σημείωμα για το Σχέδιο Νόμου (Αναμόρφωση πλαισίου λειτουργίας ταμείου παρακαταθηκών και δανείων, οργανισμού διαχείρισης δημόσιου χρέους, δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών, σύσταση γενικής γραμματείας δημόσιας περιουσίας και άλλες διατάξεις)

Νομοσχέδιο «Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων» 19-03-2011 . Στόχος του σχεδίου νόμου είναι να ρυθμιστεί η αγορά τεχνικών και τυχερών παιγνίων, η οποία λειτουργεί σήμερα χωρίς κανέναν έλεγχο και ρύθμιση, σε βάρος των δημοσίων εσόδων και κυρίως του κοινωνικού συνόλου, με γνώμονα την προστασία του δημοσίου συμφέροντος και ειδικά των νέων, μέσα από την ένταξη και παρακολούθηση σε νόμιμο πλέον πλαίσιο των διεξαγόμενων παιχνιδιών.

1. Σχέδιο Νόμου «Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων»
2. Εισηγητική έκθεση στο Σχέδιο Νόμου «Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων»
3. Ενημερωτικό Σημείωμα για το Σχέδιο Νόμου «Ρύθμιση της αγοράς παιγνίων»

Το φορολογικό νομοσχέδιο (21-02-2011). Το νέο σχέδιο νόμου για τη φορολογία εντάσσεται στον ευρύτερο σχεδιασμό του Υπουργείου Οικονομικών για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Το 2010 μπήκαν τα θεμέλια για ένα σύγχρονο πιο αποτελεσματικό και πιο δίκαιο φορολογικό σύστημα. Απλοποιήθηκε το πλαίσιο φορολόγησης των εισοδημάτων, καθιερώθηκε προοδευτικότερη φορολόγηση των εισοδημάτων και των περιουσιών, μπήκαν σε εφαρμογή νέες διαδικασίες διασταυρώσεων και ελέγχου, αναδιοργανώθηκε το Σ.Δ.Ο.Ε. και πολλαπλασιάστηκαν τα ηλεκτρονικά συστήματα και ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

1. Σχέδιο Νόμου (Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής , στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών)

2. Εισηγητική έκθεση στο Σχέδιο Νόμου (Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής , στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών)

3. Ενημερωτικό Σημείωμα για τα βασικά σημεία του Σχεδίου Νόμου (Καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, στελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών)

«Αναστολή των πλειστηριασμών από πιστωτικά ιδρύματα και άλλους πιστωτές»

1. Το Σχέδιο Νόμου,
2. Η Εισηγητική Έκθεση

Το «άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων (2)». Σχέδιο νόμου με στόχο να επαναφέρει τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουμε τα επαγγέλματα στη χώρα μας.

1. Σχέδιο Νόμου (Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας. Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων)

2. Εισηγητική έκθεση στο Σχέδιο Νόμου (Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας. Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων)

3. Πανελλαδική Έρευνα Κοινής Γνώμης για τα «Κλειστά» Επαγγέλματα

Το Φορολογικό Νομοσχέδιο 2011. Το σχέδιο νόμου προτείνει μια ολοκληρωμένη δέσμη θεσμών που θα λειτουργήσουν υποστηρικτικά και ενισχυτικά, με βασικούς άξονες την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, την αναδιάρθρωση των φορολογικών και ελεγκτικών υπηρεσιών, την διαιτητική επίλυση φορολογικών διαφορών, την βελτίωση του πλαισίου φορολόγησης και διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας και την αναδιάρθρωση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. 1. Το Ενημερωτικό Σημείωμα και 2. Σχέδιο Νόμου-Καταπολέμηση της Φοροδιαφυγής

Το νομοσχέδιο για τα Τυχρά Παιχνίδια (2011). Στόχος είναι η ρύθμιση της αγοράς τεχνικών και τυχερών παιγνίων. 1. Ενημερωτικό Σημείωμα και 2. Σχέδιο Νόμου-Ρύθμιση της Αγοράς Παιγνίων

Το «άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων». Το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει δύο κεφάλαια. Στο πρώτο, εφαρμόζεται η συνταγματική πρόβλεψη για ελεύθερη άσκηση επαγγέλματος καταργώντας περιορισμούς, επί της αρχής, στην άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας, επιτρέποντας ταυτόχρονα μέσω Προεδρικών Διαταγμάτων την επιβολή περιορισμών για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Στο δεύτερο μέρος, ειδικές διατάξεις τροποποιούν την υφιστάμενη νομοθεσία, για την

άρση των περιορισμών στα επαγγέλματα, των νομικών, των συμβολαιογράφων, των ορκωτών ελεγκτών και των μηχανικών.

1. Ενημερωτικό Σημείωμα
2. Εισηγητική Έκθεση
3. Προσχέδιο Νόμου
4. Παρουσίαση

4.4. ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Η φοροδιαφυγή είναι έγκλημα κατά της χώρας και μια από τις μεγαλύτερες κοινωνικές αδικίες. Πρώτη φορά μπαίνει συγκεκριμένη στοχοθεσία και χρονοδιάγραμμα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Είναι ένα πολυδιάστατο πρόβλημα που προκαλείται από την απόκρυψη εισοδημάτων από κάθε πηγή, και το οποίο έχει ως ρίζα την έλλειψη φορολογικής συνείδησης, την περιορισμένη εμπιστοσύνη μεταξύ κράτους και πολίτη, την περιορισμένη ανταποδοτικότητα ή τουλάχιστον αίσθηση ανταποδοτικότητας στο φορολογικό σύστημα και τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το κράτος, με την σπατάλη που πολλές φορές έχει και βέβαια την αίσθηση διαφθοράς που πολλές φορές οι φορολογικές αρχές δημιουργούν απέναντι στους πολίτες.

Συνεπώς βασικός σκοπός καταπολέμησης της φοροδιαφυγής είναι η αύξηση των φορολογικών εσόδων μέσω της δίκαιης κατανομής των φορολογικών βαρών και η δημιουργία φορολογικής συνείδησης μεταξύ των φορολογουμένων.

Στόχος της κυβέρνησης είναι η είσπραξη 11,8 δισ. ευρώ τα επόμενα τρία χρόνια από την πάταξη της φοροδιαφυγής - 1,5 δισ. ευρώ φέτος, 4,4 δισ. το 2012 και 5,9 δισ. το 2013, σύμφωνα με έγγραφο του υπουργείου Οικονομικών που εξειδικεύει τους στόχους για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.

Το σχέδιο που περιγράφεται σε 99 σελίδες συνοδεύεται από έκθεση για την παραοικονομία η οποία περιγράφει τις πηγές άντλησης των προσδοκώμενων εσόδων.

Οι συνέπειες της φοροδιαφυγής

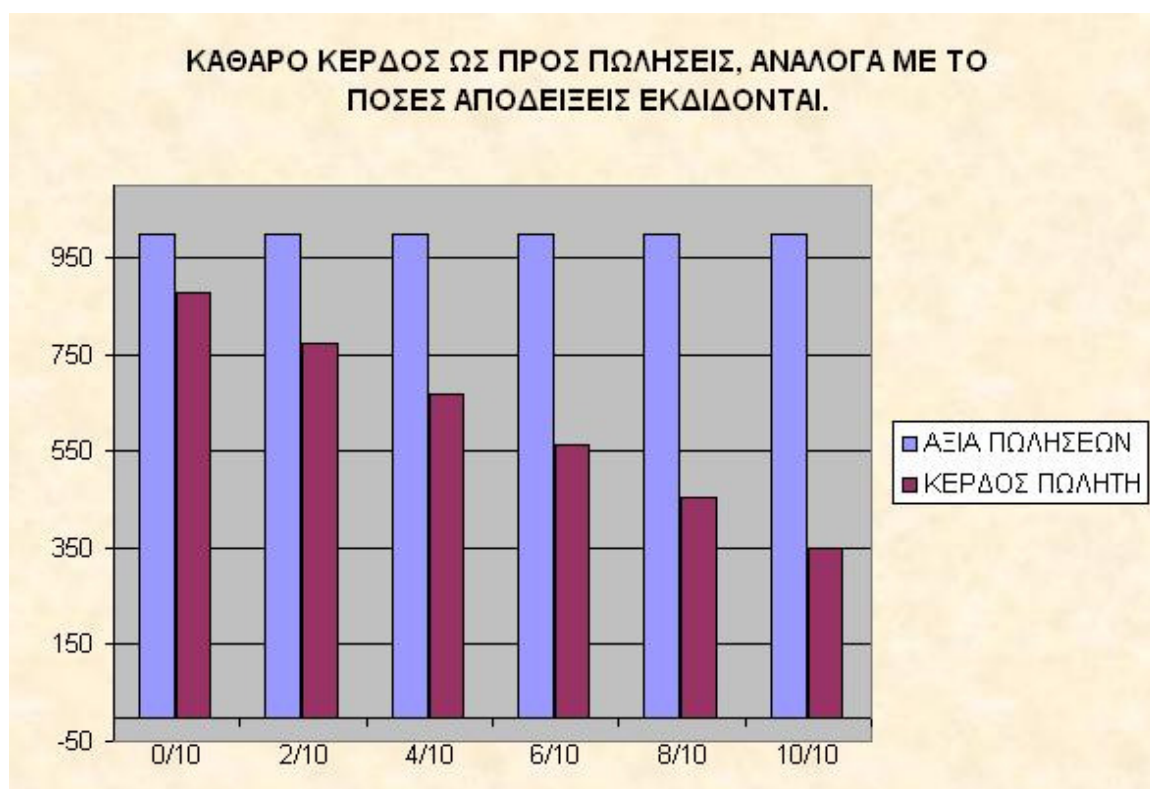
Η φοροδιαφυγή προκαλεί μεγάλη ζημιά για το δημόσιο και σημαντικό κερδος για τον φοροφυγά. Το ότι επιτρεπούμε σε έναν έμπορο να μας δώσει αποδειξη, εκτός από την ζημιά στο δημόσιο (που στο τέλος θα κληθούμε εμείς να την αναπληρώσουμε

μέσω της φορολογίας), προκαλείται και νόθευση του υγιούς ανταγωνισμού.

Ένα απλό παράδειγμα μέσο ενός διαγράμματος :

Έστω δύο συνάνθρωποι μας (καταστηματάρχης/έμπορος/ελεύθερος επαγγελματίας, δεν έχει σημασία) πουλάνε 10 τεμάχια από ένα εμπόρευμα με νόμιμο τρόπο (τιμολόγιο/απόδειξη). Πουλάνε το εμπόρευμα τους στην τιμή των 100€ το τεμάχιο, ενώ το έχουν προμηθευτεί στην τιμή των 50€ . Οι τιμές είναι χωρίς φπα, ο συντελεστής του φπα 23% και η μέση φορολογία του 30%. Επομένως θα τους μείνουν στην τσέπη τους (αφού αποδώσουν το φπα τους κι αφαιρεθεί και η φορολογία τους) από 350 ευρώ.

Ας δούμε τι συμβαίνει σε 10 πωλήσεις όταν ο πωλητής δεν κόψει κανονικά τις αποδείξεις:

Βλέπουμε δηλαδή ότι αν ο πωλητής, στην συνέχεια, δεν κόψει καμία απόδειξη (0/10), τότε το κέρδος του πωλητή εκτινάσσεται στο ποσό των 880€. Δηλαδή στο 88% της αξίας πωλήσεων (1000€).

Αντίθετα ο πωλητής που είναι σύννομος και κόβει όλες τις αποδείξεις (10/10), θα κερδίσει μόνο 350€ (το 35% της αξίας των πωλήσεων).

Με τις ίδιες πωλήσεις και τα ίδια δεδομένα, ο ένας κερδίζει το 35% και ο άλλος το 88% !

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Απο τα παραπάνω στοιχεία που αναφέραμε, συνάγονται τα εξείς συμπερασματα :

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφερθήκαμε γενικά στην φορολογία εισοδήματος και καταλήξαμε στο ότι η φορολογία των φυσικών και νομικών προσώπων είναι το "εργαλείο" που διαθέτει η Κυβέρνηση ενός Κράτους, προκειμένου να συγκεντρώσει έσοδα και να μπορέσει να ασκήσει το κυβερνητικό της έργο. Οι αλλαγές που φέρνει η αναμόρφωση του φορολογικού πλαισίου δεν πρόκειται να δημιουργήσουν πρόσθετο βάρος στα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα, αλλά αντίθετα αποσκοπούν στη δίκαιη ανακατανομή των φορολογικών υποχρεώσεων. Τα φορολογικά έσοδα θα διοχετεύονται με διαφάνεια σε δράσεις που αναδιανέμουν το εισόδημα, δημιουργούν ανάπτυξη, ενισχύουν το κοινωνικό κράτος, βελτιώνουν την ποιότητα στην παροχή κοινωνικών αγαθών όπως η υγεία και η εκπαίδευση. Το πλαίσιο και οι κανόνες φορολόγησης των εισοδημάτων και των περιουσιών που ισχύουν σήμερα εντείνουν την άδικη και διακριτή μεταχείριση πολλών κατηγοριών εισοδημάτων, δημιουργώντας φορολογούμενους πολλών ταχυτήτων ακόμη και στις ίδιες κατηγορίες εισοδημάτων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερόμαστε στα τεκμήρια αναλύουμε τα είδη τεκμηρίων και τον τεκμαρτό προσδιορισμό από θεωρητική βάση, επίσης γίνονται αντιληπτοί οι τρόποι κάλυψης των τεκμηρίων, ο υπολογισμός τους καθώς και οι εφαρμογές και εξαιρέσεις τους. Σύμφωνα με την ανάλυση των τεκμηρίων θα μπορούσαμε να πούμε ότι με την χρήση τους το κράτος μπορεί να προσδιορίσει τα πραγματικά εισοδήματα του κάθε πολίτη. Επίσης θεωρούμε ότι ο τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος με βάση τα τεκμήρια δαπανών διαβίωσης θα μπορούσε να καταργηθεί άμεσα, επειδή στηρίζεται σε τεκμαρτές δαπάνες και δημιουργεί έντονες αδικίες, ενώ ο τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος με βάση τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να διατηρηθεί προς το παρόν μέχρις ότου βελτιωθούν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του υπουργείου, ώστε να είναι δυνατός ο καλύτερος έλεγχος της φορολογητέας ύλης. Τα τεκμήρια αυτά τότε, αφού εμπλουτιστούν ώστε να περιλαμβάνουν την απόκτηση όλων των περιουσιακών στοιχείων, θα μπορούσαν να αποτελούν ισχυρά εργαλεία στα χέρια του ελέγχου.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύουμε τους τρόπους συμπλήρωσης της φορολογικής δήλωσης με βάση τα τεκμήρια, τις απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζονται να

λειφθούν για να γίνει πιο εύκολη και κατανοητή η συμπλήρωση της. Όπως διαπιστώνουμε το 2011 η συμπλήρωση της φορολογικής δήλωσης έγινε ακόμη πιο πολύπλοκη σε σχέση με το παρελθόν, λόγω των πολλών και σημαντικών αλλαγών που επήλθαν στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων με τον νόμο 3842/2010. Στο πλαίσιο αυτό, το νέο βασικό έντυπο Ε1 της φορολογικής δήλωσης, περιλαμβάνει αλλαγές σε τουλάχιστον 30 σημεία, όπως, για παράδειγμα, στους πίνακες για τον αντικειμενικό προσδιορισμό των εισοδημάτων, στους οποίους δηλώνονται οι κατοικίες, τα ΙΧ αυτοκίνητα, τα σκάφη αναψυχής, τα διδάκτρα ιδιωτικών σχολείων, οι δαπάνες για υπηρετικό προσωπικό και οι δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων μεγάλης αξίας. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τον πίνακα 5 του εντύπου Ε1, όπου αναγράφονται τα στοιχεία που είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό του εισοδήματος με βάση τις «αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης» και τις «δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων», δηλαδή με βάση το νέο σύστημα τεκμηρίων.

Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο αναφερθήκαμε κυρίως στην φοροδιαφυγή και τους τρόπους αντιμετώπισής της. Σύμφωνα με τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η φοροδιαφυγή προκαλεί μεγάλη ζημιά για το δημόσιο και σημαντικό κέρδος για τον φοροφυγά. Είναι ένα πολυδιάστατο πρόβλημα που προκαλείται από την απόκρυψη εισοδημάτων από κάθε πηγή, και το οποίο έχει ως ρίζα την έλλειψη φορολογικής συνείδησης, την περιορισμένη εμπιστοσύνη μεταξύ κράτους και πολίτη, την περιορισμένη ανταποδοτικότητα ή τουλάχιστον αίσθηση ανταποδοτικότητας στο φορολογικό σύστημα και τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το κράτος, με την σπατάλη που πολλές φορές έχει και βέβαια την αίσθηση διαφθοράς που πολλές φορές οι φορολογικές αρχές δημιουργούν απέναντι στους πολίτες. Για την καταπολέμηση της η κυβέρνηση σχεδίασε ένα Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, με σκοπό την αύξηση των φορολογικών εσόδων μέσω της δίκαιης κατανομής των φορολογικών βαρών και η δημιουργία φορολογικής συνείδησης μεταξύ των φορολογουμένων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σταματόπουλος Δημήτρης, 2010, 'Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων & Στοιχείων - Πρακτικό βοήθημα - Βασικές έννοιες ', Αθήνα.
- Υπουργείο Οικονομικών, 2011, 'Βιβλίο οδηγιών συμπλήρωσης φορολογικής δήλωσης'.
- Τάτσος Νίκος, 2011, 'Παραοικονομία και φοροδιαφυγή στην Ελλάδα', Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, Αθήνα .
- Μπάρμπας Ι. Νικόλαος, 2011, 'Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων', Αθήνα .
- Λιόλιος Απόστολος , 2011, 'Τεκμήρια Δαπανών Διαβίωσης και Πόθεν Έσχες', Θεσσαλονίκη.

ΗΛΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Παντελής Στεφ. Αθανασιάδης , 'Οι φόροι της τουρκοκρατίας και οι σημερινοί φόροι' , 01/06/2011

http://sitalkisking.blogspot.com/2011/06/blog-post_10.html, 18/06/2011, 18: 20

Βικιπαίδεια - Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια, 'Φορολογία' , 02/04/2010

<http://el.wikipedia.org/wiki/Φορολογία>, 20/06/2011, 20:15

Κωνσταντίνος Δημ. Γραβιάς,' Το νέο έντυπο φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικ. έτους 2011', 10/3/2011

www.taxheaven.gr/laws/circular/index/circular/11782, 26/06/2011, 18:30

Τεκμήρια απόκτησης και διαβίωσης, 16/04/2011, Καθημερινή

portal.kathimerini.gr/udcgi/_w_articles_mc3_1_30/03/2010_330884, 29/05/2011, 16:20

Βουτσινάς Παναγιώτης, 'Φορολογική δήλωση 2011', Λογιστικές - Φοροτεχνικές Υπηρεσίες, 04/05/2011

<http://www.athenslogistics.gr/%CF%86%CE>, 16/06/2011, 17:50

Ηλεκτρονική υποβολή φορολογικής δήλωσης, Οικονομία, 16/4/2011

<http://www.reporter.gr/MONEY/%CE%91%>, 30/05/2011, 14:15

Π. Δασκαλάκης, 'Ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη', Διευθυντής, 03/03/2011
<http://www.taxheaven.gr/laws/circular/index/circular/12016>, 26/06/2011, 20:40

Μαρία Βουργάνα, 'Αποδείξεις που μειώνουν το φόρο...2011', Ημερησία, 05/02/2011
www.megaline.gr/dataline-center-kentriki/430-oi-apodeixeis-pou-meionoun-to-foro-2011.html, 16/06/2011, 20:30

'Αναλυτικά τα νέα φορολογικά μέτρα', Mediasoup, 25/06/2011
<http://www.mediasoup.gr/node/35751>, 20/06/2011, 21:00

'Φοροδιαφυγή', Φορολογικά νέα gr., 06/05/2011
<http://www.forologikanea.gr/news/apofugete-tin-tsimpida-tou-foroelegktikou-mixanismou/>, 25/6/2011, 15.50

Υπουργείο Οικονομικών, 'Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αντιμετώπισης της Φοροδιαφυγής', 26/01/2011
<http://www.opengov.gr/minfin/?p=743>, 28/06/2011, 22:30